

City & Guilds Diploma Lefel 3 mewn Nyrsio Deintyddol (4238-03)

Ebrill 2021 Fersiwn 1.1

Llawlyfr Cymwysterau

Yn cwrdd â meini prawf dylunio cymwysterau Sgiliau ar gyfer Iechyd

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Addysg a Gwella Iechyd
Cymru (AaGIC)
Health Education and
Improvement Wales (HEIW)

Fersiwn a dyddiad	Newid manylion	Adran
1.0 Mawrth 2021	Dogfen gychwynnol	Y cyfan
1.1 Ebrill 2021	Logo AaGIC wedi'i hychwanegu.	Tudalen deitl
	Unedau asesu (031, 030/035) wedi'u hychwanegu at y tabl rhestru unedau.	Adran 1 – Cyflwyniad
	Gwybodaeth am ffiniau graddau wedi'i hychwanegu at fanyleb prawf ar gyfer asesu 4238-030/035 Prawf Gwybodaeth Synoptig.	Adran 4 – Asesu
	Uned 301 Gwybodaeth ategol – teitl y dudalen wedi'i gywiro.	Adran 5 - Unedau
	Uned 311 Gwybodaeth ategol – gofynion tystiolaeth wedi'u cywiro.	

2 City & Guilds Diploma Lefel 3 mewn Nyrsio Deintyddol (4238-03)

Cipolwg ar y cymhwyster

Maes pwnc	Nyrsio Deintyddol
Rhif City & Guilds	4238-03
Grŵp oedran wedi'i gymeradwyo	16+
Gofynion mynediad	Dim
Asesiad	Portffolio o dystiolaeth, Prawf Gwybodaeth Synoptig,
Graddio	Llwyddo
Cymeradwyaethau	Cymeradwyaeth awtomatig i gwsmeriaid 5234 Gweler adran 2
Deunyddiau cymorth	Llawlyfr canolfan
Cofrestru ac ardystio	Trwy'r Walled Garden

Teitl a lefel	Rhif City & Guilds	Rhif y cymhwyster	Dynodiad Cymwysterau Cymru	ODD A	CAC
Diploma Lefel 3 City & Guilds mewn Nyrsio Deintyddol	4238-03	603/7221/7	C00/4351/6	367	584

Cynnwys

Cipolwg ar y cymhwyster	3
Cynnwys	4
1 Cyflwyniad	6
Strwythur	7
Cyfanswm Amser y Cymhwyster	7
2 Gofynion y ganolfan	9
Cymeradwyaeth	9
Gofynion adnoddau	9
Gofynion mynediad i ddysgwyr	12
Cyfyngiadau oedran	12
3 Cyflwyno'r cymhwyster	13
Asesiad cychwynnol a sefydlu	13
Deunyddiau cefnogi	13
Dogfennau cofnodi	14
4 Asesu	17
Crynodeb o'r asesiad a graddio	17
Strategaeth asesu	18
Asesu 030/035 Prawf Gwybodaeth Synoptig – Manyleb Prawf	21
Ailsefyll ar gyfer prawf gwybodaeth Synoptig	22
5 Unedau	24
Uned 301 Paratoi ar gyfer ymarfer proffesiynol mewn nyrsio deintyddol	25
Uned 302 Effaith deddfwriaeth iechyd a diogelwch ar arferion gwaith yn y lleoliad deintyddol	32
Uned 303 Atal a rheoli haint yn y lleoliad deintyddol	39
Uned 304 Anatomi deintyddol a rhannau'r wyneb, asesiadau iechyd geneuol a chynllunio triniaeth	49
Uned 305 Cydnabod a chefnogi camau gweithredu yn ystod cymorth cyntaf ac argyfyngau meddygol	57
Uned 306 Y defnydd diogel o ymbelydredd ïoneiddio i gynhyrchu delweddau radiograffig o ansawdd	62
Uned 307 Darparu cymorth i reoli clefyd a phydredd periodontol, ac adfer ceudodau	67
Uned 308 Darparu cymorth yn ystod camau triniaethau prosthetig	73
Uned 309 Darparu cymorth yn ystod camau gweithdrefnau endodontig	81
Uned 310 Darparu cymorth yn ystod echdynnu a mân lawdriniaethau'r geg	85
Uned 311 Gwybodaeth wyddonol ac ymarferol i gefnogi iechyd geneuol a chorfforol y claf	89

Atodiad 1	Rhestr Wirio Sefydlu Dysgwyr	97
Atodiad 2	Ffynonellau gwybodaeth gyffredinol	99
Atodiad 3	Mapio i safonau	100

1 Cyflwyniad

Mae'r ddogfen hon yn dweud wrthydd chi beth mae angen i chi'i wneud i gyflwyno'r cymhwyster:

Arwynebedd	Disgrifiad
Ar gyfer pwy mae'r cymhwyster?	Mae'r cymhwyster hwn wedi'i gynllunio'n benodol fel cymhwyster annibynnol ar gyfer y dysgwyr hynny sy'n dymuno gwneud cais i gofrestr broffesiynol y Cyngor Deintyddol Cyffredinol (GDC) fel nyrsys deintyddol, ar ôl iddynt ennill y cymhwyster. Rhagwelir y bydd y cymhwyster hwn ar gael yn Lloegr, Cymru a Gogledd Iwerddon.
Beth mae'r cymhwyster yn ei gynnwys?	Mae'r cymhwyster hwn yn caniatáu i ymgeiswyr ddysgu, datblygu ac ymarfer y sgiliau sydd eu hangen ar gyfer cyflogaeth a/neu ddilyniant gyrfa mewn Nyrsio Deintyddol. Mae'r cynnwys yn cwmpasu ac yn cael ei fapio i Ganlyniadau Dysgu'r GDC ar gyfer Nyrsys Deintyddol a Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol perthnasol. Mae'r cymhwyster hwn wedi'i gymeradwyo gan y GDC.
Pa gyfleoedd ar gyfer dilyniant sydd ar gael?	Mae'r cymhwyster hwn yn caniatáu i ymgeiswyr wneud cais i gofrestr broffesiynol y Cyngor Deintyddol Cyffredinol fel Nyrs Ddeintyddol. Ar ôl cael ei dderbyn ar y gofrestr, yna caiff yr ymgeisydd ei gydnabod yn nyrs ddeintyddol gymwys a medrus. Wrth ennill profiad pellach fel nyrs ddeintyddol, gall yr ymgeisydd symud ymlaen wedyn i'r cymwysterau City & Guilds canlynol: 6317 Cymwysterau asesu 6502 Cymwysterau Addysg a Hyfforddiant Cymwysterau Hyfforddi a Mentora ILM Cymwysterau Arweinyddiaeth a Rheolaeth ILM
Gyda phwy y gwnaethom ddatblygu'r cymhwyster?	Datblygwyd y cymhwyster hwn gyda grŵp o arbenigwyr nyrsio deintyddol o nifer o wahanol sefydliadau gan gynnwys Cyflogwyr, Colegau AB, a Darparwyr Hyfforddiant Preifat. Mae'r cymhwyster wedi'i gymeradwyo gan y Cyngor Deintyddol Cyffredinol fel un sy'n bodloni'r gofynion cymhwyster ar gyfer ymgeiswyr i gofrestr broffesiynol nyrsys deintyddol. Mae'r cymhwyster hwn wedi'i gymeradwyo gan Sgiliau ar gyfer Iechyd, a Gwella Addysg Iechyd Cymru (AaGIC).
A yw'n rhan o fframwaith neu fenter brentisiaethau?	Disgwylir y bydd y cymhwyster hwn yn cael ei ychwanegu at y Fframweithiau Prentisiaeth yng Nghymru a gogledd Iwerddon. NID yw'r cymhwyster hwn yn rhan o safon prentisiaeth Nyrsys Deintyddol yn Lloegr. Cyfeiriwch at y Diploma Estynedig Lefel 3 4238-12 mewn Nyrsio Deintyddol.

Adeiladwaith

Mae'r cymhwyster hwn wedi'i gynllunio'n benodol at y diben isod:

- darparu cymhwyster sy'n bodloni gofynion Canlyniadau Dysgu'r GDC ar gyfer Nyrsys Deintyddol, fel bod y GDC yn cymeradwyo Diploma Estynedig Lefel 3 City & Guilds mewn Nyrsio Deintyddol fel un sy'n bodloni'r gofyniad cymhwyster sy'n cefnogi cais i gofrestr broffesiynol y Nyrs Ddeintyddol.

Er mwyn cyflawni Diploma Lefel 3 City & Guilds mewn Nyrsio Deintyddol, rhaid i ddysgwyr gyflawni'r holl ofynion tystiolaeth ym mhob un o'r unedau a bod yn llwyddiannus yn y Prawf Gwybodaeth Synoptig.

Rhaid cael tystiolaeth o leiaf **chwe** arsylwad o ymarfer yn y gweithle, a all fod yn gyfannol eu natur ac sy'n cwmpasu nifer o unedau ar draws y cymhwyster. Rhaid i o leiaf **dri** o'r rhain gael eu cyflawni gan yr asesydd, gall y tri arall gael eu cyflawni gan Dyst Arbenigol.

Rhaid dangos tystiolaeth o'r holl Ganlyniadau Dysgu a'r Meini Prawf Asesu ym mhob uned i adlewyrchu gofynion tystiolaeth yr uned, ac eithrio'r rhai y nodwyd eu bod yn cael eu hasesu yn y Prawf Synoptig. Mae'r Meini Prawf Asesu a asesir yn y prawf Synoptig wedi'u nodi'n glir ym mhob uned. Dylid cyflwyno cynnwys y rhain yn ystod y rhaglen addysgu a dysgu. Dylid cynghori dysgwyr i ddarparu tystiolaeth o'u dysgu ar gyfer y Meini Prawf Asesu hyn y gellir eu defnyddio wedyn fel deunydd adolygu i helpu i baratoi ar gyfer y Prawf Synoptig.

Cyfanswm Amser y Cymhwyster

Cyfanswm Amser y Cymhwyster (CAC) yw nifer yr oriau tybiannol sy'n cynrychioli amcangyfrif o gyfanswm yr amser y gellid disgwyl yn rhesymol i ddysgwr ei gyflawni a dangos cyflawniad lefel y cyrhaeddiad sy'n angenrheidiol ar gyfer dyfarnu cymhwyster.

Mae CAC yn cynnwys y ddwy elfen ganlynol:

- 1) Nifer yr oriau y mae sefydliad dyfarnu wedi'u neilltuo i gymhwyster ar gyfer Dysgu Dan Arweiniad, a
- 2) Amcangyfrif o nifer yr oriau y bydd dysgwr yn debygol yn rhesymol o'u treulio wrth baratoi, astudio neu unrhyw fath arall o gymryd rhan mewn addysg neu hyfforddiant, gan gynnwys asesu, sy'n digwydd yn unol â chyfarwyddyd - ond, yn wahanol i Ddysgu dan Arweiniad, nid o dan arweiniad neu oruchwyliaeth uniongyrchol - darlithydd, goruchwyliwr, tiwtor neu un arall, darparwr priodol addysg neu hyfforddiant.

Teitl a lefel	ODDA	CAC	Credydau
Diploma Lefel 3 City & Guilds mewn Nyrsio Deintyddol	367	584	58

Diploma Lefel 3 City & Guilds mewn Nyrsio Deintyddol

Rhif uned City & Guilds	Teitl yr uned	ODDA	Credydau
301	Paratoi ar gyfer ymarfer proffesiynol mewn nyrsio deintyddol	36	7
302	Effaith deddfwriaeth iechyd a diogelwch ar arferion gwaith yn y lleoliad deintyddol	35	6
303	Atal a rheoli haint yn y lleoliad deintyddol	44	7
304	Anatomeg ddeintyddol a rhannau'r wyneb, asesuadau iechyd geneuol a chynllunio triniaeth	40	6
305	Cydnabod a chefnogi camau gweithredu yn ystod cymorth cyntaf ac argyfyngau meddygol	28	4
306	Defnyddio ymbelydredd ïoneiddio yn ddiogel i gynhyrchu delweddau radiograffig o ansawdd	32	5
307	Darparu cymorth ar gyfer rheoli clefyd a phydredd periodontol, ac adfer ceudodau	28	5
308	Darparu cymorth yn ystod camau triniaethau prosthetig	28	4
309	Darparu cymorth yn ystod camau gweithdrefnau endodontig	24	4
310	Darparu cymorth yn ystod echdynnu a mân lawdriniaeth ar y geg	24	4
311	Gwybodaeth wyddonol ac ymarferol i gefnogi iechyd geneuol a chorfforol y claf	48	6

Unedau asesu:

031

Portffolio o dystiolaeth

(portffolio sy'n bodloni holl ofynion tystiolaeth unedau 301-311)

030

Prawf Gwybodaeth Synoptig (evolve)

(prawf evolve amlddewis wedi'i farcio'n allanol)

035

Ailsefyll Prawf Gwybodaeth Synoptig (evolve)

(prawf evolve amlddewis wedi'i farcio'n allanol)

Ceir mapio i'r Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol a Chanlyniadau Dysgu'r Cyngor Deintyddol Cyffredinol yn Atodiad 3.

2 Gofynion y ganolfan

Cymeradwyaeth

Os caiff eich Canolfan ei chymeradwyo i gynnig cymhwyster City & Guilds 5234-01 Diploma Lefel 3 mewn Nyrsio Deintyddol, cewch gymeradwyaeth awtomatig ar gyfer City & Guilds 4238-03 Diploma Lefel 3 mewn Nyrsio Deintyddol.

Er mwyn cynnig y cymhwyster hwn, bydd angen i ganolfannau newydd gael cymeradwyaeth canolfan a chymwysterau. Cyfeiriwch at *Lawlyfr Canolfannau City & Guilds* i gael rhagor o wybodaeth.

Dylai staff y Ganolfan ymgyswddo â strwythur, cynnwys a gofynion asesu'r cymwysterau cyn cynllunio rhaglen cwrs.

Gofynion adnoddau

Staffio'r ganolfan

Rhaid i staff sy'n cyflawni'r cymhwyster hwn allu dangos eu bod yn bodloni'r gofynion arbenigedd galwedigaethol canlynol. Dylent:

- bod yn gymwys yn alwedigaethol neu'n dechnegol wybodus yn y maes (meysydd) y maent yn darparu hyfforddiant ar eu cyfer a/neu sydd â phrofiad o ddarparu hyfforddiant. Rhaid i'r wybodaeth hon fod i'r un lefel â'r hyfforddiant sy'n cael ei ddarparu
- meddu ar gymhwyster a gydnabyddir gan y Cyngor Deintyddol Cyffredinol i gofrestru a dangos cymhwysedd galwedigaethol parhaus
- meddu ar brofiad perthnasol diweddar yn y maes penodol y byddant yn ei asesu a'r wybodaeth ddiweddaraf am y ddeddfwriaeth a'r canllawiau sy'n ymwneud â lleoliadau deintyddol
- meddu ar brofiad perthnasol diweddar yn y maes penodol y byddant yn ei asesu
- meddu ar brofiad credadwy o ddarparu hyfforddiant.

Gweler hefyd **Adran 4 Asesiad** am ragor o fanylion o'r strategaeth asesu.

Gall staff y ganolfan ymgymryd â mwy nag un rôl, e.e. tiwtor ac aseswr neu ddilysydd mewnol, ond ni allant wirio eu hasesiadau eu hunain yn fewnol.

Aseswyr a Sicrwydd Ansawdd Mewnol

Dylai staff y Ganolfan feddu ar gymhwyster TAQA yr Asesydd/Sicrhawr Ansawdd Mewnol perthnasol, neu fod yn gweithio tuag ato, am eu rôl wrth gyflawni, asesu a dilysu'r cymwysterau hyn, a/neu fodloni'r gofynion ar gyfer aseswyr a sicrhawyr ansawdd mewnol a amlinellwyd gan y Cyngor Deintyddol Cyffredinol.

Gall aseswyr nad ydynt yn meddu ar y cymhwyster TAQA /Asesydd perthnasol, ond sydd â'r cymhwysedd a'r profiad galwedigaethol sydd eu hangen i gyflawni'r Diploma mewn Nyrsio Deintyddol, gael eu cefnogi gan asesydd cymwysedig tra byddant yn gweithio tuag at gymhwyster asesydd. Rhaid i benderfyniadau asesu a wneir gan aseswyr heb gymwysterau gael eu

cydlofnodi gan asesydd cymwys a medrus sy'n bodloni'r gofynion aseswyr isod

Gofynion aseswyr

Dylai aseswyr fod yn un o'r canlynol:

- deintydd sy'n meddu ar gymhwyster a gydnabyddir gan y GDC i'w gofrestru
- nyrs ddeintyddol sy'n meddu ar gymhwyster a gydnabyddir gan y GDC i'w gofrestru ac sy'n gallu dangos cymhwysedd galwedigaethol parhaus
- Gweithiwr Gofal Deintyddol Proffesiynol (DCP) sy'n gymwys ym maes ymarfer ac sydd â chymhwyster a gydnabyddir gan y GDC ar gyfer cofrestru neu gofrestru statudol.

Rhaid i bob aseswr fod yn weithwyr deintyddol (gofal) cofrestredig.

Rhaid i bob aseswr fod â statws cofrestru cyfredol gyda'r Cyngor Deintyddol Cyffredinol. Mae hwn yn ofyniad gorfodol.

Rhaid i ganolfannau wirio statws cymhwyster a chofrestru aseswyr cyn cyflogaeth a sicrhau bod cofrestru'n cael ei gynnal.

Rhaid i ganolfannau hefyd sicrhau bod ganddynt y lefel gywir o yswiriant indemniad proffesiynol i staff, yn unol â'r safonau presennol.

Adolygwch y gofynion ar gyfer cofrestru ac indemniad ar wefan y GDC i gael eglurhad **www.gdc-uk.org**

Tystion Arbenigol

Rhaid bod gan y arbenigol:

- yr un arbenigedd galwedigaethol ag aseswyr
- gwybodaeth ymarferol am y cymhwyseddau y mae eu harbenigedd yn seiliedig arnynt
- arbenigedd cyfredol a chymhwysedd galwedigaethol h.y. o fewn y ddwy flynedd ddiwethaf, naill ai fel nyrs ddeintyddol, ymarferydd deintyddol neu reolwr iechyd geneuol neu weithiwr gofal iechyd proffesiynol sydd ag arbenigedd mewn dadhalogi offerynnau a dyfeisiau mewn lleoliad iechyd. Dylai'r profiad hwn fod yn gredadwy ac yn amlwg yn amlwg drwy ddysgu a datblygu parhaus.

Rôl y Tyst Arbenigol yw darparu tystiolaeth i gymhwysedd y dysgwr wrth fodloni'r Canlyniadau Dysgu mewn unrhyw uned benodol. Rhaid i'r dystiolaeth hon ymwneud yn uniongyrchol â pherfformiad dysgwyr yn y gweithle a welwyd gan y tyst arbenigol.

Rhaid i Dystion Arbenigol gael eu sefydlu gan y ganolfan i ymgyswrttu â gofynion y cymhwyster a'r egwyddorion ar gyfer ysgrifennu tystiolaeth tyst arbenigol.

Rhaid i ganolfannau gael a chadw cofnodion sy'n darparu tystiolaeth bod gan y Tyst Arbenigol brofiad a chymhwysedd a fyddai'n eu barnu'n addas i roi Tystiolaeth Tyst Arbenigol. Rhaid i'r cofnod gadarnhau pa rannau/unedau o'r cymhwyster, y mae'r Tyst Arbenigol yn gymwys i ddarparu tystiolaeth a dangos eu cymhwysedd i wneud hynny. Rhaid i ganolfannau

hefyd gofnodi rhif cofrestru'r GDC Tystion Arbenigol, y mae'n rhaid iddo fod yn gyfredol.

Nid oes angen i Dystion Arbenigol feddu ar gymwysterau aseswr gan fod yn rhaid i asesydd cymwysedig benderfynu ar dderbynioldeb yr holl ffynonellau tystiolaeth, gan gynnwys Tystiolaeth Tystion Arbenigol.

Gellir defnyddio Tystiolaeth Tyst Arbenigol lle nad yw'n bosibl i asesydd arsylwi gweithgaredd yn y gweithle. Mae gan Dystiolaethau Tyst Arbenigol gydraddoldeb ag arsylwadau aseswyr ond NI ddylid eu defnyddio yn lle'r nifer gofynnol o arsylwadau aseswyr. Rhaid dangos tystiolaeth o'r nifer lleiaf o arsylwadau aseswyr o hyd.

Cofnodi Tystiolaeth Tystion Arbenigol

Dylai canolfannau alluogi Tystion Arbenigol i ddarparu a chyflwyno eu tystiolaeth mewn ffordd effeithlon gan sicrhau nad yw hyn yn peryglu dilysrwydd a dibynadwyedd. Gallai hyn gynnwys:

- defnyddio recordiadau llais a sain, neu
- drwy drafodaethau o bell lle gallai'r prif asesydd sgrifennu'r Tyst Arbenigol cyfraniadau.

Nodwch y caniateir ffurflenni papur ac ar-lein.

Rôl yr asesydd lle defnyddir Tystiolaeth Tyst Arbenigol

Triongli Tystiolaeth Tystion Arbenigol. Rhaid i dystiolaeth gynnwys y canlynol:

- Adfyfrio dysgwyr
- Trafodaeth broffesiynol

Gellir defnyddio cofnodion gwaith hefyd yn ffynhonnell ychwanegol o dystiolaeth, bydd angen i'r rheolwr gweithle, y goruchwyliwr neu'r Tyst Arbenigol gadarnhau cyfraniad yr ymgeisydd i'r cynhyrchion gwaith. Rhaid i gofnodion gwaith gwirioneddol aros yn eu lle yn y gweithle a dylid cyfeirio atynt yng nghofnodion yr asesydd ynghylch sut y cawsant eu defnyddio i lywio'r penderfyniad asesu.

Cydlynw aseswyr

Er mwyn gallu bodloni'r gofynion ar gyfer cymhwysedd galwedigaethol aseswyr a thystion arbenigol tra'n caniatáu hyblygrwydd o ran cyflwyno, efallai y bydd gan ddysgwyr fwy nag un asesydd neu dyst arbenigol sy'n rhan o'r broses asesu.

Pan fo mwy nag un asesydd neu Dyst Arbenigol yn cymryd rhan, rhaid cael asesydd a enwir sy'n gyfrifol am gydlynw'r asesiad yn gyffredinol ar gyfer pob dysgwr.

Bydd aseswyr cydgysylltu yn gyfrifol am gydlyn, cynllunio a chyfarwyddo asesiadau ar gyfer y cymhwyster cyfan. Rhaid i'r rhai sy'n cydgysylltu'r broses gydgysylltu sicrhau bod y defnydd gorau'n cael ei wneud o'r holl dystiolaeth sydd ar gael a bydd yn gwneud y dyfarniad terfynol o gymhwysedd ym mhob uned lle mae aseswyr eraill neu Dystion Arbenigol wedi cymryd rhan.

Rhaid i'r asesydd cydgysylltu fod yn asesydd cymwysedig, sy'n gymwys yn alwedigaethol, wedi'i gofrestru gyda'r Cyngor Deintyddol Cyffredinol, yn brofiadol yn alwedigaethol ac yn brofiadol yn y gwaith o asesu dysgu yn y gwaith.

Disgwylir y bydd aseswyr cydgysylltu yn gweithio'n agos gyda'r rhai sy'n sicrhau ansawdd mewnol i sicrhau arferion a barn safonol o fewn y broses asesu.

Staff Sicrhau Ansawdd Mewnol (SAM/IQA)

Rhaid i'r staff sy'n cyflawni rolau sicrhau ansawdd mewnol fod yn wybodus yn yr ardal y maent yn ei sicrhau ac yn gymwys i wneud penderfyniadau sicrhau ansawdd.

Gofynion mynediad i ddysgwyr

Nid yw City & Guilds yn gosod gofynion mynediad ar gyfer y cymwysterau hyn. Fodd bynnag, rhaid i ganolfannau sicrhau bod gan ymgeiswyr y potensial a'r cyfle i ennill y cymwysterau'n llwyddiannus.

Cyfyngiadau oedran

Ni all City & Guilds dderbyn unrhyw gofrestriadau ar gyfer ymgeiswyr o dan 16 oed gan nad yw'r cymhwyster hwn wedi'i gymeradwyo ar gyfer plant dan 16 oed.

3 Cyflawni'r cymhwyster

Asesiad cychwynnol a sefydlu

Dylid gwneud asesiad cychwynnol o bob ymgeisydd cyn dechrau ei raglen i nodi:

- a oes gan yr ymgeisydd unrhyw anghenion hyfforddi penodol,
- cymorth ac arweiniad y gallai fod eu hangen arnynt wrth weithio tuag at eu cymhwyster[au],
- unrhyw unedau y maent eisoes wedi'u cwblhau, neu gredyd y maent wedi'i gronni sy'n berthnasol i'r cymhwyster,
- y math a'r lefel briodol o gymhwyster.

Rydym yn argymhell bod canolfannau'n darparu rhaglen sefydlu fel bod yr ymgeisydd yn deall gofynion y cymhwyster yn llawn, eu cyfrifoldebau fel ymgeisydd, a chyfrifoldebau'r ganolfan. Gellir cofnodi'r wybodaeth hon ar gontract dysgu. Yn ogystal, **rhaid i** ganolfannau **sicrhau bod** yr ymgeisydd yn cwblhau cyfnod ymsefydlu sy'n benodol i nyrsio deintyddol fel y nodir yn Atodiad 1. Dylid cwblhau hyn yn ddelfrydol o fewn chwe wythnos gyntaf yr hyfforddiant a llofnodion y prentis, cynrychiolydd y cyflogwr a'r ganolfan. Mae rhagor o ganllawiau ar ofynion ymsefydlu'r GDC ar gael ar wefan y GDC **www.gdc.org**

Mae'r gofyniad i ddangos ymddygiad proffesiynol tra'n cadw cofnodion cywir yn sgiliau a gwmpesir mewn Meini Prawf Asesu penodol mewn rhai unedau. Rhaid dangos tystiolaeth o'r Meini Prawf Asesu hyn i gwblhau'r unedau hyn. Disgwylir y bydd cyfraniadau i gadw cofnodion yn digwydd yn naturiol yn y rhan fwyaf os nad holl weithgareddau'r uned. Gall Aseswyr/Tystion Arbenigol gofnodi'r gweithgareddau hyn mewn cofnodion asesu i ddangos cysondeb ymarfer.

Deunyddiau cymorth

Mae prawf gwybodaeth enghreifftiol ar gael ar **www.cityandguilds.com**

Mae mynegai o derminoleg ddeintyddol i gefnogi'r ddarpariaeth ar gael ar **www.cityandguilds.com** (cyfrinair ar gael o'r Walled Garden)

Cofnodi dogfennau

Gall ymgeiswyr a chanolfannau benderfynu defnyddio dull papur neu electronig o gofnodi tystiolaeth.

Mae City & Guilds yn cymeradwyo nifer o systemau ePortfolio, gan gynnwys ein **Cynorthwy-ydd Dysgu** ein hunain, offeryn ar-lein hawdd ei ddefnyddio a diogel i gefnogi a dangos tystiolaeth o gynnydd dysgwyr tuag at ennill cymwysterau. Mae rhagor o fanylion ar gael yn: **www.cityandguilds.com/eportfolios**.

Mae City & Guilds wedi datblygu cyfres o *Ffurflenni Cofnodi* gan gynnwys enghreifftiau o ffurflenni wedi'u cwblhau, i ganolfannau newydd a phresennol eu defnyddio fel y bo'n briodol. Mae *Ffurflenni cofnodi* ar gael ar wefan City & Guilds.

Er y disgwylir i ganolfannau newydd ddefnyddio'r ffurflenni hyn, gall canolfannau ddyfeisio neu addasu ffurflenni amgen, y mae'n rhaid i'r sicrhawr ansawdd allanol eu cymeradwyo, cyn iddynt gael eu defnyddio gan ymgeiswyr ac aseswyr yn y ganolfan. Mae fersiynau y gellir eu diwygio (MS Word) o'r ffurflenni ar gael ar wefan City & Guilds.

Mynediad dysgwyr i leoliadau deintyddol

Mae City & Guilds yn argymhell fel arfer gorau y gall fod gan ddysgwyr brofiad mewn practis deintyddol arall ac o bosibl wedi cael eu hasesu yno er mwyn bod wedi cael profiad o amrywiaeth o ofal ac anghenion cleifion. Cyfrifoldeb y ganolfan yw sicrhau bod pob ymdrech yn cael ei gwneud i gadw profiad myfyrwyr mor gyson â phosibl ar draws pob lleoliad cyflawni. Er mwyn diwallu'r ystod o anghenion gofal cleifion a bennir yn y cymhwyster, gall hyn olygu y gallai fod angen hwyluso dysgwr mewn practis bach i gael profiad ac asesu mewn arferion eraill.

Gofynion y Cyngor Deintyddol Cyffredinol ar gyfer cyflwyno a sicrhau ansawdd Diploma Estynedig Lefel 3 City & Guilds mewn Nyrsio Deintyddol

Mae'r Cyngor Deintyddol Cyffredinol (GDC) yn gyfrifol am reoleiddio'r gweithlu deintyddol (Gweithwyr Gofal Deintyddol Proffesiynol) ledled y Deyrnas Unedig. Rhan o'r rôl yw cynnal cofrestr o ymarferwyr yr ystyrir eu bod yn gymwys ac yn fedrus i gyflawni rôl gweithiwr gofal deintyddol proffesiynol. Mae'n ofynnol i nyrsys deintyddol gofrestru gyda'r GDC er mwyn ymarfer. Un o'r gofynion i gael mynediad i'r gofrestr yw bod yn rhaid i'r nyrs ddeintyddol feddu ar gymhwyster cydnabyddedig, fel Diploma Lefel 3 City & Guilds mewn Nyrsio Deintyddol.

Mae City & Guilds wedi ymgymryd â phroses gymeradwyo gyda'r GDC. Mae cymeradwyo'r cymhwyster fel cymhwyster mynediad ar gyfer y gofrestr broffesiynol yn dibynnu ar fod City & Guilds a'i ganolfannau asesu yn profi eu bod yn parhau i fodloni gofynion y GDC yn seiliedig ar y dystiolaeth a gyflwynwyd wrth gymeradwyo ac mewn unrhyw arolygiadau dilynol.

Mae'r gymeradwyaeth yn seiliedig ar ddogfen y GDC *Safonau Addysg – safonau a gofynion ar gyfer darparwyr*, sydd i'w gweld ar wefan y GDC.

Mae'r Safonau Addysg yn seiliedig ar **dri** maes:

- Safon 1 - Diogelu cleifion
- Safon 2 - Gwerthuso ac adolygu ansawdd y rhaglen

- Safon 3 - Asesiad myfyrwyr

Mae City & Guilds wedi darparu tystiolaeth i gefnogi'r gwaith o gyflawni'r safonau hyn yn seiliedig ar ein gofynion ar gyfer cymeradwyo canolfannau a chynnwys y llawlyfr cymwysterau. Mae gofynion ychwanegol yn ymwneud â chymeradwyaethau'r GDC, gan gynnwys y rhai a amlinellir isod.

Bydd angen i ganolfannau sy'n cynnig Diploma Lefel 3 City & Guilds mewn Nyrsio Deintyddol allu dangos eu bod yn cydymffurfio â Safon 1 – Diogelu cleifion yn:

- y cam cymeradwyo (canol a chynllun)
- gweithgareddau monitro sicrhau ansawdd allanol cyson
- arolygiadau a gynhelir gan y tîm sicrhau ansawdd o GDC

Gofynion penodol i fodloni Safon 1 – Diogelu cleifion

Mae'n ofynnol i ganolfannau gael cytundeb ysgrifenedig gyda chyflogwyr y dysgwr. Mae'r cytundeb hwn yn amlinellu cyfrifoldebau'r cyflogwr yn y dysgu a'r asesiad. I fodloni gofynion GDC, mae'n rhaid i'r cytundeb hwn gynnwys:

- cyfeiriad at broses/cytundeb ysgrifenedig lle ceir penderfyniad yn datgan bod y dysgwr wedi datblygu digon o wybodaeth a sgiliau i weithio'n uniongyrchol gyda chleifion mewn modd diogel. Ceir rhestr wirio enghreifftiol ar gyfer ymsefydlu dysgwyr yn **Atodiad 1**
- gofyniad bod nyrsys deintyddol dan hyfforddiant sy'n gweithio yn y feddygfa yn cael eu nodi fel y cyfryw, er mwyn sicrhau bod cleifion yn ymwybodol ac wedi cael cyngor ar yr hyn y mae angen iddynt ei wneud os ydynt yn pryderu mewn unrhyw ffordd am hyn - i gael ei gofnodi yn rhestr wirio ymsefydlu dysgwyr - gweler **Atodiad 1**
- amod bod dysgwyr yn gweithio o dan oruchwyliaeth uniongyrchol gweithiwr gofal deintyddol cofrestredig proffesiynol nes iddynt ddod yn gymwys fel nyrs ddeintyddol.

Codi pryderon

Pan fo gan y ganolfan neu'r myfyriwr (dysgwr) bryderon ynghylch diogelwch a thriniaethau cleifion, mae angen i hyn gael ei godi gyda'r SAM neu'r Sicrhawr Ansawdd Allanol ar lafar neu'n ysgrifenedig. Rhaid i'r SAM neu'r SAA weithredu ar y wybodaeth hon yn dilyn gweithdrefnau sicrhau ansawdd City & Guilds.

Yn ogystal â'r cytundeb ysgrifenedig gyda chyflogwyr y dysgwr, rhaid i ganolfannau allu dangos tystiolaeth o'u hymrwymiad i ddarparu hyfforddiant a fydd yn rhoi'r sgiliau craidd sydd eu hangen ar y nyrs ddeintyddol i weithio'n ddiogel mewn lleoliad deintyddol. Bydd sgiliau craidd yn cynnwys iechyd a diogelwch, rheoli heintiau ac agweddau ar rôl a chyfrifoldebau'r nyrs ddeintyddol (gan gynnwys gofal cleifion). Dylai'r sgiliau craidd ymddangos yn ystod pedwar mis cyntaf rhaglen ddysgu.

Rhaid i ganolfannau gael polisi 'Addasrwydd i Ymarfer' yn seiliedig ar y ddogfen GDC Addasrwydd Myfyrwyr i Ymarfer sydd i'w weld ar wefan y GDC **www.gdc-uk.org**

Mae gweithredu proffesiynoldeb a chodau ymddygiad yn hanfodol ac yn sail i egwyddorion sylfaenol nyrsio deintyddol. Am y rheswm hwn, mae rhaid i

ganolfannau sicrhau bod mesurau ar waith i nodi, adrodd a gweithredu ar bryderon a godwyd mewn perthynas ag ymddygiad, agwedd ac ymddygiad myfyrwyr a staff tra byddant yn hyfforddi. Disgwylir i ganolfannau gofnodi'r holl bryderon a bod ganddynt weithdrefnau tryloyw ar waith. Disgwylir y bydd polisiau Addasrwydd i Ymarfer yn rhedeg ochr yn ochr â gweithdrefnau'r ganolfan pan fyddant yn pryderu. Rhaid i'r holl gofnodion fod ar gael ym mhob gweithgaredd a gwblhawyd gan y Sicrhawyr Ansawdd Allanol. Os bydd pryderon cynyddol, rhaid i ganolfannau gysylltu â'r Sicrhawr Ansawdd Allanol a ddyrannwyd iddynt am gyngor ac arweiniad.

Rhaid i ganolfannau hefyd sicrhau bod gan fyfyrwyr wybodaeth a ddarperir i helpu i arwain a llywio camau i'w cymryd os nodir pryderon wrth hyfforddi.

Adnabod myfyriwr (dysgwr)

Rhaid i ganolfannau sicrhau bod pob nyrs ddeintyddol dan hyfforddiant yn cael ei hadnabod yn glir i aelodau o'r cyhoedd a Gweithwyr Gofal Deintyddol Proffesiynol eraill yn y gweithle deintyddol. Bydd angen i fathodyn enw priodol sy'n cadarnhau enw a statws hyfforddai dysgwyr fod yn glir bob amser yn y gweithle clinigol. Mae hwn yn ofyniad gorfodol ac mae'n gyfrifoldeb ar ganolfannau i sicrhau ymlyniad bob amser. Mae rhaid i bob canolfan sicrhau bod cyflogwyr a phob gweithle clinigol yn ymwybodol o'r gofynion.

4 Asesiad

Crynodeb o'r asesiad a graddio

Mae pob uned yn cynnwys gofynion tystiolaeth manwl, y mae'n rhaid eu bodloni. Yn ogystal, mae gofyniad cyffredinol bod yn rhaid arsylwi'r dysgwr yn ymarferol yn y lleoliad deintyddol o leiaf **chwe** achlysur. Dylai o leiaf **dri** o'r arsylwadau hyn gael eu cynnal gan yr asesydd. Dylai'r arsylwadau ymarfer sy'n weddill gael eu cynnal gan Dyst Arbenigol.

Er mwyn cyflawni'r cymhwyster rhaid i'r ymgeisydd gyflawni'r asesiadau canlynol:

- **(031) Portffolio tystiolaeth** (sy'n bodloni holl ofynion tystiolaeth unedau 301- 311). Caiff hyn ei asesu gan y ganolfan a'i raddio'n Llwyddo/Methu
- **(030) Prawf gwybodaeth synoptig** . Mae hwn yn brawf amlddewis allanol, ar-lein, sy'n samplu gwybodaeth ar draws pob uned o'r cymhwyster. Mae'r prawf hwn wedi'i raddio Methu/Llwyddo/Rhagoriaeth

Y radd gyffredinol ar gyfer y cymhwyster yw Llwyddo/Methu. Rhaid i ymgeiswyr gyflawni Llwyddiant o leiaf yn y ddau asesiad i gyflawni'r cymhwyster.

Strategaeth asesu

Mae'r strategaeth asesu ar gyfer y cymhwyster hwn yn seiliedig ar yr Egwyddorion Asesu Sgiliau ar gyfer Iechyd, sydd i'w gweld ar wefan Sgiliau Iechyd

<https://skillsforhealth.org.uk/info-hub/qualifications-in-england-wales-and-northern> -

Arsylwi

Prif ffynhonnell y dystiolaeth ar gyfer Canlyniadau Dysgu seiliedig ar gymhwysedd o fewn y cymhwyster hwn yw arsylwi ymarfer yn y gweithle, gyda chefnogaeth Tystiolaeth Tyst Arbenigol lle y bo'n briodol.

Mae'n ofynnol cael o leiaf **chwe** arsylwad ymarfer yn y gweithle, ac mae'n rhaid i o leiaf **dri** ohonynt gael eu cyflawni gan yr asesydd. Gall tyst arbenigol wneud y gweddill.

Cyfeiriwch at ganllawiau uned unigol, gan fod yn **rhaid** i asesydd arsylwi ar rai Canlyniadau Dysgu ac ni dderbynnir Tystiolaeth Tystion Arbenigol fel tystiolaeth ar gyfer y canlyniadau penodol hyn.

Tystion Arbenigol

Gall Tystion Arbenigol arsylwi ar arfer dysgwr a darparu tystiolaeth ar gyfer unedau sy'n seiliedig ar gymhwysedd a fydd yn gydradd ag arsylwi aseswyr ar gyfer pob uned hyfedredd ar draws y cymhwyster, oni nodir yn wahanol yn y gofynion tystiolaeth uned. Os na all asesydd arsylwi ar y dysgwr, bydd yn nodi Tyst Arbenigol yn y gweithle, a fydd yn darparu tystiolaeth o berfformiad y dysgwyr yn y gwaith.

Pan ddefnyddir Tystiolaeth Tyst Arbenigol, rhaid i'r asesydd ddefnyddio ffynonellau tystiolaeth ychwanegol i sicrhau eu bod yn hyderus i gymeradwyo'r dystiolaeth fel prawf o gymhwysedd ymgeiswyr.

Ffynonellau cymhwysedd eraill:

Gall rhai meini prawf cymhwysedd fod yn anodd eu dangos drwy arsylwi oherwydd gallant gyfeirio at weithgareddau sy'n digwydd yn anaml. Os digwydd hyn, gellir defnyddio dulliau asesu amgen i gefnogi'r dystiolaeth sy'n ofynnol, dyma'r enghreifftiau:

Cynhyrchion Gwaith: Mae'r rhain yn gofnodion nad ydynt yn gyfrinachol a wnaed, neu a gyfrannwyd gan y dysgwr, e.e. cofnodion digwyddiadau, adroddiadau cynnal a chadw. Gallant fod yn unrhyw gynhyrchion perthnasol o waith y dysgwr ei hun, neu y maent wedi gwneud cyfraniad sylweddol iddynt, sy'n dangos defnydd a chymhwysiad o fewn eu harfer.

Cofnodion Cyfrinachol: Gellir defnyddio'r rhain fel tystiolaeth ond **ni ddylid eu rhoi ym mhortffolio'r dysgwr**. Rhaid iddynt aros yn eu lleoliad arferol a chyfeirio atynt yng nghofnodion yr asesydd ym mhortffolio'r dysgwr e.e. copïau o asesiadau risg y mae'r dysgwr wedi cyfrannu atynt.

Cwestiynu: Gall cwestiynau fod yn llafar neu'n ysgrifenedig. Ym mhob achos mae angen cofnodi'r cwestiwn ac ateb y dysgwr e.e. beth yw gweithdrefnau eich gweithle ar gyfer delio â risgiau nad ydych yn gallu eu trin eich hun? Gofynnir cwestiynau gan aseswyr ac fe'u hatebir gan ddysgwyr i ategu tystiolaeth a gynhyrchir gan arsylwadau ac unrhyw fath arall o dystiolaeth a ddefnyddir. Efallai y bydd aseswyr yn gallu casglu rhywfaint o wybodaeth a dealltwriaeth o arsylwi ar arfer dysgwr. Gallant ofyn cwestiynau i gadarnhau dealltwriaeth a/neu gwmpasu unrhyw feysydd sy'n weddill.

Trafodaeth Broffesiynol: Dylai hyn fod ar ffurf adolygiad strwythuredig o ymarfer y dysgwr gyda'r deilliannau wedi'u casglu drwy gyfrwng clyweled neu grynoded ysgrifenedig. Mae'r rhain yn arbennig o ddefnyddiol i ddarparu tystiolaeth bod y dysgwr yn gwybod ac yn deall egwyddorion sy'n cefnogi ymarfer; polisïau, gweithdrefnau a deddfwriaeth, ac y gall y dysgwr werthuso eu cais yn feirniadol e.e. Disgrifiwch eich cyfrifoldebau dros iechyd a diogelwch yn eich gweithle. Argymhellir yn gryf bod Trafodaeth Broffesiynol yn cael ei defnyddio drwy gydol y cymhwyster gan y bydd yn cefnogi dilysu tystiolaeth arall.

Tystysgrifau Gwreiddiol: Rhaid i dystysgrifau hyfforddiant a chofnodion presenoldeb fod yn awthentig, yn gyfredol ac yn ddilys. Bydd asesydd y dysgwr hefyd am wirio cynnwys hyfforddiant o'r fath, fel y gellir cyfateb hyn i'r safonau a gwirio bod y dysgwr wedi cadw a'i fod yn gallu cymhwyso dysgu i ymarfer e.e. Cymorth Cyntaf yn y Gwaith. Cynghorir bod copiâu o dystysgrifau'n cael eu defnyddio a dylai canolfannau ddilysu'r gwreiddiol. Gellir defnyddio tystysgrifau fel tystiolaeth ategol ond ni chânt eu cymryd yn lle tystiolaeth sy'n deillio o'r asesydd e.e. efelychiad.

Prosiectau / Aseiniadau: Defnyddir y dulliau hyn yn fwyaf priodol i gwmpasu unrhyw feysydd sy'n weddill yn y gofyniad gwybodaeth am gymhwyster y dysgwr ac weithiau oherwydd bod digwyddiad yn digwydd yn anaml neu y gallai fod yn anodd ei arsylwi. Efallai bod dysgwyr eisoes wedi cwblhau prosiect neu aseiniad perthnasol y gellir ei fapio i'r safonau perthnasol ac felly'n darparu tystiolaeth. Gellir defnyddio tystiolaeth o gyrsiau hyfforddi blaenorol a/neu raglenni dysgu y maent wedi'u cwblhau ac sy'n dangos eu datblygiad proffesiynol hefyd yn dilyn y broses Cydnabod Dysgu Blaenorol y cytunwyd arni.

Cyfrifon Myfyriol: maent yn disgrifio gweithredoedd dysgwyr mewn sefyllfaoedd penodol a/neu i fyfyrion ar y rhesymau dros ymarfer yn y ffyrdd a ddewiswyd. Efallai y bydd y dysgwr yn gallu defnyddio cyfrif myfyriol i ddarparu rhywfaint o'r dystiolaeth perfformiad ar gyfer uned e.e. adroddiad o achlysur pan wnaethoch adrodd ar berygl risg uchel. Mae cyfrifon myfyriol hefyd yn darparu tystiolaeth bod dysgwyr yn gallu gwerthuso eu gwybodaeth a'u harferion ar draws y gweithgareddau sydd wedi'u hymgorffori yn y cymhwyster hwn. Gellir defnyddio cyfrifon myfyriol dysgwyr hefyd i ddilysu neu adeiladu ar fathau eraill o dystiolaeth, megis Tystiolaeth Tyst Arbenigol

Astudiaethau Achos: rhaid iddynt fod yn seiliedig ar arferion a phrofiadau gwaith go iawn a bydd angen i asesydd eu dilysu os cânt eu defnyddio fel tystiolaeth o berfformiad cymwys. Dim ond fel tystiolaeth o wybodaeth a dealltwriaeth y byddai ymarferion damcaniaethol neu efelychiadol yn dderbyniadwy.

DS Ni ddylid cynnwys cofnodion cyfrinachol ym mhorthffolios dysgwyr ond rhaid cyfeirio atynt yn y cofnodion asesu.

Tystiolaeth Tyst: Efallai y bydd cydweithwyr, gweithwyr proffesiynol perthynol ac unigolion y mae'r dysgwr yn gweithio gyda nhw yn gallu darparu tystiolaeth o'u perfformiad. Bydd asesydd y dysgwr yn helpu i nodi'r defnydd priodol o dystion.

Efelychiad

Dim ond ar gyfer canlyniadau dysgu penodol y caniateir efelychiad o fewn yr unedau canlynol:

- **304** Anatomeg ddeintyddol a rhannau'r wyneb, asesiadau iechyd geneuol a chynllunio triniaeth,
- **305** Cydnabod a chefnogi camau gweithredu yn ystod cymorth cyntaf ac argyfyngau meddygol,
- **308** Darparu cymorth yn ystod camau triniaethau prosthetig,
- **310** Darparu cymorth yn ystod echdynnu a mân lawdriniaeth ar y geg
- **311** Gwybodaeth wyddonol ac ymarferol i gefnogi iechyd geneuol a chorfforol.

Mae efelychiadau wedi'u pennu ar gyfer Canlyniadau Dysgu lle efallai na fydd y dysgwr yn gallu cwblhau'r safonau oherwydd diffyg cyfle o fewn eu hymarfer h.y.

- lle mae perfformiad yn hanfodol ond bod digwyddiadau'n digwydd yn anaml ac eto mae angen cryn hyder y byddai'r dysgwr yn gweithredu'n briodol - er enghraifft (i) lle mae risg uchel o niwed neu gamdriniaeth i'r unigolion, pobl allweddol yn eu bywydau ac eraill, (ii) lle mae digwyddiadau fel argyfyngau meddygol (fel ataliad y galon) yn digwydd ac mae cymhwysedd yn hanfodol i sicrhau arfer gorau a chanlyniadau (iii) cwblhau siartio â llaw.
- lle mae perfformiad yn hanfodol, yn digwydd yn aml ond lle mae risg o niwed i'r dysgwr neu'r defnyddiwr gwasanaeth mewn sefyllfa wirioneddol, er enghraifft, delio â sefyllfaoedd ymosodol neu gamdriniaeth (er y dylid defnyddio tystiolaeth o arsylwi uniongyrchol lle bo hynny'n bosibl).

Pan ddefnyddir efelychiadau, rhaid iddynt ailadrodd gweithgareddau gwaith mewn amgylcheddau realistig (ond nid gwirioneddol o reidrwydd).

Rhaid i'r dystiolaeth bob amser adlewyrchu polisïau a gweithdrefnau'r gweithle fel y'u tywysir gan y ddeddfwriaeth gyfredol, y safonau gwasanaeth perthnasol a'r codau ymarfer ar gyfer y sector.

Cydnabod dysgu blaenorol (CDB/RPL)

Mae cydnabod dysgu blaenorol yn golygu defnyddio profiad neu gymwysterau blaenorol unigolyn sydd eisoes wedi'u cyflawni i gyfrannu at gymhwyster newydd. Os bydd canolfannau'n cyflawni gweithgarwch CDB dylid nodi y bydd yn rhaid i'r ymgeiswyr fodloni holl feini prawf asesu a gofynion tystiolaeth y Diploma mewn Nyrsio Deintyddol, gan gynnwys y Prawf Synoptig.

Math o asesiad : Prawf amlddewis, wedi'i farcio'n allanol trwy evolve

Amodau asesu: Amodau arholiad wedi'u goruchwyllo*

Graddio: Rh/LI/X

Marc sylfaen: 45 o gwestiynau amlddewis, 1 marc y cwestiwn.

Ffiniau gradd: Methu 0-31 marc, Llwyddo 32-40 marc (71%), Rhagoriaeth 41-45 marc.

Prawf: 030/03		Hyd: 90 munud	
5	Canlyniad Dysgu	Nifer y cwestiynau	%
Uned			
301	4. Deall egwyddorion a phwysigrwydd cydsyniad, llywodraethu gwybodaeth a diogelu cleifion.	4	8.5%
302	1. Deall damcaniaeth iechyd a diogelwch.	2	11%
	3. Deall gofynion sefydliadol a chyfreithiol ar gyfer iechyd a diogelwch o fewn y lleoliad deintyddol	3	
303	1. Deall arwyddocâd micro-organebau	2	17.5%
	2. Deall rheolaeth a phrosesau rheoli heintiau.	3	
	3. Gwybod y gwahanol ddulliau o ddadhalogi a sterileiddio	2	
	4. Deall y gwaith cynnal a chadw a dilysu sy'n ofynnol ar gyfarpar ail-brosesu offerynnau deintyddol yn unol â chanllawiau gwneuthurwyr, gofynion sefydliadol a chyfreithiol.	1	
304	1. Deall anatomeg ddeintyddol a rhannau'r wyneb	3	
305	1. Deall y systemau resbiradol a chylchredol dynol ac effeithiau posibl mewn argyfwng meddygol.	1	7%
	2. Deall rôl a chyfrifoldebau cynorthwyydd cymorth cyntaf	2	8.5%
	6. Deall rheolaeth argyfyngau meddygol yn y lleoliad deintyddol	1	
306	1. Deall y rheoliadau a'r peryglon sy'n gysylltiedig ag ymbelydredd ïoneiddio	1	
	2. Deall y gwahanol ddelweddau radiograffig a'u gwerth diagnostig	1	8.5%
	3. Deall y dulliau prosesu a'r diffygion sy'n gallu digwydd wrth brosesu radiograffiau.	1	
	4. Deall pwysigrwydd sicrhau ansawdd mewn radiograffeg ddeintyddol	1	

307	1. Deall yr ystod o weithdrefnau, deunyddiau, teclynnau ac offer sydd ar gael ar gyfer triniaethau periodontol	1	7%
	2. Deall yr ystod o weithdrefnau, deunyddiau, teclynnau ac offer sydd ar gael ar gyfer triniaethau adferol.	2	
308	1. Gwybod pwrpas prothesisau sefydlog a ddefnyddir mewn deintyddiaeth a'r cyfarpar, yr offerynnau a'r deunyddiau a ddefnyddir wrth eu hadeiladu.	2	11%
	3. Gwybod pwrpas prothesisau y gellir eu tynnu a ddefnyddir mewn deintyddiaeth a'r cyfarpar, yr offerynnau a'r deunyddiau a ddefnyddir wrth eu hadeiladu.	2	
	5. Deall y deunyddiau a'r offer a ddefnyddir ar gyfer prothesisau sefydlog a rhai y gellir eu tynnu	1	
309	1. Deall triniaethau endodontig	3	7%
310	1. Gwybod y prosesau, y cyfarpar, yr offerynnau a'r deunyddiau ar gyfer echdynnu a mân lawdriniaeth eneuol	3	7%
	2. Deall sail wyddonol iechyd geneuol	1	7%
311	3. Deall ffactorau sy'n dylanwadu ar iechyd geneuol a chyffredinol	1	
	4. Deall atal a rheoli clefydau'r geg.	1	
Cyfanswm		45	100%

*Mae'r arholiadau hyn yn cael eu sefyll o dan amodau arholiad wedi'u goruchwyllo, fel y'u diffinnir gan y JCQ:
<http://www.jcq.org.uk/exams-office/ice---instructions-for-conducting-examinations>.

Gellir gwneud mynediad ar gyfer arholiadau drwy Walled Garden City & Guilds.

Ail-eistedd ar gyfer prawf gwybodaeth Synoptig

Caniateir uchafswm o bedwar cyfle i ymgeiswyr sefyll y Prawf gwybodaeth synoptig o fewn y cymhwyster hwn. Bydd y cyfleoedd hyn yn cael eu dosbarthu fel ymgais gychwynnol yn y prawf, gydag uchafswm o dair ymgais i ailsefyll. Bydd pob cyfle ailsefyll yn cael ei gynnal gan ddefnyddio fersiwn gwahanol o'r prawf i'r un/y rhai y mae'r ymgeisydd wedi rhoi cais arnynt o'r blaen.

Adnoddau dysgu a awgrymir

Nid yw'r rhestr hon yn gynhwysfawr ac mae'n gyfredol ym mis Ionawr 2021. Dylai canolfannau sicrhau bod yr adnoddau a ddefnyddir yn gyfredol ar hyn o bryd.

Basic guide to dental instruments
Carmen Scheller-Sheridan

Basic Guide to Oral Health Education & Promotion
Alison Chapman a Simon Felton
Disgwyllir Argraffiad Newydd ym mis Chwefror 2021

Basic Guide to Dental Procedures
Carole Hollins

Radiography and Radiology for Dental Care Professionals
Eric Whaites

Basic Guide to Infection Prevention and Control in Dentistry
Caroline L. Pankhurst a Wilson A. Coulter

Basic Guide to Medical Emergencies in Dental Practice
Phillip Jevon

Basic Guide to Anatomy and Physiology for Dental Care Professionals
Carole Hollins

Scientific Basis of Oral Health Education
Ronnie Levine a Catherine Stillman-Lowe
BDA books

Levison's Textbook for Dental Nurses
Carole Hollins

Mosby's Textbook of Dental Nursing
gan Mary Miller a Crispian Scully

Questions and Answers for Diploma in Dental Nursing, Level 3
Carole Hollins

Nid yw rhifau'r uned y cyfeirir atynt yn y cyhoeddiad uchod yn cyfateb i rifau'r unedau yn y cymhwyster hwn.

5 Unedau

Mae pob un o'r unedau canlynol wedi'u strwythuro fel a ganlyn:

- Lefel uned
- ODDA
- Credydau
- Nod yr uned
- Canlyniadau Dysgu
- Meini prawf asesu
- Ystod (lle bo angen)
- Gofynion tystiolaeth

Uned 301

Paratoi ar gyfer ymarfer proffesiynol mewn nyrsio deintyddol

Lefel uned:	Lefel 3
ODDA:	36
Credydau	7
Nod yr uned:	Bydd yr uned hon yn cyflwyno rolau a chyfrifoldebau nyrs ddeintyddol, a'r priodoleddau a'r ymddygiadau hanfodol sydd eu hangen i weithio o fewn y fframwaith deddfwriaethol yn y rôl broffesiynol hon. Yn ogystal, bydd yn galluogi'r nyrs ddeintyddol i ddatblygu ymarfer myfyriol, cyfathrebu a gofal claf-ganolog, sgiliau sy'n ofynnol drwy gydol eu gyrfa.

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

1. Gallu myfyrio ar ei arfer proffesiynol presennol a nodi meysydd i'w gwella'n barhaus gan ddefnyddio Cynllun Datblygu Personol (CDP).

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Asesu eu galluedd a'u cyfyngiadau cyfredol eu hunain gan ddefnyddio SWOT/SWOB neu fath tebyg o offeryn dadansoddi.
- 1.2 Creu CDP.
- 1.3 Datblygu a chynnal y CDP drwy gydol y rhaglen astudio.

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

2. Deall sut mae Cynllun Datblygu Personol (CDP) yn cael ei ddefnyddio i wella gwybodaeth, sgiliau ac ymddygiad proffesiynol yn barhaus.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 2.1 Egluro sut mae **adborth effeithiol** yn helpu i ddatblygu ymarfer myfyriol, gan roi buddiannau cleifion yn gyntaf.
 - 2.2 Esbonio manteision myfyrio ar ei berfformiad ei hun.
 - 2.3 Esbonio pwrpas CDP.
 - 2.4 Eglurwch sut y bydd y CDP yn cael ei ddefnyddio gydag arfarniadau i fyfyrion ar berfformiad a gosod targedau ar gyfer gwelliant parhaus.
 - 2.5 Eglurwch sut y bydd y CDP yn cael ei ddefnyddio ar ôl cymhwyso i nodi cyfleoedd Datblygiad Proffesiynol Parhaus.
-

Ystod

(MP2.1) **Adborth effeithiol**

- a) Adborth drwy arfarnu
 - b) Adborth mewnol
 - c) Adborth allanol (e.e. adborth gan gleifion)
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

3. Deall rolau a chyfrifoldebau nyrs ddeintyddol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 3.1 Nodi rôl **cyrff llywodraethu a rheoleiddwyr**.
 - 3.2 Crynhoi cwrpas ymarfer nyrs ddeintyddol.
 - 3.3 Crynhoi sut mae pob un o'r egwyddorion yn Safonau'r GDC ar gyfer y Tîm Deintyddol yn dylanwadu ar rôl y nyrs ddeintyddol.
 - 3.4 Disgrifio sut mae'r ffactorau canlynol yn dylanwadu ar rôl nyrs ddeintyddol:
 - a. Arferion gweithio diogel
 - b. Trin cleifion a chydweithwyr gydag urddas, uniondeb a pharch
 - c. Gweithredu'n broffesiynol ac yn foesegol
 - ch. Bod yn ymwybodol o ffiniau proffesiynol (e.e. defnydd priodol o gyfryngau cymdeithasol)
 - d. Agweddau ac ymddygiadau o fewn a thu allan i'r gweithle
 - dd. Cyfrifoldeb am eu gweithredoedd eu hunain (e.e. esgeulustod)
 - e. Gweithdrefnau gwarchod (chaperoning)
 - f. Dyletswydd gonestrwydd
 - ff. Addasrwydd i ymarfer
 - g. Ffi cadw flynyddol
-

- ng. Dyletswydd gofal
 - h. Indemniad Proffesiynol
 - i. Deddfwriaeth Cydraddoldeb gyfredol
 - l. Polisiâu yn y gweithle
 - ll. Rhwydweithio a chydweithio â gweithwyr deintyddol proffesiynol eraill
 - m. Cynnal a chadw stoc (e.e. dyddiadau dod i ben, cylchdroi stoc).
- 3.5 Disgrifio Mynediad Uniongyrchol ar gyfer **cofrestrredigion deintyddol** .
- 3.6 Disgrifio rolau aelodau eraill o'r tîm yn y practis.
- 3.7 Esbonio **canlyniadau posibl** ymddygiad amhroffesiynol.
- 3.8 Disgrifio'r broses ar gyfer chwythu'r chwiban.
- 3.9 Egluro sut y gellid lleddfu pryderon cleifion ynghylch **rhwystrau i driniaeth**.
-

Ystod

(MP3.1) **Cyrff llywodraethu a rheoleiddwyr**

- a) Cyngor Deintyddol Cyffredinol (GDC)
- b) Y Comisiwn Ansawdd Gofal (CQC)/ Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru (AGIC) / Awdurdod Rheoleiddio a Gwella Ansawdd (RQIA) yng Ngogledd Iwerddon.

(MP3.5) **Cofrestryddion Deintyddol**

- a) Deintyddion
- b) Gweithwyr Gofal Deintyddol Proffesiynol

(MP3.7) **Canlyniadau posibl**

- a) Achosion addasrwydd i ymarfer / cosbi'r cofrestredigion deintyddol
- b) Niwed i enw da'r practis / proffesiwn deintyddol
- c) Effeithiau ar y claf/cleifion

(MP3.9) **Rhwystrau i driniaeth**

- a) Ofn
 - b) Ariannol
 - c) Argaeledd gwasanaethau deintyddol
 - ch) Mynediad i gyfleusterau deintyddol
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 4. Deall egwyddorion a phwysigrwydd cydsyniad, llywodraethu gwybodaeth a diogelu cleifion.
-

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 4.1 Egluro beth yw pwrpas cael caniatâd dilys.
 - 4.2 Egluro'r **gofynion** y **mae'n rhaid** i'r clinigwr **eu hystyried** er mwyn cael caniatâd dilys.
 - 4.3 Esbonio egwyddorion rheoli gwybodaeth yn y gweithle.
 - 4.4 Diffinio'r term 'cyfrinachedd' yn y lleoliad deintyddol.
 - 4.5 Disgrifio'r **gofynion cyfreithiol** presennol ar gyfer diogelu data cyfrinachol sy'n ymwneud â chleifion a'u triniaeth.
 - 4.6 Disgrifio sut mae cyfrinachedd cleifion yn cael ei gynnal yn y lleoliad deintyddol.
 - 4.7 Diffinio'r term 'diogelu' yn y lleoliad deintyddol.
 - 4.8 Disgrifio dangosyddion **pryder diogelu** posibl.
 - 4.9 Esbonio cyfrifoldebau nyrs ddeintyddol wrth ddiogelu cleifion.
-

Ystod

(MP4.2) **Gofynion y mae'n rhaid eu hystyried**

- a) Galluedd Meddyliol (Deddfwriaeth Galluedd Meddyliol)
- b) Cleifion ag anghenion ychwanegol
- c) Caniatâd Gillick
- ch) Dull cydsyniad Montgomery sy'n glaf-ganolog
- d) Cynllunio a chostau triniaeth

(MP4.5) **Gofynion cyfreithiol**

- a) Deddfwriaeth Diogelu Data Gyfredol
- b) Rheoliadau Diogelu Data Cyffredinol Cyfredol
- c) Hawliau dynol

(MP4.8) **Pryderon diogelu**

- a) Amddiffyn Plant
 - b) Oedolion Agored i Niwed
 - c) Iechyd a lles
 - ch) Atal Dyletswydd a Gwerthoedd Prydeinig
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

5. Deall pwysigrwydd cyfathrebu priodol mewn gofal iechyd bob amser a thrwy'r holl gyfryngau.
-

Meini Prawf Asesu

- 5.1 Esbonio **dulliau** ar gyfer cyfathrebu'n effeithiol ac yn sensitif â'r holl gleifion.
 - 5.2 Egluro sut mae cyfathrebu effeithiol o fewn y tîm deintyddol yn cyfrannu at ddarparu gofal diogel o ansawdd uchel.
 - 5.3 Disgrifio sut y gellir addasu dulliau cyfathrebu i oresgyn **rhwystrau** wrth ddelio â chleifion a chydweithwyr.
 - 5.4 Esbonio pwysigrwydd cynnal cofnodion cleifion cyfoes, cyflawn a chywir yn unol â gofynion cyfreithiol ac arfer gorau.
-

Ystod

(MP5.1) **Dulliau**

- a) Llafar
- b) Di-eiriau
- c) Ysgrifenedig
- ch) Electronig

(MP5.3) **Rhwystrau**

- a) Unigolion ag anghenion ychwanegol
 - b) Rhwystrau iaith
 - c) Rhwystrau ffisegol
 - ch) Rhwystrau emosiynol
 - d) Tynnu sylw allanol / ffactorau amgylcheddol
 - dd) Defnyddio terminoleg
 - e) Canfyddiad / camddealltwriaeth
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

6. Deall y gweithdrefnau ar gyfer ymdrin â chwynion yn y gweithle.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 6.1 Egluro sut mae hawliau cleifion i gwyno yn cael eu parchu.
 - 6.2 Disgrifio'r weithdrefn gwyno yn eu gweithle.
 - 6.3 Nodi'r amserlen ar gyfer ymdrin â chwynion ysgrifenedig cleifion.
 - 6.4 Egluro sut y gellir defnyddio cwynion yn adeiladol i ysgogi gwelliant parhaus.
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

7. Gallu cyfathrebu'n briodol, yn effeithiol ac yn sensitif bob amser a thrwy bob cyfrwng.

Meini Prawf Asesu

- 7.1 Gallu cyfathrebu'n effeithiol ac yn sensitif gyda'r holl **ddefnyddwyr gwasanaeth** gan ddefnyddio ystod o ddulliau a **thechnolegau cyfathrebu**.
 - 7.2 Cyfathrebu gan ddefnyddio **dull claf-ganolog**, gan fod yn sensitif i anghenion a gwerthoedd cleifion.
-

Ystod

(MP7.1) Defnyddwyr gwasanaeth

- a) Cleifion
- b) Rhieni/gofalwyr
- c) Aelodau eraill o'r tîm deintyddol (partïon mewnol/allanol e.e. labordai, cynrychiolwyr cwmnïau).

(MP7.1) Dulliau cyfathrebu

- a) Ysgrifenedig
- b) Llafar
- c) Di-eiriau

(MP7.2) Dull claf-ganolog

- a) Rhoi sicrwydd i gleifion
 - b) Darparu cymorth a chyfathrebu ar ran y claf pan fo'n briodol (eiriolaeth)
 - c) Arddangos proffesiynoldeb, uniondeb, cydraddoldeb, urddas a pharch at anghenion unigol/ychwanegol
-

Gwybodaeth Ategol

Rhaid bodloni'r gofynion tystiolaeth ym mhob uned.

Rhaid asesu'r holl ganlyniadau dysgu seiliedig ar gymhwysedd a'r meini prawf asesu a dangos tystiolaeth ohonynt. Arsylwi gan yr asesydd ddylai fod yn brif ffynhonnell y dystiolaeth, lle nodir hyn yn benodol yn y gofynion tystiolaeth. Gellir defnyddio Tystiolaeth Tyst Arbenigol, lle na nodir bod angen i'r asesydd arsylwi.

Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol (gweler Adran 4 o'r ddogfen hon).

Gofynion tystiolaeth:

Canlyniad Dysgu 1 – Rhaid i'r dysgwr gwblhau CDP i gynnwys gweithgaredd myfyrio ar gyfer pob uned yn y cymhwyster.

Canlyniadau Dysgu 2, 3, 5 a 6 – Gall canolfannau ddefnyddio trafodaeth broffesiynol, cwestiynau a ddyfeisiwyd gan asesydd, tystiolaethau tystion arbenigol, canlyniadau gweithgareddau sy'n seiliedig ar ymchwil, aseiniadau ac adroddiadau myfyriol.

Canlyniad Dysgu 7 – arsylwi ymarfer yn y gweithle. Dylid gweld y canlyniad hwn ar o leiaf **dri** achlysur ar wahân. Os na ellir cyflawni tri arsylwad uniongyrchol, gall canolfannau groesgyfeirio'r efelychiad o uned 311 fel y trydydd arsylwad.

Canlyniadau a asesir yn y Prawf Synoptig:

Bydd Canlyniad Dysgu 4 yn cael ei asesu yn y prawf amlddewis synoptig. **Rhaid** cynnwys tystiolaeth o ddysgu hefyd ym mhorthffolio tystiolaeth yr ymgeisydd, er mwyn sicrhau bod ymgeiswyr yn cael eu paratoi'n briodol ar gyfer y prawf ac i ddarparu deunydd adolygu iddynt.

Uned 302

Effaith deddfwriaeth iechyd a diogelwch ar arferion gwaith yn y lleoliad deintyddol

Lefel uned:	Lefel 3
ODDA:	35
Credydau	6
Nod yr uned:	Mae'r uned hon yn cyflwyno dysgwyr i'r ddeddfwriaeth iechyd a diogelwch sy'n berthnasol i'r lleoliad deintyddol. Mae hyn yn cynnwys deall polisiau a gweithdrefnau, a defnyddio arferion gweithio diogel yn y gweithle.

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

1. Deall theori iechyd a diogelwch.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Esbonio pwrpas iechyd a diogelwch:
 - a) deddfwriaeth
 - b) polisiau
 - c) cydymffurfiad.
- 1.2 Diffinio'r termau:
 - a) Perygl
 - b) Risg
 - c) Mesur rheoli
 - ch) Yn rhesymol ymarferol
 - d) Bron digwydd
 - dd) Digwyddiad.
- 1.3 Esbonio pwrpas asesiadau risg wrth ymarfer.

- 1.4 Esbonio rolau **cyrff llywodraethu a rheoleiddwyr** wrth leihau'r risgiau i iechyd a diogelwch yn y practis deintyddol.
-

Ystod

(MP1.4) **Cyrff llywodraethu a rheoleiddwyr**

- a) Rheoleiddwyr y Sector Cenedlaethol: *Y Comisiwn Ansawdd Gofal (Lloegr)*
Arolygiaeth Iechyd Cymru (Cymru) / Awdurdod Rheoleiddio a Gwella Ansawdd (Gogledd Iwerddon)
 - b) Yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch
 - c) Swyddfa'r Prif Swyddog Deintyddol
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 2. Cyfrannu at arferion gweithio diogel yn y lleoliad deintyddol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 2.1 Rheoli peryglon drwy lenwi dogfen asesu risg.
 - 2.2 Egluro'r ffordd ddiogel o **drin â llaw**.
 - 2.3 Cymryd rhan mewn gweithgaredd sy'n dangos dealltwriaeth o drin â llaw.
 - 2.4 Egluro'r **ergonomeg** o fewn practis deintyddol.
 - 2.5 Disgrifio'r gwahanol fathau o **offer diogelu personol (PPE)** a ddefnyddir yn y lleoliad deintyddol.
 - 2.6 Crynhoi **arferion gwaith** a allai niweidio eu hunain neu eraill a nodi dulliau gweithio diogel sydd wedi'u rhoi ar waith i fodloni'r canllawiau presennol.
 - 2.7 Disgrifio sut mae gollyngiad mercwri yn cael ei reoli yn y lleoliad deintyddol.
 - 2.8 Nodi pwysigrwydd defnyddio deunyddiau di-latecs yn y lleoliad deintyddol.
 - 2.9 Esbonio sut mae **gwaith cynnal a chadw ac archwilio** yn cael ei wneud i sicrhau amgylcheddau gweithio diogel.
 - 2.10 Disgrifio'r broses ar gyfer rhoi gwybod am beryglon i iechyd a diogelwch yn y lleoliad deintyddol, ac i bwy.
 - 2.11 Myfyrio ar sut y gall **gweithredoedd ac ymddygiadau** proffesiynol leihau risgiau i iechyd a diogelwch.
-

Ystod

(MP2.2) **Codi a chario**

- a) Storio a thrafod stoc
 - b) Unigolion
-

- c) Trafod cleifion yn gorfforol yn ystod argyfyngau meddygol

(MP2.4) Ergonomeg

- a) Eistedd
- b) Lleoli cleifion a'r tîm
- c) Estyn offeryn / deintyddiaeth pedair llaw
- ch) Lleoliad pen allsugnydd
- d) Anafiadau straen ailadroddus / Anhwylderau cyhyrsgerberbydol

(MP2.5) Offer amddiffynnol personol (PPE)

- a) PPE y gweithiwr
- b) PPE y claf

(MP2.6) Arferion gwaith

- a) gweithio gyda sylweddau peryglus
- b) gweithio gyda mercwri a'i storio
- c) gweithio gydag ymbelydredd
- ch) gweithio gyda chyfleustodau:
 - i. trydan
 - ii. gollyngiadau nwy
 - iii. llifogydd
- d) diogelwch tân
- dd) gweithio gyda llestri pwysedd
- e) rheoli haint:
 - i. defnyddio technegau rhwystr gan gynnwys rhannu'n ardaloedd
 - ii. cynnal a chadw llinellau dŵr (Biofilm) (Legionella)
 - iii. System codio lliw genedlaethol ar gyfer glanhau ardaloedd
 - iv. croeshalogi rhwng parthau
 - v. gweithio gyda theclynnau miniog (trafod a gwaredu)
 - vi. gwaredu gwastraff (e.e. dyluniad cynwysyddion gwastraff)
 - vii. Gwisg waith yn ystod a thu allan i oriau clinigol

(MP2.9) Cynnal ac archwilio:

- a) Silindrau ocsigen
- b) Llestri pwysedd
- c) Archwiliadau cyffuriau brys
- Ch) Ymarferion tân
- d) Profion legionella

(MP2.11) Camau gweithredu ac ymddygiadau

- a) Addasrwydd i Ymarfer
- b) Ymwybyddiaeth o'ch iechyd a'ch lles eich hun (iechyd corfforol a meddyliol)
- c) Hylendid personol

- ch) Cyflwyniad personol
 - d) Hyfforddiant
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 3. Deall gofynion sefydliadol a chyfreithiol ar gyfer iechyd a diogelwch yn y lleoliad deintyddol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 3.1 Crynhoi diben **gofynion cyfreithiol** gwahanol ar gyfer iechyd a diogelwch mewn lleoliad deintyddol.
 - 3.2 Nodi'r brechiadau gofynnol ar gyfer nyrsys deintyddol a'u pwysigrwydd.
 - 3.3 Esbonio'r **canlyniadau** os na ddilynir canllawiau iechyd a diogelwch.
-

Ystod

(MP3.1) **Gofynion cyfreithiol**

- a) Deddfwriaeth/Gorchmynion Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith (Gogledd Iwerddon)
- b) Rheoliadau Iechyd a Diogelwch (Offer Miniog mewn Gofal Iechyd)
- c) Rheoli Sylweddau Peryglus i Iechyd (COSHH)
- ch) Y Memoranda Technegol Iechyd presennol (HTM 07-01) ar Reoli a Gwaredu Gwastraff Gofal Iechyd (*WHTM 07-01 yng Nghymru*)
- d) Y Memoranda Technegol Iechyd presennol (HTM 01-05) ar Ddadhalogi mewn Deintyddfeydd Gofal Sylfaenol (*WHTM 01-05 yng Nghymru*)
- dd) Y Memoranda Technegol Iechyd presennol (HTM 03-01) ar Wresogi ac Awyru Adeiladau'r Sector Iechyd (*WHTM 03-01 yng Nghymru*)
- e) Y Rheoliadau Ymbelydredd Ïoneiddio presennol
- f) Rheoliadau Ymbelydredd Ïoneiddio (Dod i gysylltiad yn Feddygol) cyfredol
- ff) Rheolau Lleol
- g) Rheoliadau Profion Cyfarpar Cludadwy (PAT)
- ng) Rheoliadau presennol y llestri pwysedd
- h) Y safonau rheoleiddio cyfredol ar gyfer dyfeisiau, offer a deunyddiau meddygol (e.e. marc CE/UKCA)
- i) Yswiriant atebolrwydd cyhoeddus
- l) Rheoliadau cyfredol wrth adrodd am anafiadau, clefydau, digwyddiadau peryglus (e.e. RIDDOR).

MP3.3 **Canlyniadau** i:

- a) Hunan
 - b) Ymarfer
 - c) Cleifion
 - ch) Amgylchedd
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 4. Gallu gweithio'n ddiogel i'w diogelu eu hunain, y tîm a chleifion.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 4.1 Gwneud gwaith yn unol â **gofynion sefydliadol a chyfreithiol** a cyfarwyddiadau'r gwneuthurwr.
 - 4.2 Ymddwyn mewn ffordd nad yw'n peryglu iechyd a diogelwch hunan ac eraill yn y lleoliad deintyddol.
 - 4.3 Sicrhau bod **cyflwyniad personol** a PPE yn diogelu iechyd a diogelwch pobl eraill yn y lleoliad deintyddol.
 - 4.4 Gwaredu **gwastraff** mewn modd diogel yn unol â gofynion **cyfreithiol a rheoliadol**.
-

Ystod

(MP4.1) **Gofynion sefydliadol a chyfreithiol**

- a) Deddf/Gorchmynion Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith (Gogledd Iwerddon) (gan gynnwys defnyddio Cyfarpar Diogelu Personol)
- b) Rheoli Sylweddau Peryglus i Iechyd (COSHH)
- c) Deddf/rheoliadau Diogelu'r Amgylchedd a'r Memoranda Technegol Iechyd presennol (HTM 07-01) (WHTM 07-01 yng Nghymru) ar Reoli a Gwaredu Gwastraff Gofal Iechyd
- ch) Rheoliadau Ymbelydredd Ïoneiddio, Rheoliadau Ymbelydredd Ïoneiddio (Dod i gysylltiad Meddygol) a Rheolau Lleol
- d) Rheoliadau Iechyd a Diogelwch (Offer Miniog mewn Gofal Iechyd)
- dd) Y Memoranda Technegol Iechyd presennol (HTM 01-05) (*WHTM 01-05 yng Nghymru*)
- e) ar Ddadhlogi mewn Deintyddfeydd Gofal Sylfaenol

(MP4.3) **Cyflwyniad personol**

- a) cyflwyniad priodol
 - b) defnyddio ac aildddefnyddio / gwaredu offer amddiffynnol personol i gleifion a staff
 - c) gweithdrefnau gwisgo a diosg, yn unol â'r canllawiau cyfredol
 - ch) defnyddio dillad ac ategolion sy'n addas i'r gweithle
-

(MP4.4) **Gwastraff**

- a) Nad yw'n beryglus
- b) Peryglus

h) **Gofynion cyfreithiol a rheoliadol:** Y Memoranda Technegol Iechyd presennol (HTM 07-01) (*WHTM 07-01 yng Nghymru*) ar Reoli a Gwaredu Gwastraff Gofal Iechyd

Gwybodaeth Ategol

Rhaid bodloni'r gofynion tystiolaeth ym mhob uned.

Rhaid dangos tystiolaeth ac asesu'r holl Ganlyniadau Dysgu sy'n seiliedig ar gymhwysedd a meini prawf asesu. Arsylwi gan yr asesydd ddylai fod yn brif ffynhonnell y dystiolaeth, lle nodir hyn yn benodol yn y gofynion tystiolaeth. Gellir defnyddio Tystiolaeth Tyst Arbenigol, lle na nodir bod angen i'r asesydd arsylwi.

Gellir asesu meini prawf na chawsant eu cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol (gweler Adran 4 o'r ddogfen hon).

Gofynion tystiolaeth:

Canlyniad Dysgu 2 – Gall canolfannau ddefnyddio trafodaeth broffesiynol, cwestiynau a ddyfeisiwyd gan aseswyr, tystiolaethau tystion arbenigol, canlyniadau gweithgareddau sy'n seiliedig ar ymchwil, aseiniadau, cynhyrchion gwaith ac adroddiadau myfyriol.

Canlyniad Dysgu 4 – o leiaf **dri** arsylwad, tystiolaeth i'w chasglu'n gyfannol ar adegau gwahanol (**ni** chaniateir efelychu).

Rhaid i'r asesydd wneud o leiaf **ddau**. Gall y gweddill gael eu cyflawni gan Dyst Arbenigol.

Canlyniadau a asesir yn y Prawf Synoptig:

Bydd Canlyniadau Dysgu 1 a 3 yn cael eu hasesu yn y prawf amlddewis synoptig.

Rhaid cynnwys tystiolaeth o ddysgu hefyd ym mhortffolio tystiolaeth yr ymgeisydd, er mwyn sicrhau bod ymgeiswyr yn cael eu paratoi'n briodol ar gyfer y prawf ac i roi deunydd adolygu iddynt.

Uned 303

Atal a rheoli haint yn y lleoliad deintyddol

Lefel uned: Lefel 3

ODDA: 44

Credydau 7

Nod yr uned: Nod yr uned hon yw i ddysgwyr ddatblygu dealltwriaeth o egwyddorion rheoli heintiau mewn lleoliad deintyddol.

Mae'r uned yn ystyried clefydau, arwyddion a symptomau heintus, a'u llwybrau trosglwyddo. Pwysigrwydd lefelau priodol o ddadhalogi a ffyrdd o gyflawni hyn yn y lleoliad deintyddol.

Bydd dysgwyr yn datblygu'r sgiliau ymarferol i greu a chynnal amgylchedd clinigol hylan a diogel.

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

1. Deall arwyddocâd micro-organebau.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Disgrifio strwythur **micro-organebau** a phrionau.
- 1.2 Esbonio'r termau pathogen a di-bathogen.
- 1.3 Disgrifio **ffactorau sy'n effeithio ar dueddiad y gwesteiwr i gael ei heintio.**
- 1.4 Crynhoi **ymateb y corff i lid / haint.**
- 1.5 Crynhoi sut **mae amodau heintus** yn effeithio ar y corff.
- 1.6 Disgrifio egwyddorion y 'gadwyn heintiau'.
- 1.7 Esbonio pwysigrwydd imiwneiddio personél deintyddol.

Ystod

(MP1.1) **Micro-organebau**

- a) Bacteria
- b) Firysau
- c) Ffyngau

(MP1.3) **Ffactorau sy'n effeithio ar dueddiad y gwesteigr i gael ei heintio**

- a) Beichiogrwydd
- b) Imiwnedd wedi'i gyfaddawdu
- c) Oed
- ch) Triniaeth feddygol / afiechydon

(MP1.4) **Ymateb y corff**

- a) Arwyddion a symptomau
- b) System imiwnedd
- c) Cynhyrchu crawn

(MP1.4) **Llid / haint**

- ch) Lleol
- d) Systemig
- dd) Aciwt
- e) Cronig

(MP1.5) **Clefydau/amodau heintus**

- a) Hepatitis B ac C
- b) Firws Diffyg Imiwnedd Dynol (HIV)
- c) Herpes Simplex
- ch) Firysau Corona (e.e. Covid-19)
- d) Clwy'r pennau
- dd) Firws Papiloma Dynol (HPV)
- e) Impetigo
- f) Twbercwlosis (TB)
- ff) Llid yr ymennydd/Meningitis
- g) Ffliw
- ng) Mononiwcleosis heintus / Chwarenglwyf/Twymyn y chwarennau ('clefyd cusanu')
- h) Clefyd Creutzfeldt-Jakob (CJD)
- i) Candida albicans

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

2. Deall rheolaeth a phrosesau rheoli heintiau.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 2.1 Esbonio **llwybrau trosglwyddo** clefydau heintus yn y lleoliad deintyddol.
 - 2.2 Esbonio egwyddorion rhagofalon rheoli heintiau safonol (cyffredinol).
 - 2.3 Nodi'r camau i'w cymryd i atal croeshalogi clefydau heintus.
 - 2.4 Egluro sut y gellir cyflawni lefelau cywir o **hylendid dwylo**.
 - 2.5 Disgrifio **ffactorau** sy'n dylanwadu ar hylendid dwylo.
 - 2.6 Egluro sut mae gollyngiadau gwaed a hylif y corff yn cael eu rheoli.
 - 2.7 Disgrifio perthnasedd y dogfennau canlynol ar gyfer rheoli ansawdd rheoli heintiau mewn lleoliad deintyddol
 - a. Y Memoranda Technegol Iechyd presennol (HTM 01-05) (*WHTM 01-05 yng Nghymru*) ar Ddadhalogi mewn deintyddfeydd gofal sylfaenol
 - b. Y Memoranda Technegol Iechyd presennol (HTM 07-01) (*WHTM 07/01 yng Nghymru*) ar Reoli a gwaredu gwastraff gofal iechyd
 - c. Polisiâu ymarfer a chofnodion archwilio
 - ch. Polisi sefydlu staff.
-

Ystod

(MP2.1) **Llwybrau trosglwyddo**

- a) Llwybrau mynediad i'r corff drwy gyswllt uniongyrchol
- b) Llwybrau mynediad i'r corff drwy gyswllt anuniongyrchol
- c) Gweithdrefnau Cynhyrchu Aerosol (GCA/AGP) / ysgeintio / trosglwyddo a gludir mewn aer

(MP2.4) **Hylendid dwylo**

- a) Cymdeithasol
- b) Clinigol
- c) Aseptig

(MP2.5) **Ffactorau**

- a) Cynhyrchion golchi dwylo
 - b) Cynhyrchion glanhau dwylo
 - c) Hylendid ewinedd
 - ch) Gofal dwylo (sychu, lleithder, rheoli clwyfau, dermatitis/alergeddau)
 - d) Gofynion peiriannau cyflenwi
 - dd) Cyfleusterau a chyfarwyddiadau
 - e) Gemwaith
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

3. Gwybod y gwahanol ddulliau o ddadhalogi a sterileiddio.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 3.1 Diffinio diheintio a phryd y mae'n briodol defnyddio diheintyddion.
 - 3.2 Diffinio'r termau asepsis a sterileiddio.
 - 3.3 Esbonio'r rheswm dros rag-lanhau a datgymalu teclynnau ac offer cyn eu sterileiddio.
 - 3.4 Esbonio'r **gweithdrefnau**, y cynllun a'r offer a ddefnyddir i ddadhalogi offerynnau a darnau llaw yn unol â gofynion cyfreithiol a gweithdrefnau sefydliadol.
 - 3.5 Egluro sut y dylid llwytho awtoclaf i gael ei sterileiddio.
 - 3.6 Disgrifiwch sut y cyflawnir **sterileiddio**.
 - 3.7 Esbonio'r risgiau posibl o fethu â dadhalogi offer ac offerynnau'n effeithiol.
-

Ystod

(MP3.4) **Gweithdrefnau**

- a) Dulliau cludo i'r ystafell ddadhalogi ac oddi yno
- b) Golchi dwylo
- c) PPE
- ch) Sgwrio â llaw
- d) Bath uwchsain
- dd) Diheintydd golchi
- e) Arolygiad gan ddefnyddio chwyddwydr / golau archwilio
- f) Cylched a pharmedrau awtoclaf
- ff) Egwyddorion rhannu'n barthau
- g) Storio ac amserlenni ar gyfer amgylcheddau clinigol ac anghlinigol
- ng) Llif aer yn yr ystafell ddadhalogi

(MP3.6) **Sterileiddio**

- a) Awtoclaf math N -math (di-wactod)
 - b) Awtoclaf math B (gwactod)
 - c) Diwydiannol (pelydriad gama)
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 4. Deall y gwaith cynnal a chadw a dilysu sy'n ofynnol ar offer ail-brosesu offerynnau deintyddol yn unol â chanllawiau gweithgynhyrchu, gofynion sefydliadol a chyfreithiol.
-

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 4.1 Disgrifio sut mae **offer** yn cael ei ddilysu'n llwyddiannus.
 - 4.2 Egluro'r camau i'w cymryd os yw dilysu'n aflwyddiannus.
 - 4.3 Disgrifio sut mae **offer** yn cael ei wirio a'i gynnal a'i gadw fel mater o drefn.
 - 4.4 Esbonio pwysigrwydd dogfennu dilysu a chynnal a chadw offer.
-

Ystod

(MP4.1, 4.3) **Offer**

- a) Bath uwchsain
 - b) Diheintydd golchi
 - c) Awtoclaf math N -math (heb fod yn wactod)
 - ch) Awtoclaf math B (gwactod)
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

5. Gallu defnyddio rhagofalon safonol o reoli heintiau ar gyfer gweithdrefnau clinigol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 5.1 Cyflwyno eu hunain yn y lleoliad deintyddol gyda'r **safon ofynnol o hylendid personol**.
 - 5.2 Dewis a gwisgo'r **PPE** priodol ar gyfer y weithdrefn glinigol.
 - 5.3 Defnyddio'r rheolaeth gywir o **weithdrefnau rheoli heintiau** drwy gydol y **lleoliad** deintyddol.
 - 5.4 Darparu **PPE** cywir y **claf**.
 - 5.5 Dilyn y canllawiau presennol i leihau'r risgiau o ddod i gysylltiad wrth **wisgo PPE**.
 - 5.6 Delio â **gwasttraff** a gynhyrchir o feysydd clinigol yn briodol.
-

Ystod

(MP5.1) **Safon ofynnol hylendid personol**

- a) Gwallt
 - b) Ewinedd
 - c) Gemwaith
 - ch) Gwisg waith / iwnniform
-

- d) Esgidiau
- dd) Cyflwyniad cyffredinol

(MP5.2) **PPE**

- a) Menig clinigol
- b) Ffedog/gŵn
- c) Gogls/fisor
- ch) Masg wyneb
- d) Menig deunydd trwm

(MP5.3) Gweithdrefnau **rheoli heintiau**

- a) Gweithdrefnau golchi dwylo a hylendid dwylo
- b) Cynnal parthau
- c) Defnyddio rhwystrau untro
- ch) Cynnal amgylchedd gwaith glân a thaclus ar gyfer gweithdrefnau deintyddol clinigol
- d) Dewiso cynhyrchion glanhau a diheintyddion priodol
- dd) Defnyddio offer ail-brosesu

(MP5.3) **Lleoliad deintyddol**

- a) Meddygfa
- b) Ystafell ddadhalogi / ardal ddadhalogi ddynodedig

(MP5.4) **PPE Cleifion**

- a) Sbectol amddiffynnol
- b) Bib

(MP5.5) **Gwisgo PPE**

- a) Diheintio
- b) Storio
- c) Gwaredu

(MP5.6) **Gwastraff**

- a) Clinigol
- b) Anghlinigol
- c) Teclynnau miniog

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

6. Gallu cyflawni protocolau cywir ar gyfer cynnal a chadw a dilysu offer deintyddol, yn unol â chanllawiau gweithgynhyrchwyr, gofynion sefydliadol a chyfreithiol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 6.1 Dilyn protocolau glanhau a diheintio priodol cyn ac ar ôl cwblhau gweithgareddau gwaith yn y **lleoliad deintyddol**.
 - 6.2 Defnyddio diheintyddion mewn modd diogel yn unol â'r **ddeddfwriaeth** gyfredol.
 - 6.3 Sicrhau bod **offer** yn cael ei ddilysu, ei gynnal a'i gadw a'i weithredu yn unol â pholisïau ymarfer a gofynion cyfreithiol.
 - 6.4 Cwblhau amserlen lanhau a defnyddio rhestr gwirio llawdriniaethau, i ddangos bod y feddygfa wedi'i pharatoi yn unol â pholisi sefydliadol.
-

Ystod

(MP6.1) **Lleoliad deintyddol**

- a) Meddygfa
- b) Ystafell ddadhalogi / ardal ddadhalogi ddynodedig

(MP6.2) **Deddfwriaeth**

- a) Deddfwriaeth/Gorchmynion Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith Cyfredol (NI)
- b) Rheoliadau Rheoli Sylweddau Peryglus i Iechyd

(MP6.3) **Offer**

- a) Cadair ddeintyddol
 - b) Golau gweithredu
 - c) Allsugnydd
 - ch) Leiniau dŵr uned ddeintyddol (DUWLs)
 - d) Poerlestr
 - e) Offer glanhau offerynnau a geir yn yr ystafell ddadhalogi
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

7. Gallu cyflawni prosesau dadhalogi a sterileiddio cywir yn ddiogel ar gyfer offerynnau deintyddol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 7.1 Cludo offerynnau'n ddiogel i'r ardal ddadhalogi.
 - 7.2 Paratoi offerynnau a darnau llaw ar gyfer sterileiddio.
 - 7.3 Dangos y defnydd o lif gwaith a **chamau** dadhalogi cywir yn unol â gofynion **sefydliadol a chyfreithiol**.
 - 7.4 Llwytho offerynnau'n ddiogel ac yn gywir i mewn i'r awtoclaf.
 - 7.5 Dewis y cylch awtoclaf cywir i gyflawni sterileiddio.
 - 7.6 Cwblhau prawf dilysu ar yr awtoclaf yn unol â **gofynion sefydliadol a chyfreithiol** a dogfennu'r dystiolaeth.
-

7.7 Storio offerynnau deintyddol wedi'u hail-brosesu yn unol â gofynion **sefydliadol a chyfreithiol.**

Ystod

(MP7.3) **Camau**

- a) Proses glanhau a diheintio
- b) Archwilio

(MP7.3, 7.6, 7.7) **Gofynion sefydliadol a chyfreithiol**

- a) Polisiâu a gweithdrefnau ymarfer
- b) Y Memoranda Technegol Iechyd presennol (HTM 01-05) (WHTM 01/05 yng Nghymru) ar Ddadhalogi mewn deintyddfeydd gofal sylfaenol

Gwybodaeth Ategol

Rhaid bodloni'r gofynion tystiolaeth ym mhob uned.

Rhaid dangos tystiolaeth ac asesu'r holl ganlyniadau dysgu sy'n seiliedig ar gymhwysedd a meini prawf asesu. Arsylwi gan yr asesydd ddylai fod yn brif ffynhonnell y dystiolaeth, lle nodir hyn yn benodol yn y gofynion tystiolaeth. Gellir defnyddio Tystiolaeth Tyst Arbenigol, lle na nodir bod angen i'r asesydd arsylwi.

Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol (gweler Adran 4 o'r ddogfen hon).

Gofynion tystiolaeth:

Canlyniadau Dysgu 5, 6 a 7 – Tystiolaeth o arfer a arsylwyd i'w gasglu'n gyfannol ar adegau gwahanol (**ni** chaniateir efelychu). Rhaid i hyn gynnwys:

- Gweithgaredd un feddygfa
- Un broses ddadhalogi

Dylai tystiolaeth ganolbwyntio ar ddeddfwriaeth, canllawiau ac arferion da cyfredol.

Canlyniad Dysgu 7 - Dylai canolfannau na allant fodloni 7.4, 7.5 a 7.6 oherwydd dibyniaeth ar gyfleusterau oddi ar y safle/allanol ar gyfer dadhalogi offerynnau drafod y dewisiadau eraill canlynol gyda'u SAA cyn i asesu ddigwydd:

1. Sicrhau profiad i'r dysgwr mewn lleoliad gwaith amgen lle gellir datblygu sgiliau defnyddio offer dadhalogi (awtoclaf) a lle gall asesu cymhwysedd ddigwydd.
2. Cyflawni gweithgaredd efelychiannol, a arsylwir gan yr asesydd mewn amgylchedd dysgu sydd â'r offer gofynnol.
3. Gosod prosiect i'r dysgwyr, wedi'i seilio ar y Memorandwm Technegol Iechyd cyfredol 01-05/WHTM 01/05 yng Nghymru a dilyn hyn gyda thrafodaeth broffesiynol
4. Cynnal trafodaeth broffesiynol ynghylch profiad perthnasol blaenorol o ddefnyddio offer dadhalogi (awtoclaf)

Canlyniadau a asesir yn y Prawf Synoptig:

Bydd Canlyniadau Dysgu 1, 2, 3 a 4 yn cael eu hasesu yn y prawf aml-ddewis synoptig. **Rhaid** cynnwys tystiolaeth o ddysgu hefyd ym mhorthffolio tystiolaeth yr ymgeisydd, er mwyn sicrhau bod ymgeiswyr yn cael eu paratoi'n briodol ar gyfer y prawf ac i roi deunydd adolygu iddynt.

Uned 304

Anatomi deintyddol a rhannau'r wyneb, asesiadau iechyd geneuol a chynllunio triniaeth

Lefel uned:	Lefel 3
ODDA:	40
Credydau	6
Nod yr uned:	Mae'r uned hon yn cyflwyno dysgwyr i anatomi deintyddol a rhannau'r wyneb. Yna, mae'r uned yn canolbwyntio ar baratoi'r amgylchedd deintyddol a chefnogi'r gweithredwr yn ystod asesiad iechyd geneuol. Bydd dysgwyr yn datblygu dealltwriaeth o sut mae cyflyrau meddygol yn llywio cynllunio triniaeth, a'r gallu i gwblhau siartiau deintyddol a chynnal cofnodion cyfoes.

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

1. Deall anatomi deintyddol a rhannau'r wyneb.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Disgrifio nodweddion canlynol dannedd parhaol:
 - a) Morffoleg dannedd
 - i. Blaenddant
 - ii. Dant llygad
 - iii. Cilddant blaen
 - iv. Cilddant / dant malu
 - b) Nifer arferol o wreiddiau
 - c) Strwythur dannedd a meinweoedd cyfagos
 - i. Enamel
 - ii. Cydiad ameloddentinol
 - iii. Prif ddentin
 - iv. Dentin eilaidd

- v. Odontoblastau
- vi. Bywyn
- vii. Siambr bywyn
- viii. Camlas bywyn / gwraidd
- ix. Fforamen apigol
- x. Smentwm
- xi. Gwyn periodontol
- xii. Agen deintgig /swlcws/rhigol deintgig
- xiii. Fforchogiad

ch) Arwynebau dannedd blaen ac ôl

- 1.2 Cymharu morffoleg dannedd parhaol a chyntaf.
- 1.3 Disgrifio anatomi'r **pen a'r gwddf.**
- 1.4 Disgrifio anatomi'r cymal temporomandibwlaidd.
- 1.5 Esbonio symudiad a **chamweithrediad** cymal temporomandibwlaidd.
- 1.6 Nodi safle a swyddogaeth adrannau **Genol a Mandiblaidd** y nerf Deircainc/Drigeminol.
- 1.7 Nodi safle a swyddogaeth chwarennau poerol:
 - a) Parotid
 - b) Isfandiblaidd
 - c) Isdafodol
- 1.8 Disgrifio cyfansoddiad a swyddogaeth poer.
- 1.9 Disgrifio effeithiau'r canlynol ar y chwarennau poer:
 - a) Heneiddio
 - b) Clwy'r pennau
 - c) Mucocoele
 - ch) Carreg boer
- 1.10 Nodi lleoliad a gweithrediad y cyhyrau canlynol:
 - a) Maseter / cnoi
 - b) Arleisiol
 - c) Boch
 - ch) Orbicularis oris

Ystod

(MP1.3) **Anatomi pen a gwddf**

- a) Penglog
 - i. Asgwrn arleisiol
 - ii. Bwa'r cernau /sygomatig
- b) Asgwrn gên / Macsila
 - i. Taflod
 - a) Taflod galed
 - b) Taflod feddal
 - c) Rugae / crychau

- ch) Chwyrnell
 - d) Taflod chwith
 - ii. Sinws aer genol
 - iii. Oroffaryncs
- c) Mandibl
 - i. Proses Coronoid
 - ii. Ramws /Cangen
 - iii. Corff
- ch) Tafod
- d) Lamina dura / asgwrn cryno
- dd) Asgwrn sbwngaid / mân-dyllog
- e) Proses orfannol / alfeolaidd
- f) Mwcosa /pilen ludiog eneuol
- ff) Ffiltrwm
- g) Ffrwyn / Fraenum

(MP1.5) **Camweithredu**

- a) Genglo / Trismus
- b) Clicio
- c) Rhygnu / Crepitus

(MP1.6) **Genol:**

- a) blaen
- b) canol
- c) ôl

Mandiblaidd:

- ch) Nerf Ddeintyddol Isaf
- d) Nerf Enol / yr ên
- dd) Nerf Dafodol

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

2. Deall cofnodi a phrosesu asesiadau iechyd geneuol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 2.1 Disgrifio'r rhesymau dros gynnal **dulliau** asesu a diagnosis all-geg ac yn y geg.
- 2.2 Esbonio'r rhesymau dros gofnodi **gwybodaeth glinigol** gyfoes.
- 2.3 Egluro sut i brosesu a storio cofnodion deintyddol, siartiau a delweddau mewn modd sy'n cynnal eu cyfrinachedd.

- 2.4 Crynhoi'r gofyniad cyfreithiol i gleifion gael mynediad i'w cofnodion deintyddol.
 - 2.5 Esbonio'r **mathau o siartio** a ddefnyddir i gofnodi asesiadau ieched geneuol.
 - 2.6 Disgrifio pam mae angen blaenoriaethu (triaging).
 - 2.7 Nodi'r cwestiynau y dylid eu gofyn i glaf wrth wneud apwyntiad ar gyfer asesiad ieched geneuol.
 - 2.8 Disgrifio arwyddion, symptomau a rheolaeth amodau'r mwcosa geneuol y gellid eu hadnabod yn ystod asesiad clinigol:
 - a) crawniad aciwt
 - b) stomatitis / llid dannedd gosod
 - c) cheilitis onglog
 - ch) dolur y geg / wlsr aphthous / dolur / wlsr trawmatig
 - d) tafodwst / tafod hollt / daearyddol
 - dd) caleden (keratosis) ffrithiant
 - e) epwlls beichiogrwydd
 - 2.9 Egluro sut y gall **cyflyrau meddygol** effeithio ar feinweoedd y geg a dylanwadu ar gynllunio triniaeth.
 - 2.10 Egluro pam mae **gwrthfotigau** amrywiol yn cael eu rhagnodi mewn deintyddiaeth.
 - 2.11 Disgrifio prif sgil-ffeithiau gwrthfotigau.
 - 2.12 Egluro'r mesurau diogelwch a ddylai fod ar waith wrth roi presgripsiwn i'r claf.
 - 2.13 Disgrifio canllawiau'r Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth mewn Ieched a Gofal (NICE) ar gyfer cynnodau galw'n ôl rhwng adolygiadau asesu ieched geneuol / arholiadau.
-

Ystod

(MP2.1) **Dulliau**

- a) Gweledol
- b) Teimlad cyffyrddol
- c) Defnyddio probau ar gyfer archwiliadau meinwe galed a meddal
 - i. Cryman
 - ii. Syth
 - iii. Briault
 - iv. WHO / BPE
 - v. Siart poced 6 phwynt (Williams)
- ch) Trawsoleuo
- d) Profion bywioldeb
 - i. Oer
 - ii. Gwres
 - iii. Trydanol
- e) TTP techneg (tyner i daro)

(MP2.2) **Gwybodaeth glinigol**

- a) Siartiau deintyddol
-

- b) Archwiliad periodontol sylfaenol (bpe) / siart periodontol
- c) Radiograffiau (i gynnwys orthodonteg)
- ch) Ffotograffau (i gynnwys orthodonteg)
- d) Modelau astudio (i gynnwys orthodonteg)
- dd) Manylion personol
- e) Hanes cymdeithasol
- f) Hanes meddygol
- ff) Caniatâd (gyda chynllun triniaeth ysgrifenedig/wedi'i lofnodi)
- g) Llythyrau cyfeirio

(MP2.5) **Mathau o siartio**

- a) Siartio Nodiant Palmer
- b) FDI (*Fédératōgn Dentaire Internationale*)
- c) BPE (Arholiad Periodontol Sylfaenol)
- ch) Siartio periodontol llawn

(MP2.9) **Cyflyrau meddygol**

- a) Herpes simplex – briwiau oer
- b) Diabetes: inswlin / meddyginiaeth / deiet a reolir
- c) Epilepsi / meddyginiaeth wrth-gonfylsiol
- ch) Beichiogrwydd
- d) Anhwylderau gwaedu / gwrthgeulyddion
- dd) Osteoporosis (therapi Bisffosffonad)
- e) Canser (Radiotherapi pen a gwddf, cemotherapi)

(MP2.10) **Gwrthfotigau**

- a) Penisilin
- b) Erythromycin
- c) Clarithromycin
- Ch) Metronidazole

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

3. Deall y wybodaeth sy'n ofynnol mewn asesiad orthodontig.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 3.1 Diffinio'r **termau** y gellir eu defnyddio mewn asesiad orthodontig.
- 3.2 Disgrifio system sgorio'r **Mynegai Anghenion Triniaeth Orthodontig (IOTN)**.
- 3.3 Disgrifio diben defnyddio **offer orthodontig**.
- 3.4 Disgrifio swyddogaeth deintyddion **orthodontig**.

Ystod

(MP3.1) **Termau**

- a) Gorffrydio (overjet)
- b) Gor-gnoi
- c) Diastema
- ch) Bylchiad
- d) Gorlenwi
- dd) Dant uwchrifol
- e) Brathiad 'agored'
- f) Dosbarthiad ysgerbydol / perthynas gên
 - i. Dosbarth i
 - ii. Dosbarth ii
 - iii. Dosbarth iii
- ff) Cymhwysedd gwefusau
- g) Dosbarthiad dannedd blaen Angle
 - i. Dosbarth i
 - ii. Dosbarth ii Adran1
 - iii. Dosbarth ii Adran 2
 - iv. Dosbarth iii

(MP3.2) **Mynegai o Anghenion Triniaeth Orthodontig (IOTN)**

- a) Eifen iechyd deintyddol
- b) Cydran esthetig

(MP3.3) **Offer orthodontig:** (e.e. y mathau o symudiad dannedd)

- a) cyfarpar y gellir ei dynnu
- b) cyfarpar sefydlog
- c) offer swyddogaethol

(MP3.4) **Daliwr orthodontig**

- a) symudadwy
 - b) sefydlog
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 4. Gallu cynorthwyo yn ystod archwiliad geneuol a chwblhau siartiau deintyddol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 4.1 Darparu nodiadau clinigol i gynorthwyo'r clinigwr wrth gynnal archwiliad geneuol.
 - 4.2 Paratoi offer ac offerynnau i'r clinigwr:
 - a) archwilio meinweoedd meddal o fewn y geg
 - b) cwblhau siart deintyddol o ddannedd
 - c) cwblhau sgan/dyfnderau poced periodontol deintgigol
 - 4.3 Cofnodi siart deintyddol parhaol fel y'i mynegir gan y clinigwr wrth gynnal archwiliad llafar.
 - 4.4 Diweddarau cofnodion cleifion yn unol â chyfarwyddyd y clinigwr (e.e. hanes cymdeithasol, meddygol a deintyddol) a sicrhau eu bod yn cael eu storio'n ddiogel yn unol â deddfwriaeth.
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

5. Gallu cwblhau siartiau deintyddol Nodiant Palmer wedi'u hysgrifennu â llaw

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 5.1 Cynhyrchu siart Nodiant Palmer wedi'i ysgrifennu â llaw o:
 - a) claf sy'n oedolyn sy'n dangos triniaethau adferol a phrosthethig cyffredin ynghyd â dannedd blaen ac ôl wedi pydru, ar goll ac wedi'u llenwi
 - b) plentyn yn y cam deintiad cymysg sy'n dangos dannedd cyntaf wedi pydru, ar goll ac wedi'u llenwi, a dannedd parhaol gyda selio rhychau
-

Gwybodaeth Ategol

Rhaid bodloni'r gofynion tystiolaeth ym mhob uned.

Rhaid asesu'r holl ganlyniadau dysgu seiliedig ar gymhwysedd a'r meini prawf asesu a dangos tystiolaeth ohonynt. Arsylwi gan yr asesydd ddylai fod yn brif ffynhonnell y dystiolaeth, lle nodir hyn yn benodol yn y gofynion tystiolaeth. Gellir defnyddio Tystiolaeth Tyst Arbenigol, lle na nodir bod angen i'r asesydd arsylwi.

Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol (gweler Adran 4 o'r ddogfen hon).

Gofynion tystiolaeth:

Canlyniadau Dysgu 2 a 3 – Gall canolfannau ddefnyddio trafodaeth broffesiynol, cwestiynau a ddyfeisiwyd gan aseswyr, tystiolaethau tystion arbenigol, canlyniadau gweithgareddau sy'n seiliedig ar ymchwil, aseiniadau ac adroddiadau myfyriol.

Canlyniad Dysgu 4 – o leiaf **un** arsylwad gan asesydd neu dyst arbenigol (**ni** chaniateir efelychu)

Canlyniad Dysgu 5 – I'w asesu drwy efelychu (mae adnodd canolfannau ar gael) y mae'n **rhaid** iddo gael ei gynnal gan yr asesydd i fodloni'r meini prawf asesu. Rhaid i'r dysgwr gwblhau siartiau Nodiant Palmer wedi'u hysgrifennu â llaw er mwyn sicrhau tystiolaeth ddigonol o gymhwysedd yn y maes hwn.

Canlyniadau a asesir yn y Prawf Synoptig:

Bydd Canlyniad Dysgu 1 yn cael ei asesu yn y prawf amlddewis synoptig. **Rhaid** cynnwys tystiolaeth o ddysgu hefyd ym mhortffolio tystiolaeth yr ymgeisydd, er mwyn sicrhau bod ymgeiswyr yn cael eu paratoi'n briodol ar gyfer y prawf ac i ddarparu deunydd adolygu iddynt.

Lefel uned: Lefel 3

ODDA: 28

Credydau 4

Nod yr uned: Nod yr uned hon yw bod dysgwyr yn dangos gwybodaeth a sgiliau sylfaenol i alluogi cydnabod argyfyngau meddygol a chefnogi cymorth cyntaf effeithiol a thriniaeth argyfyngau meddygol.

Bydd dysgwyr yn datblygu dealltwriaeth o rôl ymatebwyr hyfforddedig gan gynnwys gweinyddu cyffuriau brys, defnyddio offer brys, cadw cofnodion a rheoli heintiau.

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

1. Deall y systemau anadlol a chylchredol dynol ac effeithiau posibl mewn argyfwng meddygol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Disgrifio swyddogaeth y **systemau anadlu a chylchredol** dynol
- 1.2 Disgrifio **cydrannau** gwaed.
- 1.3 Nodi **newidiadau mewn systemau anadlol a chylchredol dynol** a all ddangos argyfwng meddygol.

Ystod

(MP1.1) **Systemau anadlu a chylchredol**

- a) Calon
 - i. Fentriglau
 - ii. Atria
 - iii. Falfiau
 - iv. Rhydwelïau coronaidd
 - v. Rhydweli/gwythïen yr ysgyfaint
 - vi. Aorta
 - vii. Fena Cafa
- b) Ysgyfaint
 - i. Pibell wynt
 - ii. Alfeoli
- c) Pibellau gwaed
 - i. Rhydwelïau
 - ii. Gwythiennau
 - iii. Capilarïau

(MP1.2) **Cydrannau gwaed**

- a) Plasma
- b) Celloedd gwaed coch / hemoglobin
- c) Celloedd gwaed gwyn / system imiwnedd

(MP1.3) **Newidiadau mewn systemau anadlol a chylchredol dynol**

- a) Cyfradd anadlu
 - b) Cyfradd y galon
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 2. Deall rôl a chyfrifoldebau cynorthwydd cyntaf.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 2.1 Crynhoi rôl a chyfrifoldebau cynorthwydd cyntaf cymwys.
 - 2.2 Disgrifio dulliau i leihau'r risg o haint iddynt eu hunain ac eraill yn ystod gweithdrefnau cymorth cyntaf a dadebru Cardio-anadlol (CPR).
 - 2.3 Disgrifio sut i **sefydlu caniatâd** i ddarparu cymorth cyntaf a CPR.
 - 2.4 Nodi cynnwys y pecyn cymorth cyntaf.
 - 2.5 Disgrifio'r **arferion gwaith diogel** ar gyfer cymorth cyntaf ac argyfyngau meddygol yn unol â gofynion sefydliadol a chyfreithiol.
-

Ystod

(MP2.3) **Sefydlu caniatâd**

- a) Claf ymwybodol
- b) Claf anymwybodol

(MP2.5) **Arferion gweithio diogel**

- a) Hyfforddiant
 - b) Cadw cofnodion damweiniau
 - c) Storio ac archwilio cyffuriau argyfwng
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 3. Gallu asesu digwyddiad.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 3.1 Cynnal arolwg o'r olygfa.
 - 3.2 Cynnal arolwg sylfaenol o'r anafedig.
 - 3.3 Rhwch enghreifftiau o bryd i alw am help.
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 4. Gallu rheoli anafusion diymateb sy'n anadlu fel arfer.

Meini Prawf Asesu

- 4.1 Asesu lefel ymwybyddiaeth yr anafedig.
 - 4.2 Agor llwybr anadlu claf a gwirio anadlu.
 - 4.3 Asesu'r claf ar gyfer unrhyw anafiadau eraill.
 - 4.4 Dangos gosod y claf diymateb yn y sefyllfa adfer.
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 5. Gallu rheoli claf diymateb nad yw'n anadlu fel arfer.
-

Meini Prawf Asesu

- 5.1 Dangos Dadebru Cardio-anadlol (CPR) gan ddefnyddio manicin.
 - 5.2 Nodi'r gofynion CPR a dderbynnir ar gyfer plant ac oedolion fel y nodir gan Gyngor Dadebru'r DU.
 - 5.3 Dangos sut i baratoi'r anafusion yn ddiogel ar gyfer Diffibriliwr Allanol Awtomatig (AED).
 - 5.4 Dangos sut i gynorthwyo anafusion sy'n tagu.
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

6. Deall rheolaeth argyfyngau meddygol yn y lleoliad deintyddol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 6.1 Esbonio arwyddion a symptomau **argyfyngau meddygol**.
 - 6.2 Disgrifio sut i reoli **argyfyngau meddygol** a all ddigwydd yn y lleoliad deintyddol.
 - 6.3 Nodi'r defnydd o gyffuriau brys i drin **argyfyngau meddygol**.
 - 6.4 Disgrifio'r perygl sy'n gysylltiedig â thrin claf ar wastad ei gefn gyda llwybr anadlu heb ei warchod.
 - 6.5 Disgrifio sut i gynorthwyo claf sy'n tagu.
-

Ystod

(MP6.1, MP6.2, MP6.3) **Argyfyngau meddygol**

- a) Llewygu
 - b) Hypoglycaemia/hyperglycaemia
 - c) Ymosodiad asthma
 - ch) Angina
 - d) Cnawdnychiad myocardiaidd
 - dd) Ataliad ar y galon
 - e) Trawiad epileptig
 - f) Anaffylacsis
 - ff) Strôc
-

Gwybodaeth Ategol

Rhaid bodloni'r gofynion tystiolaeth ym mhob uned.

Rhaid asesu'r holl ganlyniadau dysgu seiliedig ar gymhwysedd a'r meini prawf asesu a dangos tystiolaeth ohonynt. Arsylwi gan yr asesydd ddylai fod yn brif ffynhonnell y dystiolaeth, lle nodir hyn yn benodol yn y gofynion tystiolaeth. Gellir defnyddio Tystiolaeth Tyst Arbenigol, lle na nodir bod angen i'r asesydd arsylwi.

Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol (gweler Adran 4 o'r ddogfen hon).

Gofynion tystiolaeth:

Canlyniadau Dysgu 3, 4 a 5 – o leiaf **un** efelychiad. Gellir defnyddio RPL (hyfforddiant ac asesiad EFAW/FAW o fewn blwyddyn i'w cwblhau).

Canlyniadau Dysgu a asesir yn y Prawf Synoptig

Bydd Canlyniadau Dysgu 1, 2 a 6 yn cael eu hasesu yn y prawf aml-ddewis synoptig.

Rhaid cynnwys tystiolaeth o ddysgu hefyd ym mhorthffolio tystiolaeth yr ymgeisydd, er mwyn sicrhau bod ymgeiswyr yn cael eu paratoi'n briodol ar gyfer y prawf ac i roi deunydd adolygu iddynt.

Lefel uned:	Lefel 3
ODDA:	32
Credydau	5
Nod yr uned:	Nod yr uned yw galluogi'r dysgwr i ddatblygu'r wybodaeth a'r sgiliau sydd eu hangen i gyflawni eu dyletswyddau mewn perthynas â radiograffeg ddeintyddol. Bydd dysgwyr yn deall y ddeddfwriaeth gyfredol sy'n ymwneud â radiograffeg yn ogystal ag egwyddorion a thechnegau cymryd, prosesu, storio a sicrhau ansawdd radiograffiau. Bydd dysgwyr hefyd yn dangos y dull prosesu a ddefnyddir yn eu hamgylchedd clinigol.

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

1. Deall y rheoliadau a'r peryglon sy'n gysylltiedig â phelydriad ïoneiddio.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Disgrifio'r **gofynion cyfreithiol** ar gyfer ymbelydredd ïoneiddio mewn lleoliad deintyddol.
- 1.2 Crynhoi'r **risgiau** sy'n gysylltiedig â phelydriad ïoneiddio.
- 1.3 Nodi diben yr ardal reoledig.
- 1.4 Nodi pwysigrwydd switsh ynysu.
- 1.5 Nodi diben ffoil plwm mewn ffilm radiograffig draddodiadol.
- 1.6 Nodi diben sgrin ddwysáu mewn casét all-eneuol.

Ystod

(MP1.1) Gofynion cyfreithiol

- a) Y Rheoliadau Ymbelydredd Ïoneiddio presennol
- b) Y Rheoliadau Ymbelydredd Ïoneiddio (Amlygiad Meddygol) cyfredol
- c) Rheolau lleol
- ch) Ffeil diogelu ymbelydredd

(MP1.2) Risgiau

- a) Prif belydr
 - b) Ymbelydredd gwasgariad
 - c) Amsugno gan y claf
 - ch) Methiant cyfarpar
 - d) Amlygiad damweiniol (i glaf neu'r hunan)
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 2. Deall y gwahanol ddelweddau radiograffig a'u gwerth diagnostig.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 2.1 Esbonio gwerth diagnostig **delweddau radiograffig mewn-eneuol**.
 - 2.2 Esbonio gwerth diagnostig **delweddau radiograffig all-eneuol**.
 - 2.3 Gwerthuso manteision defnyddio radiograffeg ddigidol yn y lleoliad deintyddol.
-

Ystod

(MP2.1) Delweddau radiograffig mewn-eneuol

- a) Adain gnoi
- b) Periapigol

(MP2.2) Delweddau radiograffig all-eneuol

- a) Pantomograff deintyddol (DPT) / orthopantomograff (OPG) / ceg gyfan
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 3. Deall y dulliau prosesu a'r diffygion a all ddigwydd wrth brosesu radiograffiau.
-

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 3.1 Esbonio **dulliau** ar gyfer prosesu radiograffiau.
 - 3.2 Disgrifiwch y **rhesymau** dros ddiffygion sydd i'w gweld ar ddelweddau radiograffig.
-

Ystod

(MP3.1) Dulliau

- a) prosesu ffilmiau awtomatig
- b) digidol
 - i. uniongyrchol
 - ii. anuniongyrchol

(MP3.2) Rhesymau

- a) gwall gweithredwr
 - b) gwall prosesu
 - c) gwallau ac ategolion cleifion (e.e. dannedd gosod, sbectol)
 - ch) gwall cyfarpar
 - d) storio deunyddiau
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

4. Deall pwysigrwydd sicrhau ansawdd mewn radiograffeg ddeintyddol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 4.1 Disgrifio'r systemau rheoli ansawdd a ddefnyddir mewn radiograffeg ddeintyddol.
 - 4.2 Esbonio sut mae **systemau rheoli ansawdd** yn cael eu cynnal i gydymffurfio ag egwyddor ALARP (dos ymbelydredd i fod mor Isel ag sy'n Rhesymol Ymarferol).
 - 4.3 Esbonio'r dulliau o osod delweddau radiograffig.
-

Ystod

(MP4.2) Systemau rheoli ansawdd

- a) Proses graddio delweddau radiograffig
 - b) Prawf lletem grisiau
 - c) Sicrhau ansawdd synwryddion/platiau pelydr-X digidol uniongyrchol ac anuniongyrchol
 - ch) Gofynion gweithredwr IRMER
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

5. Gallu darparu cymorth ac adnoddau ar gyfer cymryd delweddau radiograffig.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 5.1 Cynnal arferion gweithio diogel drwy gydol gweithdrefnau delweddu radiograffig.
- 5.2 Darparu'r **adnoddau** cywir sy'n ofynnol gan y gweithredwr ar gyfer cymryd delweddau radiograffig.
- 5.3 Dadhalogi offer radiograffig ar ôl ei ddefnyddio.

Ystod

(MP5.2) **Adnoddau**

- a) Daliwr
- b) Synhwyrdd neu blât ffosfor neu ffilm

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

6. Gallu prosesu delwedd radiograffig.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 6.1 Prosesu delwedd radiograffig.
 - 6.2 Cynnal ansawdd y ddelwedd radiograffig wrth brosesu.
 - 6.3 Storio'r ddelwedd radiograffig yn barhaol ac yn ddiogel.
-

Gwybodaeth Ategol

Rhaid bodloni'r gofynion tystiolaeth ym mhob uned.

Rhaid asesu'r holl ganlyniadau dysgu seiliedig ar gymhwysedd a'r meini prawf asesu a dangos tystiolaeth ohonynt. Arsylwi gan yr asesydd ddylai fod yn brif ffynhonnell y dystiolaeth, lle nodir hyn yn benodol yn y gofynion tystiolaeth. Gellir defnyddio Tystiolaeth Tyst Arbenigol, lle na nodir bod angen i'r asesydd arsylwi.

Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol (gweler Adran 4 o'r ddogfen hon).

Gofynion tystiolaeth:

Canlyniadau Dysgu 5 a 6 – o leiaf **un** arsylwad. **Rhaid** i'r asesydd wneud hyn. **Ni** chaniateir efelychu.

Canlyniadau Dysgu a asesir yn y Prawf Synoptig

Bydd Canlyniadau Dysgu 1, 2, 3 a 4 yn cael eu hasesu yn y prawf amlddewis synoptig. **Rhaid** cynnwys tystiolaeth o ddysgu hefyd ym mhortffolio tystiolaeth yr ymgeisydd, er mwyn sicrhau bod ymgeiswyr yn cael eu paratoi'n briodol ar gyfer y prawf ac i roi deunydd adolygu iddynt.

Uned 307

Darparu cymorth ar gyfer rheoli clefyd a phydredd periodontol, ac adfer ceudodau

Lefel uned:	Lefel 3
ODDA:	28
Credydau	5
Nod yr uned:	Bydd yr uned hon yn galluogi dysgwyr i ennill y wybodaeth a'r sgiliau sydd eu hangen i baratoi'r amgylchedd clinigol a chynorthwyo gyda gwahanol weithdrefnau periodontol ac adferol i ddarparu gofal priodol i gleifion.

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

1. Deall yr ystod o weithdrefnau, deunyddiau, teclynnau ac offer sydd ar gael ar gyfer triniaethau periodontol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Esbonio pwysigrwydd cael gwared ar garreg (calculus) uwch-ddeintgig ac is-ddeintgig gan glinigydd.
- 1.2 Disgrifiwch y cyfarpar, **yr offerynnau a'r deunyddiau** a ddefnyddir i gael gwared ar
 - a. Carreg uwch-ddeintgig
 - b. Carreg is-ddeintgig a smentwm heintiedig.
- 1.3 Egluro gan ddefnyddio enghreifftiau, y term 'trap plac' / 'ardal ymgasglu' (stagnation area).

Ystod

(MP1.2) **Cyfarpar, offerynnau a deunyddiau**

- a) Digenwyr llaw
 - i. Digennwr gwthio

- ii. Hof periodontol
 - iii. Curette
 - iv. Jacquette/Cryman
 - b) Past proffylacsis
 - c) Gosodwr proffylacsis
 - ch) Digennwr uwchsonig
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 2. Deall yr ystod o weithdrefnau, deunyddiau, teclynnau ac offer sydd ar gael ar gyfer triniaethau adferol.

Meini Prawf Asesu

- 2.1 Disgrifio Dosbarthiad Ceudodau Black.
 - 2.2 Disgrifio'r **cyfarpar** a'r **offerynnau** a ddefnyddir wrth baratoi ceudodau.
 - 2.3 Disgrifio'r gwahanol fathau o **systemau matrices** a sut y cânt eu defnyddio.
 - 2.4 Esbonio'r manteision, yr anfanteision a'r cyfyngiadau sy'n gysylltiedig â **deunyddiau adferol** a **deunyddiau leinin**.
 - 2.5 Disgrifio'r rhesymau dros ddefnyddio
 - a. ysgythrydd
 - b. cyfrwng bondio
 - c. golau caledu
 - ch. cyfunwr deintyddol
 - 2.6 Disgrifio'r diben a'r weithdrefn ar gyfer gosod seliwr rhychau.
 - 2.7 Esbonio pwysigrwydd rheoli lleithder yn effeithiol drwy gydol triniaethau adferol.
-

Ystod

(MP2.2) **Offer ac offerynnau**

- a) Golau caledu
 - b) Darn Llaw
 - i. Cyflymder uchel
 - ii. Cyflymder araf
 - c) Mathau o ddril danheddog (bur)
 - i. Gafael ffrithiant/gafael clicied
 - ii. Diemwnt/dur
 - iii. Silindr/tapr/pen rhosyn
 - ch) Offerynnau llaw
 - iv. drych
 - v. probau
-

- vi. plycwyr
- vii. cloddwyr
- viii. plastig gwastad
- ix. cerfiwr Ward
- x. Paciwr/plygiwr/cyddwysydd
- xi. sgleinwyr
- xii. gosodwyr leinin

ch) Gosodwyr deunydd adferol (e.e. cludwr amalgam, gwn cyfansawdd, cyflenwr ionomer gwydr)

d) Eitemau sydd eu hangen ar gyfer gorffen (e.e. cerrig, sribedi, disgiau, papur cydgysylltu (articulating))

(MP2.3) **System matrices**

- a) Daliwr a band matrices Tofflemire
- b) Daliwr a band matrices Siqveland
- c) Lletemau
- ch) Stribedi tryloyw
- d) Systemau matrices untro a gydosodwyd

(MP2.4) **Deunyddiau adferol**

- a) Gyfuniad
- b) Deunydd cyfansawdd
- c) Ionomer gwydr
- ch) Sment dros dro

(MP2.4) **Deunyddiau leinin**

- d) Leinwyr zinc
- dd) Calsiwm hydrocsid
- e) Ionomer gwydr

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 3. Gallu cefnogi'r claf a'r clinigwr cyn, yn ystod ac ar ôl triniaeth periodontol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 3.1 Rhoi **cofnodion y claf** i'r clinigwr ar gyfer y driniaeth arfaethedig.
- 3.2 Dewis y **cyfarpar**, yr **offerynnau** a'r **deunyddiau** ar gyfer y **driniaeth** arfaethedig.
- 3.3 Anadlu yn ystod y driniaeth, gan gynnal maes triniaeth clir.

Ystod

(MP3.1) **Cofnodion cleifion**

- a) nodiadau clinigol a siartiau deintyddol
- b) delweddau radiograffig
- c) hanes meddygol
- ch) caniatâd dilyys

(MP3.2) **Cyfarpar, offerynnau a deunyddiau**

- a) darn llaw
- b) offerynnau llaw
- c) digennwr uwchsonig
- ch) eitemau sydd eu hangen i orffen (e.e. brwsys/cwpanau caboli, past proffylacsis)

(MP3.2) **Triniaeth**

- d) digennu
 - dd) caboli
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 4. Gallu cefnogi'r claf a'r clinigwr cyn, yn ystod ac ar ôl triniaeth adferol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 4.1 Rhoi **cofnodion y claf** i'r clinigwr ar gyfer y driniaeth arfaethedig.
 - 4.2 Dewis y **cyfarpar**, yr **offerynnau** a'r **deunyddiau** ar gyfer y driniaeth arfaethedig.
 - 4.3 Anadlu yn ystod y driniaeth, gan gynnal maes triniaeth clir.
 - 4.4 Rhoi'r swm a'r cysondeb cywir o ddeunydd adferol i'r clinigwr.
 - 4.5 Cefnogi'r claf drwy eu monitro drwy'r weithdrefn, rhoi eu buddiannau'n gyntaf a chynnig sicrwydd.
-

Ystod

(MP4.1) **Cofnodion cleifion**

- a) nodiadau clinigol a siartiau deintyddol
 - b) delweddau radiograffig
 - c) hanes meddygol
 - ch) caniatâd dilyys
-

(MP4.2) **Cyfarpar, offerynnau a deunyddiau**

- a) golau caledu
- b) darn llaw
- c) offerynnau llaw
- ch) system matrices
- d) deunydd adferol
- dd) eitemau sydd eu hangen ar gyfer gorffen (e.e. driliau danheddog, sribedi, disgiau, papur cydgysylltu)

(MP4.2) **Triniaeth**

- e) adfer amalgam
- f) adfer deunydd cyfansawdd
- ff) adfer ionomer gwydr

Uned 307

Darparu cymorth ar gyfer rheoli clefyd a phydredd periodontol, ac adfer ceudodau

Gwybodaeth Ategol

Rhaid bodloni'r gofynion tystiolaeth ym mhob uned.

Rhaid asesu'r holl ganlyniadau dysgu seiliedig ar gymhwysedd a'r meini prawf asesu a dangos tystiolaeth ohonynt. Arsylwi gan yr asesydd ddylai fod yn brif ffynhonnell y dystiolaeth, lle nodir hyn yn benodol yn y gofynion tystiolaeth. Gellir defnyddio Tystiolaeth Tyst Arbenigol, lle na nodir bod angen i'r asesydd arsylwi.

Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol (gweler Adran 4 o'r ddogfen hon).

Gofynion tystiolaeth:

Canlyniad Dysgu 3 – O leiaf **un** arsylwad gan yr asesydd.

Canlyniad Dysgu 4 – O leiaf **un** arsylwad* o **un o'r triniaethau o'r ystod** gan yr asesydd. Dylai'r triniaethau adferol nad ydynt yn cael eu harsylwi gan y asesydd gael tystiolaeth ym mhorthffolio'r dysgwr. Gall y dystiolaeth hon gynnwys: tyst arbenigol / trafodaeth broffesiynol / cwestiwn ac ateb / aseiniadau / cyfrif myfyriol.

*Rhaid arsylwi ar y prif ddull asesu. Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol.

Canlyniadau Dysgu a asesir yn y Prawf Synoptig

Bydd Canlyniadau Dysgu 1 a 2 yn cael eu hasesu yn y prawf amlddewis synoptig.

Rhaid cynnwys tystiolaeth o ddysgu hefyd ym mhorthffolio tystiolaeth yr ymgeisydd, er mwyn sicrhau bod ymgeiswyr yn cael eu paratoi'n briodol ar gyfer y prawf ac i roi deunydd adolygu iddynt.

Uned 308

Darparu cymorth yn ystod camau triniaethau prosthetig

Lefel uned:	Lefel 3
ODDA:	28
Credydau	4
Nod yr uned:	Nod yr uned hon yw i'r dysgwr ddatblygu'r wybodaeth a'r sgiliau i ddeall yr ystod o offer sefydlog a rhai y gellir eu tynnu, pryd a sut y defnyddir y rhain ym maes deintyddiaeth. Bydd yr uned hon hefyd yn adlewyrchu sgiliau a dealltwriaeth ymarferol y dysgwr o sut i baratoi'r amgylchedd clinigol ar gyfer camau prothesisau sefydlog a symudol, a'r cymorth priodol ar gyfer gofal claf-ganolog.

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

1. Gwybod pwrpas prothesisau sefydlog a ddefnyddir mewn deintyddiaeth a'r cyfarpar, yr offerynnau a'r deunyddiau a ddefnyddir wrth eu hadeiladu.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Egluro'r gwahaniaeth rhwng prothesisau sefydlog a rhai y gellir eu tynnu, a pham y cânt eu defnyddio mewn deintyddiaeth.
- 1.2 Disgrifio triniaethau prosthetig sefydlog **sydd ar gael i gymryd lle dannedd coll.**
- 1.3 Disgrifio pam y gall clinigwr ddewis gwneud paratoad ar gyfer **prothesisau sefydlog adferol parhaol.**
- 1.4 Esbonio'r defnydd o gyfarpar, offerynnau, driliau danheddog a deunyddiau wrth baratoi prothesisau sefydlog adferol parhaol.
- 1.5 Egluro pwrpas llinyn ôl-dynnu deintgigol.
- 1.6 Disgrifio gwahanol fathau a dibenion **prothesisau sefydlog dros dro.**

- 1.7 Esbonio'r offer a'r deunyddiau a ddefnyddir wrth adeiladu **prothesisau sefydlog dros dro**.
 - 1.8 Egluro pwrpas sment gludio dros dro.
 - 1.9 Amlinellu'r cyngor y dylid ei roi i glaf sydd â phrothesisau sefydlog dros dro.
 - 1.10 Egluro'r gwahanol fathau o smentau gludio parhaol ar gyfer smentio **prothesisau sefydlog parhaol**.
 - 1.11 Disgrifio'r cyfarpar, yr offerynnau a'r deunyddiau a ddefnyddir wrth osod prothesisau sefydlog parhaol.
 - 1.12 Amlinellu'r broses CAD/CAM a ddefnyddir i gynhyrchu prothesis sefydlog, gan gynnwys casglu data a chynhyrchu'r prothesis.
-

Ystod

(MP1.2) **Triniaethau ar gael i gymryd lle dannedd coll**

- a) Mewnblaniadau
- b) Pontydd
 - i. Daliwr confensiynol / pontaid
 - ii. Adlyn (maryland)

(MP1.3) **Prothesisau sefydlog adferol parhaol**

- a) Coron siaced (blaen ac ôl)
- b) Coron postyn
- c) Argaen
- ch) Mewnosodiad / arosodiad

(MP1.6, MP1.7) **Prothesisau sefydlog dros dro**

- a) Coron dros dro wedi'i ffurfio ymlaen llaw
- b) Coron dros dro wedi'i hadeiladu wrth y gadair
- c) Argaen
- Ch) Mewnosodiad / arosodiad

(MP1.10) **Prothesis sefydlog parhaol**

- a) Coron
 - b) Argaen
 - c) Mewnosodiad / arosodiad
 - Ch) Pont
 - i. Confensiynol
 - ii. Adlyn
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

2. Gallu dewis a pharatoi cyfarpar, offerynnau a deunyddiau ar gyfer prothesisau sefydlog.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 2.1 Rhoi **cofnodion y claf** i'r clinigwr ar gyfer y driniaeth arfaethedig
 - 2.2 Paratoi **cyfarpar, offerynnau a deunyddiau** ar gyfer paratoi prothesis sefydlog parhaol i gynnwys gosod ac addasu'r prothesis sefydlog dros dro
 - 2.3 Cynnal ardal weithredu glir drwy ddefnyddio rheolaeth lleithder a diogelu meinweoedd meddal yn ystod y weithdrefn glinigol
 - 2.4 Monitro'r claf a rhoi cymorth i'r claf a'r clinigwr yn ystod y weithdrefn glinigol
-

Ystod

(MP2.1) **Cofnodion cleifion**

- a) Nodiadau clinigol a siartiau deintyddol
- b) Delweddau radiograffig
- c) Hanes meddygol
- ch) Caniatâd dilys

(MP2.2) **Offer**

- a) Allsugnydd
- b) Offerynnau llaw
- c) Canllaw arlliw
- ch) Darnau llaw

(MP2.2) **Deunyddiau**

- d) Deunydd coron dros
 - dd) Sment gludio dros dro
 - e) Adlyn parhaol / sment gludio
 - f) Papur cydgysylltu
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

3. Gwybod beth yw diben prothesisau y gallir eu tynnu a ddefnyddir mewn deintyddiaeth a'r cyfarpar, yr offerynnau a'r deunyddiau a ddefnyddir wrth eu hadeiladu.
-

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 3.1 Disgrifio'r mathau o brosthesisau y gellir eu tynnu sydd ar gael:
 - a) Rhannol
 - i. Acrylig
 - ii. Cobalt-crôm
 - b) Llawn
 - c) Di-oed
 - 3.2 Esbonio'r **camau** a'r defnydd o **gyfarpar, offerynnau a deunyddiau** gofynnol wrth adeiladu dannedd gosod acrylig llawn.
 - 3.3 Egluro sut y byddai'r camau'n wahanol wrth adeiladu prosthesis cobalt-crôm rhannol neu ddi-oed.
 - 3.4 Disgrifio manteision dannedd gosod rhannol cobalt-crôm o'i gymharu â dannedd gosod rhannol acrylig.
 - 3.5 Egluro'r wybodaeth ychwanegol y bydd ei hangen ar y claf pan gaiff dannedd gosod di-oed eu ffitio.
-

Ystod

(MP3.2) **Camau**

- a) argraffiadau cynradd
- b) argraffiadau eilaidd
- c) cofrestru brathiad (cyswllt dannedd / occlusal)
- ch) cynnig i mewn
- d) Ailgynnig
- dd)ffitio
- e) adolygu

(MP3.2) **Cyfarpar, offerynnau a deunyddiau**

- f) Hambyrddau argraffiad stoc
- ff) Deunydd argraff alginad
- g) Canllaw arlliw
- ng) Hambyrddau arbennig
- h) Deunydd argraffiad Elastomer
- i) Cyllell cwyr
- l) Mesur brathiad Willis
- ll) Cerfiwr Le Cron
- m) Drych y claf
- n) Papur cydgysylltu
- o) Canllaw gwastad cyswllt dannedd Fox
- p) Ffynhonnell wres
- ph) Cwyr
- r) Dril trimio danheddog acrylig
- rh) Darn llaw syth

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

4. Gallu dewis a pharatoi'r cyfarpar, yr offerynnau a'r deunyddiau ar gyfer prothesisau y gellir eu tynnu.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 4.1 Rhoi **cofnodion y claf** i'r clinigwr ar gyfer y driniaeth arfaethedig.
 - 4.2 Paratoi cyfarpar, offerynnau a deunyddiau ar gyfer cam wrth adeiladu prothesis y gellir ei dynnu.
 - 4.3 Monitro'r claf a rhoi cymorth i'r claf a'r clinigwr yn ystod y weithdrefn glinigol.
-

Ystod

(MP4.1) **Cofnodion cleifion**

- a) nodiadau clinigol a siartiau deintyddol
 - b) delweddau radiograffig
 - c) hanes meddygol
 - ch) cydsyniad
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

5. Deall y deunyddiau a'r offer a ddefnyddir ar gyfer prothesisau sefydlog a rhai y gellir eu tynnu.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 5.1 Diffinio'r termau 'bwa gweithio' a 'bwa gwrthwynebol'.
 - 5.2 Egluro pam mae gwahanol **ddeunyddiau argraff** yn cael eu defnyddio wrth adeiladu prothesis.
 - 5.3 Crynhoi'r defnydd o'r papur cydgysylltu.
 - 5.4 Esbonio diben presgripsiwn y labordy ar gyfer prothesis.
 - 5.5 Egluro perthnasedd y term 'dyfais wedi'i gwneud yn bersonol'.
 - 5.6 Egluro pwysigrwydd a'r broses o gymryd arlliw cywir ar gyfer prothesisau.
 - 5.7 Esbonio'r gofynion diheintio a storio ar gyfer **deunyddiau argraff**.
-

Ystod

(MP5.2, MP5.7) **Deunyddiau argraffiadau**

- a) Alginad
 - b) Elastomer
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 6. Gallu dewis, paratoi a chymysgu deunyddiau ar gyfer prothesisau sefydlog a rhai y gellir eu tynnu.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 6.1 Paratoi **deunyddiau argraff** i'r gymhareb gywir, cysondeb a maint, o fewn amseroedd trin a gosod perthynol i'r deunydd.
 - 6.2 Llwytho **deunyddiau argraff** ar yr hambwrdd argraff.
 - 6.3 Diheintio argraffiadau wrth dynnu o geg y claf a pharatoi i'w cludo i'r labordy, yn unol â chanllawiau cyfreithiol a pholisi ymarfer cyfredol.
 - 6.4 Cofnodi gwybodaeth briodol a digonol am bresgripsiwn labordy.
 - 6.5 Cymysgu â llaw sment gludio parhaol powdr/hylif i'r cysondeb gofynnol a ddisgwylir wrth osod coron.
-

Ystod

(MP6.1, MP6.2) **Deunyddiau argraff**

- a) Alginad
 - b) Elastomer
-

Gwybodaeth Ategol

Rhaid bodloni'r gofynion tystiolaeth ym mhob uned.

Rhaid asesu'r holl ganlyniadau dysgu seiliedig ar gymhwysedd a'r meini prawf asesu a dangos tystiolaeth ohonynt. Arsylwi gan yr asesydd ddylai fod yn brif ffynhonnell y dystiolaeth, lle nodir hyn yn benodol yn y gofynion tystiolaeth. Gellir defnyddio Tystiolaeth Tyst Arbenigol, lle na nodir bod angen i'r asesydd arsylwi.

Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol (gweler Adran 4 o'r ddogfen hon).

Gofynion tystiolaeth:

Canlyniadau Dysgu 2 a 4 – rhaid eu harsylwi fel gweithdrefnau ar wahân.

CD2: **un** arsylwad* a gynhaliwyd gan yr asesydd i gwmpasu **un** o'r paratodau isod:

Un o'r:

- Coron
- Pont gonfensiynol
- Argaen

CD4: **un** arsylwad* gan yr aseswr neu'r tyst arbenigol i gwmpasu **un** o'r camau prothesis y gellir eu tynnu isod:

Un o'r:

- Argraffiadau cynradd / uwchradd
- Brathu
- Heini

*Rhaid arsylwi ar y prif ddull asesu. Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol.

Canlyniad Dysgu 6 – Gellir arsylwi ar feini prawf asesu 6.1 – 6.4 wrth asesu canlyniadau 2 a 4. Gellir asesu unrhyw feini prawf asesu na welwyd drwy efelychiad. Gellir asesu meini prawf asesu 6.5 yn ystod arsylwadau yn y gweithle gan asesydd neu dyst arbenigol, lle nad yw hyn yn bosibl, yna gellir ei asesu gan ddefnyddio gweithgaredd efelychiannol.

Canlyniadau Dysgu a asesir yn y Prawf Synoptig

Bydd Canlyniadau Dysgu 1, 3 a 5 yn cael eu hasesu yn y prawf amlddewis synoptig.

Rhaid cynnwys tystiolaeth o ddysgu hefyd ym mhortffolio tystiolaeth yr ymgeisydd, er mwyn sicrhau bod ymgeiswyr yn cael eu paratoi'n briodol ar gyfer y prawf ac i roi deunydd adolygu iddynt.

Uned 309 Darparu cymorth yn ystod camau Gweithdrefnau endodontig

Lefel uned:	Lefel 3
ODDA:	24
Credydau	4
Nod yr uned:	Nod yr uned yw deall y gwahanol fathau o driniaeth endodontig a'r defnydd ohonynt. Bydd dysgwyr yn cael dealltwriaeth o'r cymhlethdodau posibl sy'n gysylltiedig â darparu triniaeth endodontig. Bydd yr uned hon hefyd yn adlewyrchu sgiliau a dealltwriaeth ymarferol y dysgwr o sut i baratoi'r amgylchedd deintyddol clinigol ar gyfer triniaeth endodontig a'r cymorth priodol ar gyfer gofal claf-ganolog.

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

1. Deall triniaethau endodontig.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Egluro'r rhesymau dros gynnal **triniaeth endodontig** .
- 1.2 Disgrifio'r gweithdrefnau a wnaed wrth gyflawni **triniaeth endodontig** .
- 1.3 Disgrifio **camau** triniaeth tynnu bywyn (pulpectomi).
- 1.4 Disgrifio swyddogaethau **cyfarpar, offerynnau a deunyddiau** a ddefnyddir mewn triniaeth tynnu bywyn.
- 1.5 Egluro'r **cymhlethdodau** a allai ddigwydd yn ystod triniaeth tynnu bywyn, mesurau diogelwch a'ch gweithredoedd.
- 1.6 Disgrifio pam mae angen rheoli lleithder mewn triniaeth endodontig.
- 1.7 Disgrifio'r **canlyniadau** posibl yn dilyn triniaeth endodontig.

Ystod

(MP1.1, MP1.2) **Triniaeth endodontig**

- a) Capiu bywyn anuniongyrchol
- b) Capiu bywyn uniongyrchol
- c) Tynnu pen y bywyn / Pwlpotomi
- ch) Tynnu'r bywyn /Pwlpectomi
- d) Apicectomi

(MP1.3) **Camau**

- a) Ynysu
- b) Mynediad a lleoli
- c) Mesuriad a hyd gweithio
- ch) Paratoi
- d) Dyfrhau
- e) Caead (obturation)

(MP1.4) **Cyfarpar, offerynnau a deunyddiau**

- a) Pecyn argae deintyddol (dental dam)
- b) Lleolydd Brig (Apex)
- c) Darn llaw Endodontig
- ch) Nodwydd a chwistrell dyfrhau
- d) Hydoddiant dyfrhau Sodiwm Hypoclorid
- dd) Iraid
- e) Bêr danheddog
- f) Driliau Gates-Glidden
- ff) Ffeiliau endodontig
- g) Pwyntiau papur
- ng) Meddyginiaethau ar gyfer triniaeth dros dro
- h) Pwyntiau Gutta percha
- i) Seliwr pibell dant
- l) Taenwr bysedd/cyddwysydd ochrol

(MP1.5) **Cymhlethdodau**

- a) Gwahanu offerynnau (toriad)
- b) Anadliad
- c) Llyncu
- ch) Rhwygo'r brig (apex)
- d) Pibell dant ochrol
- dd) Sglerosis

(MP1.7) **Canlyniadau**

- a) Ail-driniaeth

- b) Toriad dannedd
 - c) Afliwio dannedd
 - ch) Methiant triniaeth
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 2. Gallu paratoi'r amgylchedd clinigol i roi cymorth i'r clinigwr a chefnogaeth i'r claf yn ystod gweithdrefn tynnu'r bywyn (pulpectomy).

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 2.1 Rhoi **cofnodion y claf** i'r clinigwr ar gyfer y driniaeth arfaethedig.
 - 2.2 Paratoi a darparu cyfarpar, offerynnau a deunyddiau i'r clinigwr ar gyfer **camau** tynnu'r bywyn.
 - 2.3 Monitro, cefnogi a rhoi sicrwydd i'r claf drwy gydol y driniaeth, gan sicrhau gofal claf-ganolog.
 - 2.4 Anadlu ystod y driniaeth, gan gynnal maes gweithredu clir.
-

Ystod

(MP2.1) **Cofnodion cleifion**

- a) Nodiadau clinigol
- b) Delweddau radiograffig
- c) Hanes meddygol
- ch) Caniatâd dilys

(MP2.2) **Camau**

- a) Mynediad
 - b) Ynysu
 - c) Diwreiddio bywyn
 - ch) Mesuriad
 - d) Paratoi
 - dd) Dyfrhau
 - e) Adfer (dros dro neu barhaol)
-

Gwybodaeth Ategol

Rhaid bodloni'r gofynion tystiolaeth ym mhob uned.

Rhaid asesu'r holl ganlyniadau dysgu seiliedig ar gymhwysedd a'r meini prawf asesu a dangos tystiolaeth ohonynt. Arsylwi gan yr asesydd ddylai fod yn brif ffynhonnell y dystiolaeth, lle nodir hyn yn benodol yn y gofynion tystiolaeth. Gellir defnyddio Tystiolaeth Tyst Arbenigol, lle na nodir bod angen i'r asesydd arsylwi.

Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol (gweler Adran 4 o'r ddogfen hon).

Gofynion tystiolaeth:

Canlyniad Dysgu 2 - O leiaf **un** arsylwad i'w wneud gan yr asesydd. **Rhaid arsylwi** ar y prif ddull asesu. Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol.

Ni chaniateir efelychu.

Canlyniadau Dysgu a asesir yn y Prawf Synoptig

Bydd Canlyniad Dysgu 1 yn cael ei asesu yn y prawf amlddewis synoptig. **Rhaid** cynnwys tystiolaeth o ddysgu hefyd ym mhorthffolio tystiolaeth yr ymgeisydd, er mwyn sicrhau bod ymgeiswyr yn cael eu paratoi'n briodol ar gyfer y prawf ac i ddarparu deunydd adolygu iddynt.

Uned 310

Darparu cymorth yn ystod echdynnu a mân lawdriniaeth eneuol

Lefel uned:	Lefel 3
ODDA:	24
Credydau	4
Nod yr uned:	Nod yr uned yw deall echdynnu a'r gwahanol fathau o fân lawdriniaethau geneuol gan gynnwys y cymhlethdodau posibl sy'n gysylltiedig â darparu'r triniaethau hyn. Bydd yr uned hon hefyd yn adlewyrchu sgiliau a dealltwriaeth ymarferol y dysgwr o sut i baratoi'r amgylchedd deintyddol clinigol ar gyfer echdynnu a'r cymorth priodol ar gyfer gofal claf-ganolog.

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

1. Gwybod am y prosesau, y cyfarpar, yr offerynnau a'r deunyddiau ar gyfer echdynnu a mân lawdriniaethau geneuol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Egluro'r rhesymau dros wneud gwaith echdynnu a mân **lawdriniaethau geneuol**.
- 1.2 Egluro'r diben o godi fflap mwcoperiosteol a thynnu esgyrn yn ystod llawdriniaeth eneuol.
- 1.3 Disgrifio swyddogaethau'r **cyfarpar, yr offerynnau a'r deunyddiau** sydd eu hangen ar gyfer echdynnu a mân lawdriniaethau geneuol.
- 1.4 Esbonio cyfarwyddiadau cyn llawdriniaeth y gallai fod angen i'r claf eu dilyn cyn eu trin.
- 1.5 Egluro pam mae angen i'r claf ddilyn cyfarwyddiadau ôl-lawdriniaeth ar ôl cael triniaeth.

- 1.6 Nodi achosion cymhlethdodau ôl-lawdriniaeth ar ôl echdynnu neu fân lawdriniaeth eneuol.
-

Ystod

(MP1.1) **Mân lawdriniaeth ar y geg**

- a) Mewnblaniadau
- b) Tynnu'r ffrenwm (Fraenectomy)
- c) Biopsi
- ch) Dannedd cywasgedig / gwreiddiau wedi'u cadw
- d) Tynnu'r opercwlwm (operculectomy)

(MP1.3) **Cyfarpar, offerynnau a deunyddiau**

- a) Dadleolwyr (Luxators)
- b) Codwyr (Elevators)
- c) Gefel echdynnu
- ch) Fflaim (scalpel)
- d) Codwr periosteol
- dd) Gwrthdynnwr meinwe meddal
- e) Spencer Wells
- f) Siswrn
- ff) Gwnïad gyda nodwydd wnïo
- g) Blaen allsugnydd llawfeddygol
- ng) Darn llaw llawfeddygol
- h) Driliau danheddog llawfeddygol
- i) Datrysiad dyfrhau ar gyfer gweithdrefnau llawfeddygol
- l) Cyfryngau haemostatig
- ll) Pecyn rhwyllenni

(MP1.6) **Cymhlethdodau**

- a) Gwaedlif
 - b) Osteitis lleol
 - c) Niwed i'r nerfau
 - ch) Cyfathrebu ceudod y geg (oro-antral)
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

2. Paratoi'r amgylchedd clinigol a chefnogi'r claf a'r clinigwr wrth echdynnu dant parhaol.
-

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 2.1 Rhoi **cofnodion y claf** i'r clinigwr ar gyfer y driniaeth arfaethedig.
 - 2.2 Darparu'r **cyfarpar, yr offerynnau a'r deunyddiau** sydd eu hangen ar gyfer yr echdynnu.
 - 2.3 Cefnogi'r claf wrth weinyddu anesthetig lleol.
 - 2.4 Monitro'r claf yn ystod y weithdrefn.
 - 2.5 Cynorthwyo'r clinigwr yn ystod y weithdrefn.
-

Ystod

(MP2.1) **Cofnodion cleifion**

- a) nodiadau clinigol a siartiau deintyddol
- b) delweddau radiograffig
- c) hanes meddygol
- ch) caniatâd dilys

(MP2.2) **Cyfarpar, offerynnau a deunyddiau**

- a) Chwistrell anaesthetig lleol, nodwydd a chetrisen
 - b) Dadleolwyr a/neu godwyr
 - c) Gefel echdynnu
 - ch) Rhwyllen
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

3. Gallu cynorthwyo'r clinigwr a chefnogi'r claf ar ôl echdynnu.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 3.1 Rhoi **cyfarwyddiadau ôl-lawdriniaeth** priodol i'r claf yn dilyn y weithdrefn.
 - 3.2 Gwirio bod y claf yn addas i adael y feddygfa yn dilyn y weithdrefn.
-

Ystod

(MP3.1) **Cyfarwyddiadau ôl-lawdriniaeth**

- a) Llafar
 - b) Ysgrifenedig
-

Gwybodaeth Ategol

Rhaid bodloni'r gofynion tystiolaeth ym mhob uned.

Rhaid asesu'r holl ganlyniadau dysgu seiliedig ar gymhwysedd a'r meini prawf asesu a dangos tystiolaeth ohonynt. Arsylwi gan yr asesydd ddylai fod yn brif ffynhonnell y dystiolaeth, lle nodir hyn yn benodol yn y gofynion tystiolaeth. Gellir defnyddio Tystiolaeth Tyst Arbenigol, lle na nodir bod angen i'r asesydd arsylwi.

Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol (gweler Adran 4 o'r ddogfen hon).

Gofynion tystiolaeth:

Canlyniadau Dysgu 2 a 3 – O leiaf **un** arsylwad* i gwmpasu Canlyniadau Dysgu 2 a 3. Gall yr asesydd neu Dyst Arbenigol ei wneud. Ar gyfer efelychiad canlyniad 3 caniateir lle nad yw arsylwi'n bosibl.

***Rhaid** arsylwi ar y prif ddull asesu. Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol.

Canlyniadau Dysgu a aseswyd gan y Prawf Synoptig

Bydd Canlyniad Dysgu 1 yn cael ei asesu yn y prawf amlddewis synoptig. **Rhaid** cynnwys tystiolaeth o ddysgu hefyd ym mhorthffolio tystiolaeth yr ymgeisydd, er mwyn sicrhau bod ymgeiswyr yn cael eu paratoi'n briodol ar gyfer y prawf ac i ddarparu deunydd adolygu iddynt.

Lefel uned:	Lefel 3
ODDA:	48
Credydau	6
Nod yr uned:	Mae'r uned hon yn canolbwyntio ar ddamcaniaeth achosion, dilyniant a rheolaeth clefyd y geg, a sut y gellir defnyddio'r wybodaeth hon er mwyn darparu gwybodaeth i gefnogi cleifion. Bydd dysgwyr yn datblygu'r wybodaeth a'r sgiliau sydd eu hangen i roi gwybodaeth a chynghor iechyd i gleifion wedi'u teilwra i'w hanghenion.

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

1. Deall y rhesymau dros roi gwybodaeth iechyd geneuol i gleifion mewn ymateb i ymgyrchoedd hyrwyddo.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Esbonio'r **rhesymau** dros roi gwybodaeth iechyd geneuol i gleifion.
- 1.2 Esbonio dulliau ar gyfer cyflwyno negeseuon iechyd geneuol yn unol â chyfrifoldebau moesegol.
- 1.3 Nodi ymgyrchoedd iechyd geneuol cenedlaethol cydnabyddedig a disgrifio sut y gellir eu gweithredu i **gynulleidfa darged**.

Ystod

(MP1.1) Rhesymau

- a) Tueddiadau rhanbarthol, diwylliannol a chymdeithasol, gan gynnwys amrywiadau mewn iechyd geneuol yn y DU
- b) Mynediad cyfyngedig i ofal iechyd geneuol
- c) Mentrau/canllawiau cenedlaethol (e.e. Iechyd Cyhoeddus Lloegr / Yr Adran Iechyd / Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth mewn Iechyd a Gofal (NICE))
- ch) Safoni gwybodaeth am gleifion

(MP1.3) Cynulleidfa darged

- a) Cleifion yn y lleoliad deintyddol
 - b) Gweithwyr gofal deintyddol proffesiynol
 - c) Gweithwyr gofal iechyd proffesiynol eraill
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 2. Deall sail wyddonol iechyd geneuol

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 2.1 Esbonio cyfansoddiad a **datblygiad plac**.
 - 2.2 Disgrifio strwythur a swyddogaeth periodontiwm.
 - 2.3 Esbonio achosion a chynnydd **clefyd geneuol**.
 - 2.4 Adnabod arwyddion a symptomau llid deintgigol.
 - 2.5 Crynhoi'r gwahaniaethau rhwng llid deintgigol a pheriodontitis.
 - 2.6 Disgrifio'r termau 'poced ffug' a 'gwir boced'.
 - 2.7 Disgrifio achosion pydredd deintyddol.
 - 2.8 Disgrifio dilyniant, arwyddion a symptomau pydredd deintyddol o ddadfwneiddio hyd at amlygiad y bywyn.
 - 2.9 Disgrifio sut mae'r canlynol yn dylanwadu ar bydredd deintyddol
 - a. pyllau a holltau
 - b. arwynebau procsimol
 - c. arwynebau llyfn
 - ch. anaf smotyn gwyn
 - d. adfwneiddio (pydredd wedi'i atal)
 - dd. enciliad cig y dannedd.
 - 2.10 Disgrifio **achosion** colli arwyneb dannedd nad yw'n bydredd.
-

Ystod

(MP2.1) Datblygu plac

- a) pelicl
- b) gwenwynau/asidau
- c) calcheiddiad

(MP2.3) Clefyd geneuol

- a) llid y deintgig
- b) clefyd periodontol
- c) llid y deintgig wlsrol madreddus aciwt (acute necrotising ulcerative gingivitis) (ANUG)

(MP2.10) Achosion

- a) Erydu
 - b) sgrafellu
 - c) athreuliad
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 3. Deall ffactorau sy'n dylanwadu ar iechyd geneuol a chyffredinol

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 3.1 Disgrifio egwyddorion gofal geneuol ataliol wrth fynd i'r afael â
 - a. Pydredd dannedd
 - b. clefyd periodontol
 - c. colli arwyneb dannedd nad yw'n bydredd (erydu / sgrafellu / athreuliad).
 - 3.2 Esbonio **effaith deiet ar iechyd geneuol.**
 - 3.3 Esbonio **effaith deiet ar iechyd corfforol.**
 - 3.4 Egluro sut mae **hanes meddygol** yn effeithio ar iechyd geneuol claf.
 - 3.5 Egluro sut mae **hanes cymdeithasol** yn effeithio ar iechyd geneuol claf.
 - 3.6 Esbonio sut mae **ffordd o fyw** yn effeithio ar iechyd geneuol claf.
 - 3.7 Disgrifio **anafiadau** cyn malaen a malaen .
 - 3.8 Disgrifio sut mae briwiau cyn-falaen a malaen yn
 - a. cael eu diagnosio
 - b. cyfeirio
 - c. rheoli.
-

Ystod

(MP3. 2) **Effaith deiet ar iechyd geneuol**

- a) Siwgrau: cynhenid, anghynhenid, cudd
- b) Siwgrau: amllder - cromlin stephan
- c) Diodydd asidig e.e. Carbonedig / heb fod yn garbonedig
- ch) Bwydydd asidig e.e. Finegr / ffrwythau sitrws

(MP3. 3) **Effaith deiet ar iechyd corfforol**

- a) Maint y dogn
- b) Cydbwysedd maeth
- c) Treulio o siwgr

(MP3.4) **Hanes meddygol**

- a) Meddyginiaeth (yn cynnwys meddyginiaethau sy'n cynnwys siwgr)
- b) Cyflyrau meddygol
 - i. GORD (clefyd adlif gastro-oesoffagaidd)
 - ii. Beichiogrwydd
- c) Anhwylderau bwyta
- ch) Xerostomia
 - i. Meddyginiaeth
 - ii. Therapi ymbelydredd pen a gwddf yn dilyn canser geneuol

(MP3.5) **Hanes cymdeithasol**

- a) Cefndir teuluol
- b) Diwylliant
- c) Ffactorau economaidd-gymdeithasol

(MP3.6) **Ffordd o fyw**

- a) Materion amgylcheddol (gan gynnwys cyflenwad dŵr wedi'i fflworideiddio)
- b) Arferion a gweithgareddau hamdden (gan gynnwys gard ceg)
- c) Gwm cnoi heb siwgr
- ch) Defnyddio alcohol
- d) Defnyddio tybaco
- dd) Cnau betel / cnoi pan
- e) Dod i gysylltiad â phelydriad uwchfioled

(MP3.7) **Briwiau**

- a) Brech cen (lichen planus)
- b) Leukoplakia
- c) Erythroplakia
- ch) Wlser nad yw'n gwella
- d) Carsinoma celloedd cennog

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

4. Deall atal a rheoli clefydau geneuol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 4.1 Esbonio **technegau a chymhorthion hylendid y geg a** ddefnyddir i atal clefyd geneuol
 - 4.2 Esbonio dulliau o weinyddu **fflworid** yn systemig ac yn lleol
 - 4.3 Esbonio manteision ac anfanteision gweinyddu fflworid (yn lleol / yn systemig gan gynnwys gorddos / fflworosis)
 - 4.4 Disgrifio hypoplasia enamel
 - 4.5 Esbonio sut i lanhau a gofalu am **brosthesisau**
 - 4.6 Esbonio **cyngor ôl-lawdriniaeth** a roddir i gleifion sydd wedi derbyn cyfarpar orthodontig sefydlog neu y gellir ei dynnu
-

Ystod

(MP4.1) **Technegau a chymhorthion hylendid geneuol**

- a) Brwsio dannedd
- b) Defnyddio past dannedd priodol yn ôl anghenion y claf
 - i. past dannedd 'dros y cownter'
 - ii. Meddyginiaethau presgripsiwn yn unig
- c) Cymhorthion glanhau rhyngddeintiol
- ch) Cyfryngau datgelu
- d) Cegolchion
 - i. Fflworid
 - ii. Gwrthfacterol

(MP4.2) **Fflworid**

- a) Wedi'i osod yn broffesiynol
 - i. Farnais
 - ii. Geliau ceg gyfan
- b) Cyflenwad dŵr
- c) Tabledi

(MP4.5) **Prosthesisau**

- a) Dannedd gosod
 - i. Llawn
 - ii. Rhannol (acrylig, cobalt-crôm)
 - b) Pontydd
 - c) Mewnblaniadau
-

(MP4.6) **Cyngor ar ôl llawdriniaeth**

- a) Gofal a chynnal a chadw
 - i. Teclyn y gellir ei dynnu
 - ii. Teclyn sefydlog
 - b) Risg pydredd
-

Canlyniad Dysgu

Bydd y dysgwr yn:

- 5. Gallu cyfathrebu â chleifion i ddarparu gwybodaeth safonol am iechyd geneuol.

Meini Prawf Asesu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 5.1 Cynllunio i ddarparu gwybodaeth i glaf ar ffyrdd o ddatblygu eu sgiliau, eu gwybodaeth a'u hymddygiad er mwyn atal clefyd y geg.
 - 5.2 Gwirio pwy yw'r claf, cyflwyno ei hun a diben yr ymweliad.
 - 5.3 Darparu gwybodaeth i'r claf sy'n gywir, yn gyson, ac yn unol â chanllawiau sefydliadol/seiliedig ar dystiolaeth, fel y nodir yn eu cynllun triniaeth.
 - 5.4 Defnyddio ystod o **adnoddau** i helpu i ddarparu gwybodaeth iechyd geneuol.
 - 5.5 Rhoi cyfle i'r claf drafod eu problemau, eu cynllun triniaeth a gofyn cwestiynau.
 - 5.6 Rhyngweithio â'r claf a'i ysgogi yn unol â'i anghenion.
-

Ystod

(MP5.4) **Adnoddau**

- a) Modelau / darnau arddangos
- b) Cymhorthion hylendid y geg
- c) Cymhorthion gweledol
- ch) Taflenni
- d) Offer addysgol y cyfryngau

(MP5.4) **Gwybodaeth:**

- dd) i fynd i'r afael â'r problemau y mae'r claf yn eu profi.
 - e) esbonio'r canlyniadau os na roddir sylw i'r problemau.
-

Gwybodaeth Ategol

Rhaid bodloni'r gofynion tystiolaeth ym mhob uned.

Rhaid asesu'r holl ganlyniadau dysgu seiliedig ar gymhwysedd a'r meini prawf asesu a dangos tystiolaeth ohonynt. Arsylwi gan yr asesydd ddylai fod yn brif ffynhonnell y dystiolaeth, lle nodir hyn yn benodol yn y gofynion tystiolaeth. Gellir defnyddio Tystiolaeth Tyst Arbenigol, lle na nodir bod angen i'r asesydd arsylwi.

Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr arsylwi drwy ddull eilaidd priodol (gweler Adran 4 o'r ddogfen hon).

Gofynion tystiolaeth:

Canlyniad Dysgu 1 - Gall canolfannau ddefnyddio trafodaeth broffesiynol, cwestiynau a ddyfeisiwyd gan aseswyr, tystiolaethau tystion arbenigol, canlyniadau gweithgareddau sy'n seiliedig ar ymchwil, aseiniadau ac adroddiadau myfyriol.

Canlyniad Dysgu 5 – o leiaf **un** efelychiad* i gwmpasu'r canlyniad dysgu hwn. **Ni** ddylai rôl y claf gael ei chwarae gan yr asesydd. Dylai'r senario ffug gynnwys **un** o'r mathau canlynol o gleifion:

- plant / pobl ifanc
- oedolion
- swyddi uwch
- y rhai ag anghenion unigol ychwanegol (capasiti)

*Rhaid **efelychu'r** prif ddull asesu. Gellir asesu meini prawf asesu nad ydynt wedi'u cwmpasu'n ddigonol yn ystod yr efelychiad drwy ddull eilaidd priodol.

Canlyniadau Dysgu a asesir yn y Prawf Synoptig

Bydd Canlyniadau Dysgu 2, 3 a 4 yn cael eu hasesu yn y prawf amlddewis synoptig.

Rhaid cynnwys tystiolaeth o ddysgu hefyd ym mhorthfolio tystiolaeth yr ymgeisydd, i sicrhau bod ymgeiswyr yn cael eu paratoi'n briodol ar gyfer y prawf a'u darparu gyda deunydd adolygu.

Atodiad 1 Rhestr Wirio Sefydlu Dysgwyr

Enw'r Cyflogwr	
Enw'r Dysgwr	
Dyddiad dechrau Cyflogaeth/Lleoliad	

Cadarnhewch fod y dysgwr wedi derbyn yr hyfforddiant a'r wybodaeth ganlynol yn ystod cyfnod sefydlu'r gweithle	Dyddiad Cwblhau	Llofnodwyd gan Gyflogwr/Goruch wylwr Gweithle/Mentor
Protocolau imiwneiddio		
Polisiâu a gweithdrefnau iechyd a diogelwch yn y gweithle.		
Polisiâu a gweithdrefnau COSHH yn y gweithle		
Hyfforddiant gwaredu gwastraff gan gynnwys gwastraff peryglus a gwaredu teclynnau miniog		
Atal a rheoli polisi rheoli heintiau		
Cyfarpar Diogelu Personol (PPE)		
Golchi dwylo		
Gweithdrefnau a pholisiâu dadhalogi/sterileiddio yn y gweithle		
Protocol anafiadau teclynnau miniog		
Adrodd am anafiadau, damweiniau, peryglon a risgiau, a chofnodion sy'n ofynnol		

Gweithdrefn tân		
Polisi a gweithdrefnau diogelu ymbelyddedd		
Gofal cleifion		
Proffesiynoldeb		
Cyfrinachedd/diogelu data		
Caniatâd cleifion		
Adnabyddiaeth myfyrwyr		

Rwy'n cadarnhau bod gan y dysgwr oruchwylydd/mentor gweithle penodedig.

Y goruchwyliwr/mentor fydd

Rhif GDC.....

Mae'r holl weithgareddau a hyfforddiant rhestredig uchod wedi'u cwblhau yn ystod cyfnod sefydlu yn y gweithle. Rwy'n cadarnhau bod cofnodion o'r hyfforddiant a gwblhawyd yn ystod y broses sefydlu wedi'u cadw a gellir eu cyflwyno os gofynnir amdanynt ac maent ar gael i'w harchwilio'n allanol.

Mae'r dysgwr a enwir uchod yn barod i ddarparu cymorth wrth y gadair yn ystod gweithdrefnau deintyddol cyffredinol a rhoi cymorth i'r gweithredwr a chleifion yn ystod gweithdrefnau deintyddol cyffredinol.

Llofnodwyd gan Gyflogwr/Goruchwyliwr Gweithle /Mentor	Rhif GDC:	Dyddiad:
Llofnodwyd gan y dysgwr:		Dyddiad:
Llofnod y Ganolfan:	Safle:	Dyddiad:

Atodiad 2 Ffynonellau gwybodaeth gyffredinol

Mae'r dogfennau canlynol yn cynnwys gwybodaeth hanfodol ar gyfer canolfannau sy'n darparu cymwysterau City & Guilds Dylid cyfeirio atynt ynghyd â'r llawlyfr hwn. I lawrlwytho'r dogfennau ac i ddod o hyd i ddogfennau defnyddiol eraill, ewch i **Lyfrgell dogfennau canolfannau** ar **www.cityandguilds.com** <**<https://www.cityandguilds.com/delivering-our-qualifications/centre-development/centre-document-library>**>.

Mae **Llawlyfr Canolfannau City & Guilds** yn cynnwys gwybodaeth fanwl am y prosesau y mae'n rhaid eu dilyn a'r gofynion y mae'n rhaid eu bodloni er mwyn i ganolfan gyflawni statws 'canolfan gymeradwy', neu i gynnig cymhwyster penodol, yn ogystal â diweddariadau ac enghreifftiau o arfer da ar gyfer asesu City & Guilds a materion polisi. Yn benodol, mae'r ddogfen yn cynnwys adrannau ar:

Proses cymeradwyo canolfannau a chymwysterau

Asesu, sicrhau ansawdd mewnol a rolau arholiadau yn y ganolfan

Cofrestru ac ardystio ymgeiswyr

Diffyg cydymffurfio

Cwynion ac apeliadau

Cyfle cyfartal

Diogelu data

Systemau rheoli

Cynnal cofnodion

Asesu

Sicrhau ansawdd mewnol

Sicrhau ansawdd allanol.

Mae **ein Gofynion Sicrhau Ansawdd** yn cwmpasu holl ofynion perthnasol dogfennau rheoleiddio allweddol ac yn nodi'r meini prawf y dylai canolfannau gadw atynt cyn ac ar ôl cael cymeradwyaeth i'r ganolfan a chymwysterau.

Mae **Trefniadau Mynediad ac Ystyriaeth Arbennig** yn rhoi manylion llawn am y trefniadau y gellir eu gwneud i hwyluso mynediad i asesiadau a chymwysterau ar gyfer ymgeiswyr sy'n gymwys i gael addasiadau mewn asesiadau.

Mae adran **hafan y ganolfan** ar wefan City & Guilds hefyd yn cynnwys gwybodaeth ddefnyddiol am bethau fel:

Walled Garden: sut i gofrestru ac ardystio ymgeiswyr ar-lein

Digwyddiadau: dyddiadau a gwybodaeth am ddigwyddiadau diweddaraf i Ganolfannau

Asesiad ar-lein: sut i gofrestru ar gyfer e-asesiadau.

Cysylltu â'r ddogfen hon o dudalennau gwe

Rydym yn diweddarw enw'r dogfennau ar ein gwefan yn rheolaidd, felly er mwyn atal dolenni sydd wedi torri, rydym yn argymhell eich bod yn cysylltu â'n tudalen we y mae'r ddogfen arni, yn hytrach na chreu dolen at y ddogfen ei hun.

Atodiad 3 Mapio i safonau

Sgiliau Iechyd Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol (NOS)

Mae'r tabl isod yn cynnwys mapio'r SGC i'r Diploma Estynedig Lefel 3 mewn Nyrsio Deintyddol (4238-12)

Teitl yr Uned	Cysylltiadau i SGC
Uned 301 Paratoi ar gyfer ymarfer proffesiynol mewn nyrsio deintyddol	SFHGEN Gwneud Defnydd o Oruchwyliaeth SFHGEN22 Cyfathrebu'n effeithiol ag unigolion SFHGEN1 Sicrhau addasrwydd personol ar gyfer gwaith
Uned 302 Effaith deddfwriaeth iechyd a diogelwch ar arferion gwaith yn y lleoliad deintyddol	SFHGEN22 Cyfathrebu'n effeithiol ag unigolion SFHOH1 Paratoi a chynnal amgylcheddau, teclynnau ac offer ar gyfer gweithdrefnau deintyddol clinigol SFHIPC7 Gwaredu gwastraff gofal iechyd yn ddiogel, gan gynnwys teclynnau miniog, i atal yr haint rhag lledaenu SFHIPC2 Cynnal hylendid dwylo i atal yr haint rhag lledaenu SFHGEN1 Sicrhau addasrwydd personol ar gyfer gwaith
Uned 303 Atal a rheoli haint yn y lleoliad deintyddol	SFHGEN22 Cyfathrebu'n effeithiol ag unigolion SFHGEN2 Paratoi a gwisgo ar gyfer gwaith mewn lleoliadau gofal iechyd SFHDEC3 Paratoi, llwytho a gweithredu offer dadhalogi SFHIPC1 Lleihau'r risg o ledaenu haint drwy lanhau, diheintio a chynnal amgylcheddau SFHIPC4 Lleihau'r risg o ledaenu haint drwy lanhau, diheintio a storio offer gofal SFHIPC5 Lleihau'r risg o ddod i gysylltiad â gwaed a hylifau'r corff tra'n darparu gofal SFHGEN1 Sicrhau addasrwydd personol ar gyfer gwaith SFHIPC6 Defnyddio offer amddiffynnol personol i atal yr haint rhag lledaenu SFHIPC7 Gwaredu gwastraff gofal iechyd yn ddiogel, gan gynnwys teclynnau miniog, i atal yr haint rhag lledaenu

	SFHIPC2 Cynnal hylendid dwylo i atal yr haint rhag lledaenu
Uned 304 Anatomi deintyddol a rhannau'r wyneb, asesiadau iechyd geneuol a chynllunio triniaeth	SFHGEN22 Cyfathrebu'n effeithiol ag unigolion SFHOH3 Darparu cymorth wrth y gadair yn ystod yr asesiad o iechyd geneuol cleifion
Uned 305 Cydnabod a chefnogi camau gweithredu yn ystod cymorth cyntaf ac argyfyngau meddygol	SFHGEN22 Cyfathrebu'n effeithiol ag unigolion
Uned 306 Defnyddio ymbelydredd ïoneiddio yn ddiogel i gynhyrchu delweddau radiograffig o ansawdd	SFHGEN22 Cyfathrebu'n effeithiol ag unigolion SFHOH1 Paratoi a chynnal amgylcheddau, teclynnau ac offer ar gyfer gweithdrefnau deintyddol clinigol SFHOH4 Cyfrannu at gynhyrchu delweddau deintyddol SFHIPC6 Defnyddio offer amddiffynnol personol i atal yr haint rhag lledaenu SFHIPC2 Cynnal hylendid dwylo i atal yr haint rhag lledaenu
Uned 307 Darparu cymorth ar gyfer rheoli clefyd a phydredd periodontol, ac adfer ceudodau	SFHGEN22 Cyfathrebu'n effeithiol ag unigolion SFHOH1 Paratoi a chynnal amgylcheddau, teclynnau ac offer ar gyfer gweithdrefnau deintyddol clinigol SFHOH5 Darparu cymorth wrth ochr y gadair wrth atal a rheoli clefydau a phydredd periodontol ac adfer ceudodau SFHIPC6 Defnyddio offer amddiffynnol personol i atal yr haint rhag lledaenu SFHIPC2 Cynnal hylendid dwylo i atal yr haint rhag lledaenu
Uned 308 Darparu cymorth yn ystod camau triniaethau prosthetig	SFHGEN22 Cyfathrebu'n effeithiol ag unigolion SFHOH1 Paratoi a chynnal amgylcheddau, teclynnau ac offer ar gyfer gweithdrefnau deintyddol clinigol SFHOH6 Darparu cymorth wrth y gadair wrth ddarparu prothesisau sefydlog a rhai y gellir eu tynnu

	SFHOH09 Cymryd argraff eneuol uniongyrchol o unigolyn i gynhyrchu analog neu gast SFHIPC6 Defnyddio offer amddiffynnol personol i atal yr haint rhag lledaenu SFHIPC2 Cynnal hylendid dwylo i atal yr haint rhag lledaenu
Uned 309 Darparu cymorth yn ystod camau gweithdrefnau endodontig	SFHGEN22 Cyfathrebu'n effeithiol ag unigolion SFHOH1 Paratoi a chynnal amgylcheddau, teclynnau ac offer ar gyfer gweithdrefnau deintyddol clinigol SFHOH7 Darparu cymorth ar ochr y gadair yn ystod triniaeth endodontig nad yw'n llawfeddygol SFHIPC6 Defnyddio offer amddiffynnol personol i atal yr haint rhag lledaenu SFHIPC2 Cynnal hylendid dwylo i atal yr haint rhag lledaenu
Uned 310 Darparu cymorth yn ystod echdynnu a mân lawdriniaeth eneuol	SFHGEN22 Cyfathrebu'n effeithiol ag unigolion SFHOH1 Paratoi a chynnal amgylcheddau, teclynnau ac offer ar gyfer gweithdrefnau deintyddol clinigol SFHOH8 Darparu cymorth wrth y gadair wrth echdynnu dannedd a mân lawdriniaethau ar y geg SFHIPC6 Defnyddio offer amddiffynnol personol i atal yr haint rhag lledaenu SFHIPC2 Cynnal hylendid dwylo i atal yr haint rhag lledaenu
Uned 311 Gwybodaeth wyddonol ac ymarferol i gefnogi iechyd geneuol a chorfforol y claf	SFHGEN22 Cyfathrebu'n effeithiol ag unigolion SFHOH2 Cynnig gwybodaeth a chefnogaeth i unigolion am wasanaethau deintyddol a diogelu iechyd geneuol SFHGEN32 Chwilio am wybodaeth, tystiolaeth ac adnoddau gwybodaeth a chyfleu'r canlyniadau SFHOH3 Darparu cymorth wrth y gadair yn ystod yr asesiad o iechyd geneuol cleifion

	SFHIPC2 Cynnal hylendid dwylo i atal yr haint rhag lledaenu
--	---

Canlyniadau Dysgu'r Cyngor Deintyddol Cyffredinol (GDC)

Mae'r tablau isod yn cynnwys mapio Canlyniadau Dysgu'r GDC i'r Diploma Estynedig Lefel 3 mewn Nyrsio Deintyddol (4238-12)

Nid yw cyfeiriadau'r uned at bob canlyniad yn y ddogfen hon yn gynhwysfawr.	
Canlyniadau Trosfwaol	
<i>Mae 7 canlyniad cyffredinol y dylid eu dangos drwy gydol addysg a hyfforddiant. Mae'r rhain yn ffurfio egwyddorion allweddol arfer effeithiol a phroffesiynol, sy'n rhedeg drwy'r holl feysydd (Clinigol, Cyfathrebu, Proffesiynoldeb, Rheolaeth ac Arweinyddiaeth), ac maent yr un fath ar gyfer pob categori cofrestredig.</i>	
Canlyniadau'r GDC	Cyfeiriadau uned
Ymarfer yn ddiogel ac yn effeithiol, gan wneud gofal hirdymor o ansawdd uchel cleifion y flaenoriaeth gyntaf	Unedau 301-310
Cydnabod rôl a chyfrifoldeb bod yn berson cofrestredig a dangos proffesiynoldeb drwy gydol addysg, hyfforddiant ac ymarfer yn unol â chanllawiau'r GDC	Unedau 301, 305
Dangos penderfyniadau clinigol effeithiol	Uned 311
Disgrifio egwyddorion ymchwil dda, sut i gael gafael ar ymchwil a'i dehongli i'w defnyddio fel rhan o ddull sy'n seiliedig ar dystiolaeth o ymdrin ag ymarfer	Unedau 301, 303, 311
Defnyddio dull sy'n seiliedig ar dystiolaeth o ddysgu, ymarfer, barn glinigol a gwneud penderfyniadau a defnyddio sgiliau meddwl yn feirniadol a datrys problemau	Unedau 301, 303, 305, 311
Asesu eu galluoedd a'u cyfyngiadau eu hunain yn gywir, gan ddangos arfer myfyriol, er budd gofal cleifion o ansawdd uchel a gweithredu o fewn y ffiniau hyn	Unedau 301, 305
Cydnabod pwysigrwydd dysgu gydol oes a'i gymhwyso i ymarfer	Unedau 301, 305
CLINIGOL	
1. Gofal cleifion unigol	
1.1 Sylfeini ymarfer	
<i>Bydd y Cofrestredig yn gallu defnyddio yn ei arfer gwaith fel nyrs ddeintyddol egwyddorion sy'n deillio o'r gwyddorau biofeddygol, ymddygiadol a deunyddiau</i>	
<i>Bydd y cofrestredig yn cydnabod ac yn ystyried anghenion gwahanol grwpiau o gleifion gan gynnwys plant, oedolion, pobl hŷn, a'r rhai sydd â gofynion gofal arbennig drwy gydol y broses gofal cleifion</i>	

1.1.1 Disgrifio egwyddorion dull sy'n seiliedig ar dystiolaeth o ddysgu, ymarfer clinigol a phroffesiynol a gwneud penderfyniadau	Uned 301 CD6 Uned 304 CD2
1.1.2 Cydnabod yr ystod o strwythurau a swyddogaethau dynol arferol gan gyfeirio'n benodol at glefyd geneuol a thriniaeth	Uned 303 CD1 Uned 304 CD1 Uned 305 CD1
1.1.3 Adnabod annormaleddau'r ceudod geneuol a gweddill y claf a chodi pryderon lle bo'n briodol	Uned 304 CD1, CD2 Uned 307 CD1, CD2
1.1.4 Esbonio etioleg a phathogenau pydredd a chlefyd periodontol	Uned 307 CD1 Uned 311 CD2
1.1.5 Disgrifio anatomi deintyddol a geneuol perthnasol a'u cymhwyso i reoli cleifion	Uned 304 CD1 Uned 311 CD2, CD3, CD4
1.1.6 Disgrifio ffisioleg berthnasol a phriodol a'i chymhwyso i reoli cleifion	Uned 305 CD1
1.1.7 Esbonio'r llwybrau posibl o drosglwyddo cyfryngau heintus mewn practis deintyddol, mecanweithiau ar gyfer atal heintiau, egwyddorion gwyddonol dadhalogi a diheintio a'u perthnasedd i iechyd a diogelwch	Uned 303 CD1, CD2
1.1.8 Disgrifio bioddefnyddiau deintyddol a ddefnyddir yn gyffredin a'r defnydd ohonynt	Uned 308 CD1
1.1.9 Disgrifio agweddau seicolegol a chymdeithasegol ar iechyd, salwch, newid ymddygiad a chlefyd	Uned 311 CD3
1.2 Cyfraniad at asesu cleifion	
1.2.1 Esbonio'r angen am hanes cleifion cywir a chyfoes a'i gofnodi	Uned 304 CD2
1.2.2 Disgrifio a chofnodi asesiad iechyd geneuol yn gywir	Uned 304 CD4
1.2.3 Cofnodi'n gywir siartio deintyddol fel y'i cyflawnir gan weithwyr cofrestredig priodol eraill	Uned 304 CD4, CD5
1.2.4 Cydnabod arwyddocâd newidiadau yn statws iechyd geneuol y claf fel y'i hadroddir a chymryd camau priodol	Uned 304 CD2
1.2.5 Paratoi cofnodion, delweddau, offer a deunyddiau ar gyfer asesiad clinigol	Uned 306 CD5 Uned 307 CD3, CD4 Uned 308 CD2, CD4 Uned 309 CD2

	Uned 310 CD2 Uned 311 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5,
1.2.6 Cydnabod a disgrifio'r lefelau amrywiol o bryder, profiad a disgwyliadau cleifion mewn perthynas â gofal deintyddol	Uned 301 CD3 CD5
1.2.7 Trafod pwysigrwydd pob elfen o'r broses asesu cleifion	Uned 304 CD2
1.5 Ymateb i'r cynllun triniaeth	
1.5.1 Esbonio egwyddorion cael caniatâd dilys gan gleifion	Uned 301 CD4
1.5.2 Trafod rôl y nyrs ddeintyddol ac aelodau eraill o'r tîm deintyddol yn y cynllun triniaeth	Uned 301 CD4
1.7 Rheoli cleifion	
1.7.1 Trin pob claf â chydraddoldeb, parch ac urddas	Uned 301 CD4 Uned 305 CD2 Uned 308 CD2, CD4 Uned 310 CD2
1.7.2 Esbonio effaith cyflyrau meddygol a seicolegol yn y claf	Uned 305 CD1 Uned 311 CD2, CD3
1.7.3 Monitro, cefnogi a rhoi sicrwydd i gleifion drwy dechnegau cyfathrebu ac ymddygiad effeithiol	Uned 301 CD7 Uned 305 CD3, CD4, CD5, CD6 Uned 310 CD2
1.7.4 Cynghori cleifion ar gynnal iechyd geneuol	Uned 308 CD1, CD3 Uned 310 CD3 Uned 311 CD4, CD5
1.7.5 Cydnabod yr angen am ofal dilynol a'i wneud fel y nodir gan y gweithredwr	Uned 311 CD4, CD5
1.7.6 Disgrifio rôl y nyrs ddeintyddol ac aelodau eraill o'r tîm deintyddol yn y broses rheoli cleifion	Uned 311 CD1, CD4, CD5
1.8 Diogelwch cleifion a'r cyhoedd	
1.8.1 Defnyddio'r amgylchedd gwaith a chlinigol mewn modd diogel ac effeithlon	Uned 302 CD4 Uned 303 CD6, CD7 Uned 306 CD5, CD6 Uned 307 CD3, CD4 Uned 308 CD2, CD4, CD6

	Uned 310 CD2, CD3
1.8.2 Cyflawni gweithdrefnau dadhalogi a rheoli heintiau effeithiol	Uned 303 CD3, CD4, CD5, CD6, CD7 Uned 306 CD5 Uned 308, CD6
1.8.3 Cydymffurfio â chanllawiau arfer gorau cyfredol	Uned 301 CD3 Uned 302 CD1, CD2, CD4 Uned 303 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6, CD7 Uned 306 CD5, CD6 Uned 307 CD3, CD4 Uned 308, CD2, CD4, CD6 Uned 310 CD2, CD3
1.8.4 Cydnabod a rheoli argyfyngau meddygol	Uned 305 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6
1.8.5 Esbonio pwysigrwydd cofnodion cleifion cyfoes, cyflawn a chywir yn unol â gofynion cyfreithiol ac arfer gorau	Uned 301 CD5 Uned 304 CD2
1.8.6 Adnabod arwyddion camdriniaeth neu esgeulustod a disgrifio systemau lleol a chenedlaethol a chodi pryderon lle bo'n briodol	Uned 301 CD4
1.9 Trin cyflyrau geneuol aciwt	
1.9.1 Cydnabod a rheoli cleifion â chyflyrau geneuol aciwt gan sicrhau bod aelodau priodol o'r tîm deintyddol yn cymryd rhan	Uned 309 CD1 Uned 310 CD1 Uned 311 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5
1.10 Hybu iechyd ac atal clefydau	
1.10.1 Disgrifio egwyddorion gofal ataliol	Uned 309 CD1 Uned 310 CD1 Uned 311 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5
1.10.2 Rhoi gwybodaeth ataliol gywir ac effeithiol i gleifion mewn modd sy'n annog hunanofal a chymhellant	Uned 311 CD1, CD4, CD5
1.10.3 Trafod risgiau iechyd deiet, cyffuriau a chamddefnyddio sylweddau, a sylweddau fel tybaco, alcohol a chyffuriau i iechyd geneuol a chyffredinol	Uned 311 CD3, CD4
1.11 Cyfrannu at driniaeth	
1.11.1 Paratoi a chynnal yr amgylchedd clinigol gan gynnwys y teclynnau a'r offer	Uned 303 CD6, CD7 Uned 307 CD3, CD4 Uned 308 CD2, CD4, CD6 Uned 309 CD2

	Uned 310 CD2, CD3
1.11.2 Rhoi cymorth i'r gweithredwr yn ystod triniaeth	Uned 307 CD3, CD4 Uned 308 CD2, CD4, CD6 Uned 309 CD2 Uned 310 CD2
1.11.3 Paratoi, cymysgu a thrin deunyddiau deintyddol	Uned 307 CD4 Uned 308 CD2, CD4, CD6 Uned 309 CD2 Uned 310 CD2
1.11.4 Prosesu a rheoli radiograffiau deintyddol	Uned 306 CD5, CD6
2 Iechyd a gofal yn seiliedig ar y boblogaeth	
2.1 Disgrifio egwyddorion sylfaenol dull iechyd y boblogaeth gan gynnwys tueddiadau demograffig a chymdeithasol, tueddiadau iechyd geneuol yn y DU ac yn rhyngwladol, penderfyniadau iechyd ac anghydraddoldebau ym maes iechyd, y ffyrdd y caiff y rhain eu mesur a phatrymau cyfredol	Uned 311 CD1, CD3, CD5
2.2 Disgrifio'r systemau deintyddol ac ehangach y mae gweithwyr deintyddol proffesiynol yn gweithio oddi mewn iddynt gan gynnwys polisi a threfniadaeth iechyd, darparu gofal iechyd a thegwch	Uned 301 CD3 Uned 311 CD1
2.3 Disgrifio a gwerthuso rôl hybu iechyd o ran yr amgylchedd newidiol, ymddygiad cymunedol ac unigol er mwyn sicrhau cynnydd mewn iechyd	Uned 311 CD1
2.4 Disgrifio atal sy'n seiliedig ar dystiolaeth a chymhwyso'n briodol	Uned 311 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5
2.5 Disgrifio egwyddorion cynllunio gofal iechyd geneuol i gymunedau i ddiwallu anghenion a gofynion	Uned 311 CD1, CD4
CYFATHREBU	
<i>Rhaid i'r Cofrestrydd gydnabod pwysigrwydd cyfathrebu priodol mewn gofal iechyd bob amser a thrwy'r holl gyfryngau</i>	
3 Cleifion, eu cynrychiolwyr a'r cyhoedd	
3.1 Cyfathrebu'n effeithiol ac yn sensitif â chleifion, eu cynrychiolwyr a'r cyhoedd ac yn eu cylch	Uned 301 CD5, CD7 Uned 309 CD2 Uned 310 CD3 Uned 311 CD5
3.2 Cyfathrebu'n effeithiol ac yn sensitif i roi sicrwydd a gwybodaeth am hylendid geneuol i gleifion a'u cynrychiolwyr	Uned 301 CD5, CD7 Uned 310 CD1, CD3 Uned 311 CD5

3.3 Esbonio diben a phroses cydsyniad gwybodus	Uned 301 CD4
4 Y Tîm a'r amgylchedd gofal iechyd ehangach	
4.1 Cyfathrebu'n effeithiol â chydweithwyr o broffesiynau deintyddol a phroffesiynau gofal iechyd eraill mewn perthynas â gofal uniongyrchol cleifion unigol, gan gynnwys hybu iechyd geneuol	Uned 301 CD5, CD7] Uned 304 CD4, CD5 Uned 306 CD5 Uned 310 CD2
4.2 Esbonio rôl arfarnu, hyfforddi ac adolygu cydweithwyr, gan roi a derbyn adborth effeithiol	Uned 301 CD2
4.3 Rhoi a derbyn adborth yn effeithiol i aelodau eraill o'r tîm a chanddynt	Uned 301 CD1
5 Sgiliau cyfathrebu generig	
5.1 Cyfathrebu'n effeithiol ac yn sensitif drwy ddulliau llafar, ysgrifenedig ac electronig a chynnal a datblygu'r sgiliau hyn	Uned 301 CD2, CD5, CD7 Uned 304 CD4, CD5 Uned 307 CD3, CD4 Uned 310 CD2 Uned 311 CD5
5.2 Esbonio pwysigrwydd cofnodion cleifion cyfoes, cyflawn a chywir yn unol â gofynion cyfreithiol ac arfer gorau a'u cynnal	Uned 302 CD5 Uned 304 CD2 Uned 311 CD5
5.3 Cydnabod y defnydd o ystod o ddulliau a thechnolegau cyfathrebu a'u cymhwyso'n briodol i gefnogi ymarfer clinigol*	Uned 301 CD5, CD7 Uned 304 CD4, CD5 Uned 311 CD5
5.4 Cydnabod a gweithredu o fewn egwyddorion llywodraethiant gwybodaeth	Uned 301 CD4 Uned 304 CD2 Uned 306 CD6
PROFFESIYNOLDEB	
6 Cleifion a'r cyhoedd	
6.1 Rhoi buddiannau cleifion yn gyntaf a gweithredu i'w diogelu	Uned 301 CD2, CD5, CD7 Uned 302 CD2, CD4 Uned 305 CD3, CD4, CD5, CD6 Uned 308 CD2, CD4, CD6 Uned 309 CD2 Uned 310 CD2 CD3

6.2 Bod yn onest a gweithredu gydag uniondeb	Uned 301 CD2, CD4 Uned 305 CD3, CD4, CD5, CD6 Uned 308 CD2, CD4, CD6 Uned 309 CD2 Uned 310 CD2, CD3
6.3 Parchu urddas a dewisiadau cleifion	Uned 301 CD3, CD4, CD5, CD7 Uned 305 CD3, CD4, CD5, CD6 Uned 308 CD2, CD4, CD6 Uned 309 CD2 Uned 310 CD2, CD3
6.4 Diogelu cyfrinachedd yr holl wybodaeth bersonol	Uned 301 CD4, CD5 Uned 304 CD4 Uned 306 CD6
6.5 Cydnabod a pharchu safbwynt a disgwyliadau'r claf o ofal deintyddol a rôl y tîm deintyddol gan ystyried y ddeddfwriaeth cydraddoldeb ac amrywiaeth gyfredol, gan nodi y gallai hyn fod yn wahanol yng Nghymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon	Uned 301 CD3, CD4 Uned 310 CD3
7 Moesegol a chyfreithiol	
7.1 Bod yn gyfarwydd â safonau, canllawiau a systemau moesegol eraill sy'n berthnasol yn broffesiynol a gweithredu oddi mewn iddynt	Uned 301 CD3 Uned 302 CD1, CD3 Uned 306 CD1, CD4
7.2 Cydnabod a gweithredu ar y cyfrifoldebau cyfreithiol a moesegol sy'n gysylltiedig â diogelu a hyrwyddo iechyd cleifion unigol	Uned 301 CD3, CD5 CD7 Uned 302 CD3
7.3 Gweithredu heb wahaniaethu a dangos parch at gleifion, cydweithwyr a chyfoedion a'r cyhoedd	Uned 301 CD3, CD5, CD7 Uned 305 CD4, CD5, CD6 Uned 308 CD4, CD5, CD6 Uned 309 CD2 Uned 310 CD3
7.4 Cydnabod pwysigrwydd cyfathrebu'n effeithiol â chleifion pan fydd pethau'n mynd o chwith, gan wybod sut a ble i roi gwybod am unrhyw faterion diogelwch cleifion sy'n codi	Uned 301 CD3, CD5, CD7
7.5 Cymryd cyfrifoldeb am eich iechyd, ymddygiad neu berfformiad proffesiynol eich hun a phobl eraill a gweithredu i godi pryderon amdanynt fel y disgrifir yn <i>Safonau ar gyfer y Tîm Deintyddol, Egwyddor a Chodi pryderon os yw cleifion mewn perygl</i>	Uned 301 CD3 Uned 302 CD2, CD3 Uned 305 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6 Uned 309 CD1
8 Gwaith tîm	

8.1 Disgrifio a pharchu rolau gweithwyr deintyddol a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol eraill yng nghyd-destun dysgu a gweithio mewn tîm deintyddol a gofal iechyd ehangach	Uned 301 CD3
8.2 Sicrhau bod unrhyw dîm yr ydych yn ymwneud ag e yn gweithio gyda'i gilydd i ddarparu gofal deintyddol priodol i gleifion	Uned 302 CD4 Uned 304 CD4, CD5 Uned 305 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6 Uned 306 CD5 Uned 308 CD2, CD4, CD6 Uned 309 CD2 Uned 310 CD2, CD3
8.3 Esbonio'r cyfraniad y mae aelodau'r tîm a gwaith tîm effeithiol yn ei wneud i ddarparu gofal diogel ac effeithiol o ansawdd uchel	Uned 301 CD5
9 Datblygu'ch hun ac eraill	
9.1 Cydnabod a dangos eich cyfrifoldeb proffesiynol eich hun wrth ddatblygu'ch hunan a gweddill y tîm	Uned 301, CD1, CD2
9.2 Defnyddio darparu a derbyn adborth effeithiol yn eich datblygiad proffesiynol eich hun ac eraill	Uned 301, CD1, CD2
9.3 Datblygu a chynnal gwybodaeth a chymhwysedd proffesiynol a dangos ymrwymiad i ddysgu gydol oes	Uned 301, CD1, CD2
9.4 Cydnabod effaith technegau a thechnolegau newydd mewn ymarfer clinigol	Uned 301, CD1, CD2 Uned 305 CD1
9.5 Asesu eich galluoedd a'ch cyfyngiadau eich hun yn gywir er budd gofal ansawdd uchel cleifion a gofyn am gyngor gan oruchwylwyr neu gydweithwyr lle bo hynny'n briodol	Uned 301, CD1, CD2 Uned 305 CD2, CD3
9.6 Disgrifio a dangos priodoleddau agweddau ac ymddygiad proffesiynol ym mhob amgylchedd a chyfrwng	Uned 301 CD3, CD5, CD6 Uned 311 CD5
RHEOLAETH AC ARWEINYDDIAETH	
10 Rheoli eich hun	
10.1 Rhoi buddiannau cleifion yn gyntaf a gweithredu i'w diogelu	Uned 302 CD4 Uned 306 CD4 Uned 308 CD2, CD4, CD6 Uned 309 CD2 Uned 310 CD2 Uned 311 CD5

10.2 Rheoli eich amser a'ch adnoddau eich hun yn effeithiol	Uned 308 CD2, CD4, CD6 Uned 309 CD3 Uned 310 CD3 Uned 311 CD5
10.3 Cydnabod effaith ymddygiad personol a rheoli hyn yn broffesiynol	Uned 301 CD2 Uned 302 CD2, CD3
10.4 Pan fo'n briodol gweithredu fel eiriolwr dros anghenion cleifion	Uned 301 CD7
10.5 Cymryd cyfrifoldeb am gynllunio datblygiad personol, cofnodi tystiolaeth ac arfer adfyfyriol	Uned 301 CD1, CD2
10.6 Sicrhau bod pob agwedd ar ymarfer yn cydymffurfio â gofynion cyfreithiol a rheoleiddiol	Uned 301 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6, CD7 Uned 302 CD4 Uned 303 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6, CD7 Uned 306 CD1, CD4 Uned 308 CD2, CD4, CD6 Uned 309 CD2 Uned 310 CD3
10.7 Dangos gweithgareddau gwelliant parhaus priodol	Uned 301 CD1 CD2 Uned 305 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6
11 Gweithio gydag eraill	
11.1 Cymryd ymagwedd claf-ganolog tuag at weithio gyda'r tîm deintyddol a gofal iechyd ehangach	Uned 301 CD7 Uned 309 CD2, CD4, CD6 Uned 309 CD2 Uned 310 CD2, CD3 Uned 311 CD5
11.2 Cydnabod a pharchu cyfraniad pobl eraill i'r tîm deintyddol a gofal iechyd ehangach a dangos gwaith tîm effeithiol	Uned 301 CD3 Uned 304 CD4 Uned 306 CD5, CD6 Uned 309 CD2 Uned 310 CD2, CD3
11.3 Cydnabod a chydymffurfio â'r gofynion gwaith tîm yn y dogfennau <i>Cwmpas Ymarfer a Safonau</i>	Uned 301 CD3 Uned 304 CD4
11.4 Disgrifio effaith Mynediad Uniongyrchol ar gwmpas ymarfer pob grŵp cofrestredig a'i effaith ar weithio mewn tîm deintyddol	Uned 301 CD3
11.5 Cydnabod, cymryd cyfrifoldeb a gweithredu i godi pryderon am iechyd, ymddygiad neu berfformiad proffesiynol pobl eraill fel y disgrifir yn <i>Egwyddorion Codi Pryderon</i>	Uned 301 CD3 Uned 302 CD2
12 Rheoli'r amgylchedd clinigol a gweithio	

12.1 Cydnabod a chydymffurfio â systemau a phrosesau i gefnogi gofal diogel i gleifion	Uned 302 CD1, CD2, CD3, CD4 Uned 303 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6, CD7 Uned 306, CD5, CD6 Uned 307 CD3, CD4 Uned 309 CD2 Uned 310 CD1, CD2, CD3
12.2 Cydnabod yr angen am gynnal a chadw a phrofi offer a gofynion ar gyfer storio, trin a defnyddio deunyddiau'n effeithiol	Uned 303 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6, CD7 Uned 306 CD5
12.3 Cydnabod a dangos y gweithdrefnau ar gyfer ymdrin â chwynion fel y disgrifir yn <i>Safonau ar gyfer y Tîm Deintyddol, Egwyddor 5</i>	Uned 301 CD6
12.4 Disgrifio'r materion cyfreithiol, ariannol a moesegol sy'n gysylltiedig â rheoli deintyddfa	Uned 301 CD3, CD4, CD6 Uned 302 CD2, CD3 Uned 303 CD2, CD3, CD4, CD5
12.5 Cydnabod a chydymffurfio â gofynion llywodraethiant clinigol cenedlaethol a lleol a gofynion iechyd a diogelwch	Uned 302 CD1, CD2, CD3, CD4 Uned 303 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6, CD7 Uned 304 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5 Uned 305 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6 Uned 306 CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6

Cysylltiadau defnyddiol

Dysgwyr y DU

Gwybodaeth am gymwysterau cyffredinol

E-bost:

learnersupport@cityandguilds.com

Dysgwyr rhyngwladol

Gwybodaeth am gymwysterau cyffredinol

E-bost: intcg@cityandguilds.com

Canolfannau

Cofnodion arholiadau, Tystysgrifau, Cofrestriadau/ymrestru. Anfonebau, Deunyddiau arholiad coll neu hwyr, Adroddiadau rhestri enwol, Canlyniadau

E-bost:

centresupport@cityandguilds.com

Cymwysterau pwnc sengl

Cofnodion arholiadau, Canlyniadau, Ardystio, Deunyddiau arholiad coll neu hwyr, Papurau arholiad anghywir, Cais am Ffurflenni (BB, cofnod canlyniadau), Newid dyddiad ac amser arholiad

E-bost:

singlesubjects@cityandguilds.com

Gwobrau rhyngwladol

Canlyniadau, Cofnodion, Cofrestriadau, Anfonebau, Deunyddiau arholiad coll neu hwyr, Adroddiadau rhestri enwol

E-bost: intops@cityandguilds.com

Walled Garden

Ailgyhoeddi cyfrinair neu enw defnyddiwr, Problemau technegol, Cofnodion, Canlyniadau, e-asesu, Llywio, Opsiwn defnyddiwr/dewislen, Problemau

E-bost:

walledgarden@cityandguilds.com

Cyflogwyr

Atebion i gyflogwyr gan gynnwys, Cydnabod Cyflogwyr, Achredu a Marc Ansawdd, Ymgynghoriaeth, Mapio a Chyflenwi Hyfforddiant Arbenigol

E-bost:

business@cityandguilds.com

Gwnaed pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth a geir yn y cyhoeddiad hwn yn wir ac yn gywir ar adeg mynd i'r wasg. Fodd bynnag, mae cynhyrchion a gwasanaethau City & Guilds yn destun datblygiad a gwelliant parhaus ac mae'r hawl wedi'i neilltuo i newid cynhyrchion a gwasanaethau o bryd i'w gilydd. Ni all City & Guilds dderbyn atebolrwydd am golled neu ddifrod sy'n deillio o ddefnyddio gwybodaeth yn y cyhoeddiad hwn.

Os oes gennych gŵyn, neu unrhyw awgrymiadau ar gyfer gwella unrhyw un o'r gwasanaethau a ddarparwn, anfonwch e-bost at:

feedbackandcomplaints@cityandguilds.com

Ynglŷn â City & Guilds

Fel prif sefydliad addysg alwedigaethol y DU, mae City & Guilds yn arwain y chwyldro talent drwy ysbrydoli pobl i ddatgloi eu potensial a datblygu eu sgiliau. Rydym yn cynnig dros 500 o gymwysterau ar draws 28 o ddiwydiannau drwy 8500 o ganolfannau ledled y byd ac yn dyfarnu tua dwy filiwn o dystysgrifau bob blwyddyn. Mae City & Guilds yn cael ei gydnabod a'i barchu gan gyflogwyr ledled y byd fel arwydd o ansawdd a hyfforddiant eithriadol.

Grŵp City & Guilds

Mae Grŵp City & Guilds yn arweinydd ym maes datblygu sgiliau byd-eang. Ein diben yw helpu pobl a sefydliadau i ddatblygu eu sgiliau ar gyfer twf personol ac economaidd. Mae'n cynnwys City & Guilds, City & Guilds Kineo, The Oxford Group ac ILM, rydyn ni'n gweithio gyda darparwyr addysg, busnesau a llywodraethau mewn dros 100 o wledydd.

Hawlfraint

Mae cynnwys y ddogfen hon, oni nodir yn wahanol, yn © The City and Guilds of London Institute ac ni ellir ei chopïo, ei hatgynhyrchu na'i dosbarthu heb ganiatâd ysgrifenedig ymlaen llaw. Fodd bynnag, gall canolfannau cymeradwy City & Guilds ac ymgeiswyr sy'n astudio ar gyfer cymwysterau City & Guilds lungopïo'r ddogfen hon yn rhad ac am ddim a/neu gynnwys fersiwn PDF ohoni ar fewnwydi'r ganolfan ar yr amodau canlynol:

dim ond at ddiben addysgu ymgeiswyr sy'n gweithio tuag at gymhwyster City & Guilds y gall staff y ganolfan gopïo'r deunydd, neu at ddibenion gweinyddu mewnol, gall ymgeiswyr gopïo'r deunydd at eu defnydd eu hunain yn unig wrth weithio tuag at gymhwyster City & Guilds.

Mae'r Amodau Copïo Safonol (gweler gwefan City & Guilds) hefyd mewn grym.

Noder: Nid yw Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol yn © The City and Guilds of London Institute. Gwiriwch yr amodau copïo gyda'r Cyngor Sgiliau Sector perthnasol.

Cyhoeddwyd gan City & Guilds, elusen gofrestredig a sefydlwyd i hyrwyddo addysg a hyfforddiant

City & Guilds

5-6 Stryd Giltspur

Llundain EC1A 9DE

www.cityandguilds.com